

Република Србија
Републички завод за статистику

ISSN 0354-3641

БИЛТЕН

ИСТРАЖИВАЊЕ О СТРУКТУРИ ЗАРАДА, 2022.

712

Београд, 2024.

ИСТРАЖИВАЊЕ О СТРУКТУРИ ЗАРАДА, 2022.

Београд, 2024.

Билтен – Истраживање о структури зарада, 2022.

Издаје и штампа: Републички завод за статистику, Београд, Милана Ракића 5
Одговара: в. д. директора Бранко Јосиповић

Рукопис припремили: Милијана Смиљковић, Цмиља Ивковић, Драган Капуран и Мелинда Токаи

Избор узорка и оцена параметара истраживања: Мелинда Токаи

Редакција

Руководилац: Владимир Шутић

Чланови: Селена Марковић, Татјана Савић, Јасмина Костић Симов и Соња Радоичић

Лектура: Богдана Милошевић

Дизајн и припрема за штампу: Одељење за развој, припрему и визуелизацију статистичких аутпута

Републички завод за статистику објављује резултате Истраживања о структури зарада (ИСЗ) у Републици Србији за 2022. годину.

Истраживање о структури зарада за 2022. други пут се спроводи као редовно истраживање. Истраживање се спроводи у четворогодишњој динамици. Претходно истраживање је спроведено за референтну 2018. годину.

Истраживање о структури зарада спроводи се на основу Закона о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/09). Методолошки оквир за спровођење овог истраживања чине Уредба Савета (ЕЗ) број 530/1999 о структурној статистици о зарадама и трошковима рада и Уредба Комисије (ЕЗ) број 1738/2005 о изменама и допунама Уредбе (ЕЗ) број 1916/2000 у погледу дефинисања и слања информација о структури зарада. Од 2002. године, у земљама Европске уније Истраживање о структури зарада спроводи се у четворогодишњој динамици према јединственим методолошким принципима.

Значај истраживања је у томе што обезбеђује детаљне и упоредиве податке о годишњим, месечним зарадама и зарадама по часу, према индивидуалним карактеристикама запослених и пословних субјеката у којима раде. Израчунавање платног јаз између жена и мушкараца, засновано је на подацима овог истраживања.

Публикација се састоји из три дела. У првом делу су приказани основни резултати истраживања у форми графикана, уз пратеће текстуалне коментаре, као и поређење података ИСЗ 2022. са подацима из 2018. године. Други део садржи табеларне приказе података о просечној годишњој заради, просечној месечној заради, просечној заради по часу и платни јаз између жена и мушкараца. Трећи део садржи методолошка објашњења у којима је приказан циљ истраживања, карактеристике узорка и дефиниције обележја.

Истраживање није спроведено на територији АП Косово и Метохија.

У Београду, 2024.

В. д. директора

Бранко Јосиповић

Предговор	3
1. Основни резултати	7
1.1. Општи преглед	9
1.2. Просечна годишња зарада према карактеристикама пословних субјеката	11
1.2.1. Зараде према секторима делатности	11
1.2.2. Зараде према облику својине	12
1.2.3. Зараде према величини пословног субјекта	13
1.3. Просечна годишња зарада према карактеристикама запослених	15
1.3.1. Зараде према групама занимања	15
1.3.2. Зараде према нивоу квалификације	16
1.3.3. Зараде према старосним групама	17
1.3.4. Зараде према дужини стажа у пословном субјекту	18
1.3.5. Зараде према врсти уговора	20
1.4. Дистрибуција зарада	21
1.5. Остали показатељи	22
1.5.1. Бонуси и накнаде трошкова превоза	22
1.5.2. Број дана годишњег одмора	22
1.5.3. Број плаћених часова рада	23
1.6. Платни јаз између жена и мушкараца	24
1.7. Структура запослених	28
1.8. Истраживање о структури зараде 2018-2022- поређење	31
1.8.1. Општи преглед	31
1.8.2. Кретање годишње зараде према карактеристикама пословних субјеката	32
1.8.3. Кретање годишње зараде према карактеристикама запослених	34
1.8.4. Кретање бонуса	36
1.8.5. Платни јаз, 2018-2022	37
2. Табеларни прикази	39
2.1. Годишње зараде за 2022.	41
2.1.1. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према секторима делатности и полу, 2022.	41
2.1.2. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према облику својине и полу, 2022.	42
2.1.3. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према величини пословног субјекта и полу, 2022.	43
2.1.4. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према групама занимања и полу, 2022.	43
2.1.5. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према нивоу квалификације и полу, 2022.	44
2.1.6. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према старосним групама и полу, 2022.	45
2.1.7. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према дужини стажа у пословном субјекту и полу, 2022.	45
2.1.8. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према врсти уговора и полу, 2022.	46

2.2. Месечне зараде за октобар 2022.	47
2.2.1. Просечна месечна зарада према секторима делатности и полу, октобар 2022.	47
2.2.2. Просечна месечна зарада према облику својине и полу, октобар 2022.	48
2.2.3. Просечна месечна зарада према величини пословног субјекта и полу, октобар 2022.	49
2.2.4. Просечна месечна зарада према групама занимања и полу, октобар 2022.	49
2.2.5. Просечна месечна зарада према нивоу квалификације и полу, октобар 2022.	51
2.2.6. Просечна месечна зарада према старосним групама и полу, октобар 2022.	51
2.2.7. Просечна месечна зарада према дужини стажа у пословном субјекту и полу, октобар 2022.	52
2.2.8. Просечна месечна зарада према врсти уговора и полу, октобар 2022.	52
2.3. Зараде по часу за октобар 2022.	53
2.3.1. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према секторима делатности и полу, октобар 2022.	53
2.3.2. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према облику својине и полу, октобар 2022.	54
2.3.3. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према величини пословног субјекта и полу, октобар 2022.	55
2.3.4. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према групама занимања и полу, октобар 2022.	55
2.3.5. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према нивоу квалификација и полу, октобар 2022.	56
2.3.6. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према старосним групама и полу, октобар 2022.	57
2.3.7. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према дужини стажа у пословном субјекту и полу, октобар 2022.	58
2.3.8. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према врсти уговора и полу, октобар 2022.	58
2.4. Платни јаз између жена и мушкараца, октобар 2022.	59
3. Методолошка објашњења	61
3.1. Циљ истраживања	62
3.2. Извештајне јединице, статистичке јединице	62
3.3. Карактеристике узорка	62
3.3.1. О тачности података	64
3.4. Обухват истраживања	67
3.5. Метод, периодика и извори за прикупљање података	67
3.6. Дефиниције основних обележја	67
3.7. Разлике у односу на податке из Истраживања о зарадама	69
3.8. Класификације које се користе у истраживању	69
Речник статистичких термина	70

Знаци

¹⁾ = ознака за напомену у табели/графикону

0 = податак је мањи од 0,5 од дате јединице мере

() = мање прецизна оцена – користити са опрезом

/ = непрецизна оцена – није публикована

Основни резултати

1.1. ОПШТИ ПРЕГЛЕД

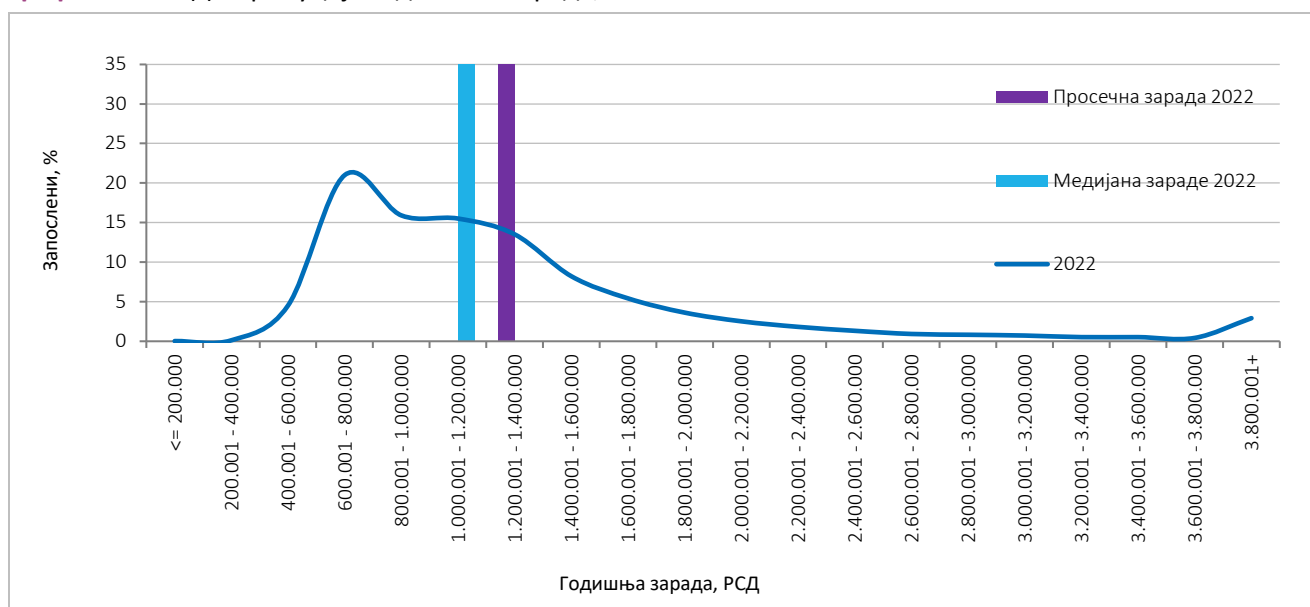
Према резултатима Истраживања о структури зарада за 2022. годину, просечна годишња зарада износила је 1.366.633 динара, односно 640,30 динара по часу рада.

Медијана годишње зараде износила је 1.108.667 динара, што представља 81,1% просечне годишње зараде. Дакле, половина од укупног броја запослених је остварила годишњу зараду до наведеног износа.

Напомена: Подаци приказани у овој публикацији односе се на зараде са припадајућим порезом и доприносима (брuto износ).

Највећи део запослених (21,0%) остварио је годишњу зараду у интервалу од 600.000 до 800.000 динара, док је 15,9% запослених зарадило између 800.000 и 1.000.000 динара. Годишњу зараду мању од 600.000 динара примило је 4,6% запослених, а већу од 1.400.000 динара 29,5% запослених.

Графикон 1.1. Дистрибуција годишњих зарада, 2022.

Имајући у виду да се у овом истраживању ниским зарадама сматрају зараде мање или једнаке 2/3 медијалне зараде по часу, удео запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених износи 21,8%. Другим речима, мало више од петине запослених је остварило зараду мању од 350 динара по часу.

Према подацима овог истраживања постоји позитивна корелација између висине зараде и нивоа квалификације. Наиме, запослени са нивоима образовања 7 и 8¹ зарадили су 2,4 пута више од запослених

¹ Лица без стеченог основног образовања

Ниво 1 – основно образовање.

Ниво 2 – стручно оспособљавање или неформално образовање.

Ниво 3 – средње стручно образовање од 3 године или неформално образовање.

Ниво 4 – средње образовање од 4 године - стручно, уметничко, гимназијско.

Ниво 5 – мајсторско или специјалистичко после средњег образовања, 3+2 или 4+1 година.

Ниво 6 – подниво 6.1 (ОАС или ОСС, 180 ЕСПБ) + подниво 6.2 (ОАС или ОСС, 240 ЕСПБ).

Ниво 7 – подниво 7.1 (ИАС, макс. 360 ЕСПБ; МАС, 300 ЕСПБ; МСС, +120 ЕСПБ) + подниво 7.2 (САС, + 60 ЕСПБ)

Ниво 8 – (ДрС + 180 ЕСПБ).

ЕСПБ – Европски систем преноса бодова.

Напомена: Значење осталих скраћеница можете видети у Методолошким објашњењима.

са најнижим нивоима образовања (категорија Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2), односно 1,8 пута више од запослених са нивоима образовања 3 и 4.

Када су у питању зараде према годинама старости, највишу зараду, од 1.445.970 динара, остварили су запослени старости од 30 до 39 година, док је најнижа зарада, у износу од 1.281.332, забележена код запослених који припадају групи старости од 15 до 29 година. Када посматрамо зараде запослених према величини пословног субјекта, приметно је да су запослени у великим пословним субјектима (са више од 1000 запослених) остварили за 32,5% вишу зараду од оних који су запослени у пословним субјектима са 10 до 49 запослених.

Да запослени са вишим нивоом квалификације зарађују више, потврђују и подаци о просечним зарадама по занимањима. Очекивано, највише зараде остварили су запослени у групи занимања Руководиоци (директори), функционери и законодавци (за 66,1% већа од укупног просека), затим запослени из групе занимања Стручњаци и уметници, а најниже зараде забележене су код запослених у Једноставним занимањима и запослених у Услужним и трговачким занимањима.

Делатност пословног субјекта у великој мери одређује висину зараде. Највиша просечна годишња зарада остварена је у сектору Информисање и комуникације (3.102.133 динара, што је за 127,0% више од укупног просека), као и у сектору Финансијске делатности и делатност осигурања (2.005.339 динара) и Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (2.036.843 динара). Зарада запослених у Образовању је за 8,4% нижа од укупног просека, односно за 2,5 пута нижа од најплаћеније делатности (Информисање и комуникације).

Висина просечне зараде значајно варира у зависности од тога да ли је лице запослено на неодређено или одређено време или по основу уговора о обављању привремених и повремених послова. Лица запослена на неодређено време примила су највишу просечну годишњу зараду, у износу од 1.413.302 динара, што је за 64,7% више од зараде запослених на привременим и повременим пословима, а за 30,2% више од зараде запослених на одређено време.

Платни јаз између жена и мушкараца износио је 12,1%. Другим речима, жене су у просеку биле мање плаћене од мушкараца за 12,1%.

Бонуси (квартални и годишњи) су исплаћени готово једној четвртини (23,2%) од укупног броја запослених. Бонуси су у просеку износили 33.145 динара, што представља 2,4% просечне годишње зараде.

Запослени су, у просеку, имали право на 26 дана годишњег одмора, при чему су запослени у приватној својини имали право на 22 дана, а у државној својини на 31 дан годишњег одмора.

Просечан број плаћених часова рада за октобар 2022. године износио је 171.

Табела 1.1. Основни резултати Истраживања о структури зарада за 2022. годину

	Укупно	Мушкарци	Жене
Просечна годишња зарада, РСД	1.366.633	1.464.841	1.269.670
Медијана годишње зараде, РСД	1.108.667	1.142.114	1.076.559
Просечни бонуси, РСД	33.145	40.826	25.562
Просечан број плаћених часова рада	171	171	170
Просечна зарада по часу, РСД	640,30	682,13	599,34
Медијана зараде по часу, РСД	524,42	535,54	512,62
Платни јаз између жена и мушкараца,%	12,1	-	-
Учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених ² , %	21,83	20,52	23,11

² Под запосленима са ниском зарадом сматрају се лица која зарађују мање или једнако 2/3 медијане зараде по часу.

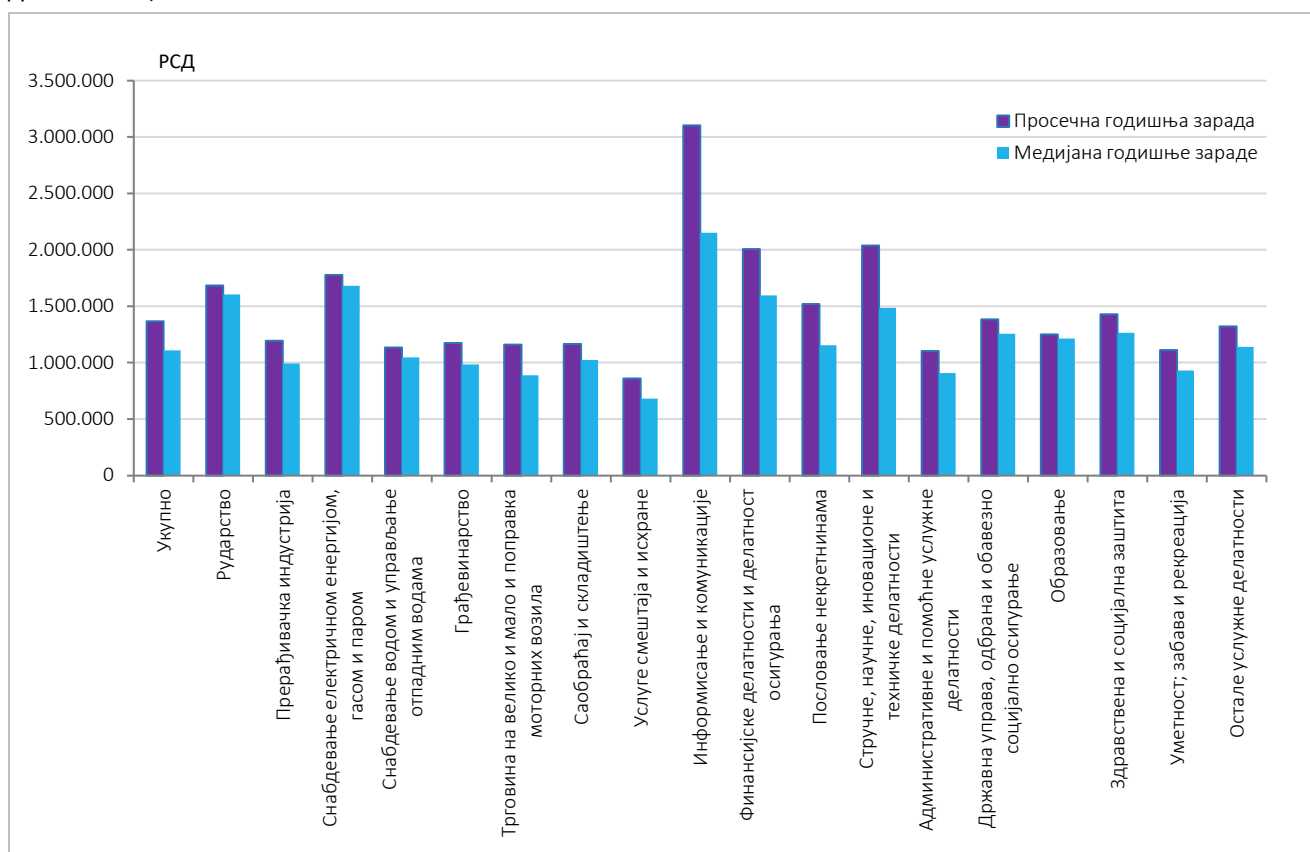
1.2. ПРОСЕЧНА ГОДИШЊА ЗАРАДА ПРЕМА КАРАКТЕРИСТИКАМА ПОСЛОВНИХ СУБЈЕКТА

1.2.1. ЗАРАДЕ ПРЕМА СЕКТОРИМА ДЕЛАТНОСТИ

Највиша просечна годишња зарада (у даљем тексту: просечна зарада) остварена је у сектору Информисање и комуникације (3.102.133 динара), што је за чак 127,0% више од укупног просека, док је најнижа просечна зарада остварена у сектору делатности Услуге смештаја и исхране (860.321 динар), што је за 37,0% мање од укупног просека.

Медијана годишње зараде (у даљем тексту: медијана зараде) износила је 1.108.667 динара, што је за 18,9% мање од просечне зараде (1.366.633 динара). Највећа разлика између медијане зараде и просечне зараде забележена је у секторима делатности Информисање и комуникације, где је медијана за 30,7% мања од просечне зараде (медијана је 2.150.500 динара, а просечна зарада је 3.102.133 динара) и Стручне, научне, иновационе и техничке делатности, где је медијана мања за 27,1% (медијана је 1.484.986 динара, а просечна зарада је 2.036.843 динара). Најмања разлика забележена је у сектору делатности Образовање, где је медијана зараде износила 1.213.047 динара, што је за 3,1% мање од просечне зараде.

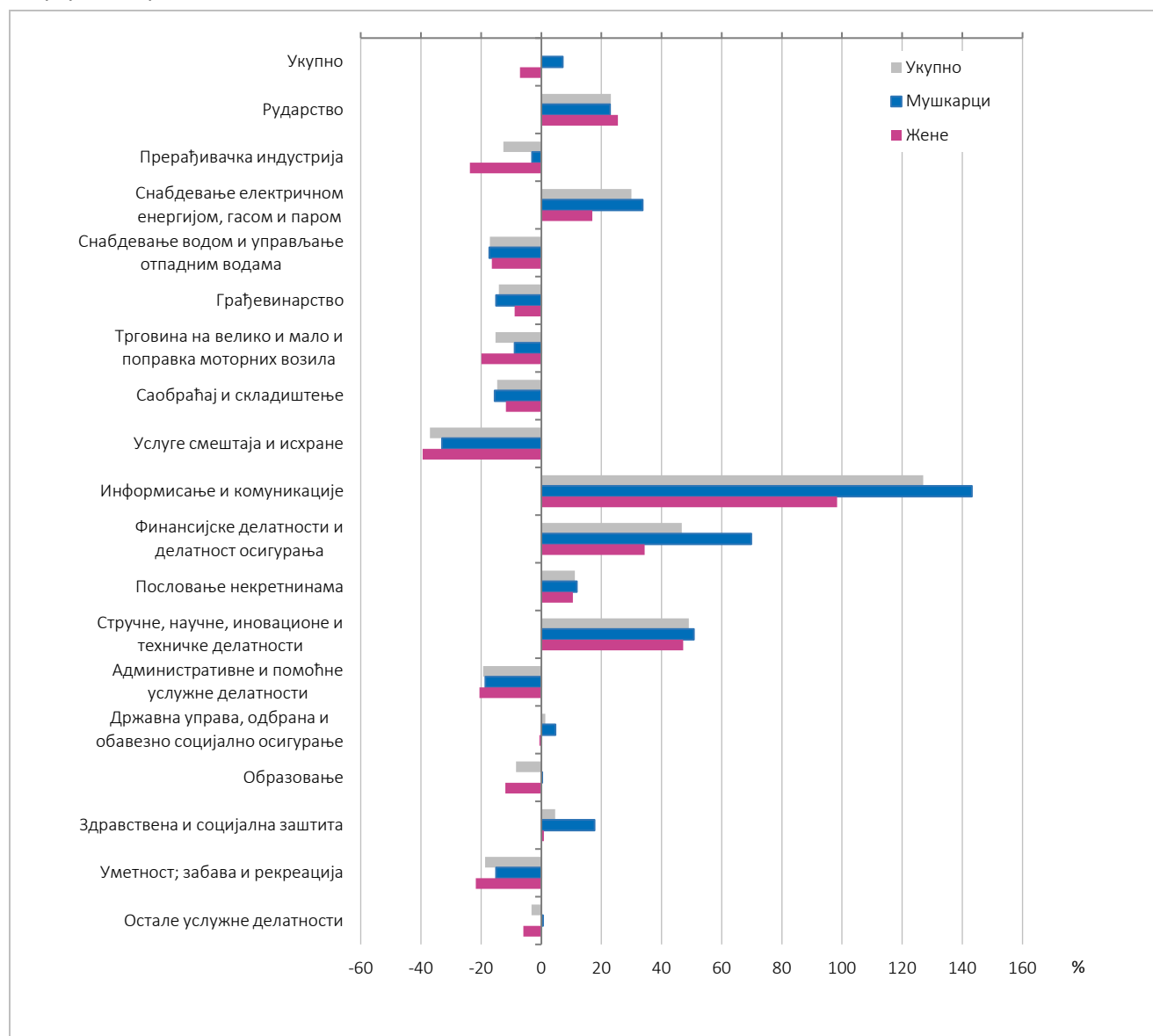
Графикон 1.2. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према секторима делатности, 2022.

У већини делатности мушкарци су зарађивали више, с тим да је највећа процентуална разлика између просечне зараде мушкараца и жена била у прерађивачкој индустрији, где су мушкарци (1.324.703 динара) остварили за 27,1% већу просечну зараду од жена (1.042.324 динара) и у сектору Финансијске делатности и делатност осигурања, где је зарада мушкараца већа за 26,3%.

С друге стране, у секторима делатности Грађевинарство, Рударство, Снабдевање водом и управљање отпадним водама, Саобраћај и складиштење, просечна зарада жена већа је у односу на просечну зараду мушкараца.

Графикон 1.3. Одступање просечне годишње зараде према секторима делатности и полу, од укупног просека, 2022.

Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према секторима делатности доступни су у табели 2.1.1 на страни 41.

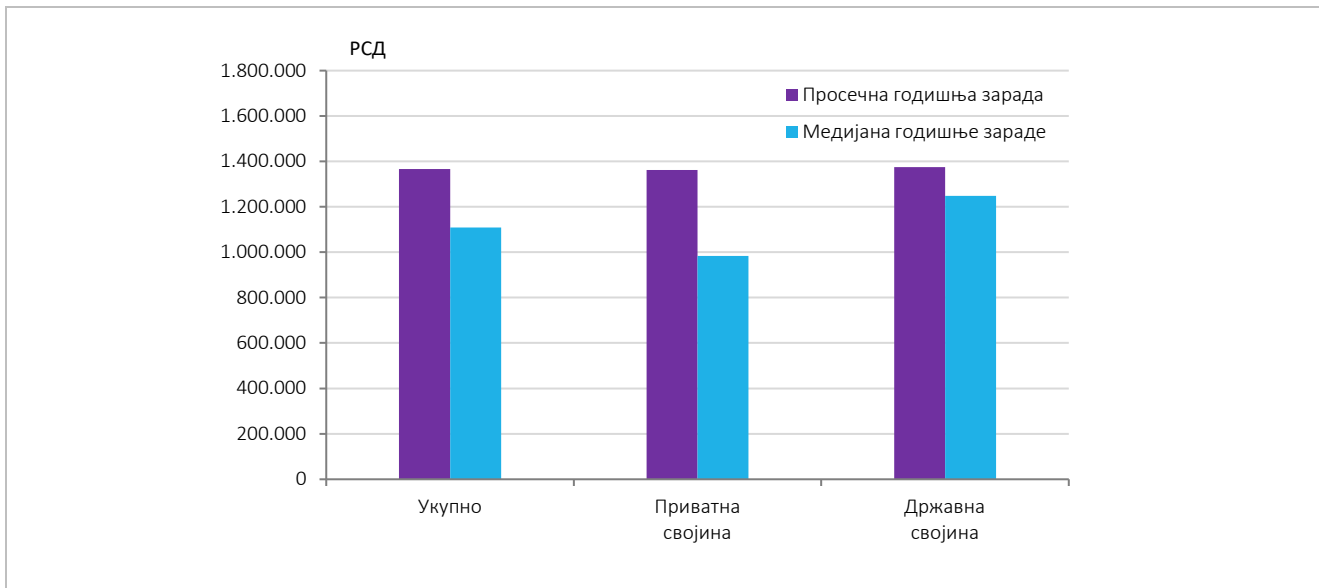
1.2.2. ЗАРАДЕ ПРЕМА ОБЛИКУ СВОЈИНЕ

У овом истраживању разврставање пословних субјеката на приватну и државну својину извршено је на основу претежне структуре власништва. Уколико је учешће приватног капитала у пословном субјекту веће од 50%, сматра се да је пословни субјекат у приватној својини, а уколико је учешће приватног капитала мање од 50%, сматра се да је пословни субјекат у државној својини.

Просечна зарада запослених у пословним субјектима у државној својини већа је за 0,5% од укупног просека, а за 0,9% од просечне зараде запослених у приватној својини.

Медијана зараде била је мања од просечне зараде и у приватном и у државном власништву. У пословним субјектима у приватној својини медијана је износила 983.105 динара, што је за 27,8% мање од просечне зараде у приватној својини, док је код пословних субјеката у државној својини медијана зараде износила 1.248.730 динара, што је за 9,1% мање од просечне зараде у државној својини.

Графикон 1.4. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према облику својине, 2022.

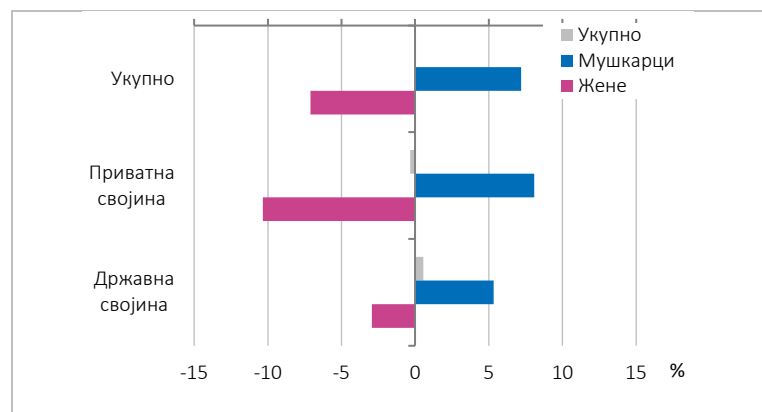

Просечна зарада мушкараца била је већа од просечне зараде жена, независно од облика својине пословног субјекта у ком запослени раде. У пословним субјектима у приватној својини просечна зарада мушкараца била је за 20,5% већа од просечне зараде жена, док је у државној својини та разлика мања и износи 8,5% у корист мушкараца.

Табела 1.2. Просечна годишња зарада према облику својине и полу, 2022.

	Укупно	Мушкарци	Жене
Укупно	1.366.633	1.464.841	1.269.670
Приватна својина	1.362.044	1.476.987	1.225.459
Државна својина	1.374.110	1.439.342	1.326.580

Графикон 1.5. Одступање просечне годишње зараде према облику својине и полу, од укупног просека, 2022.

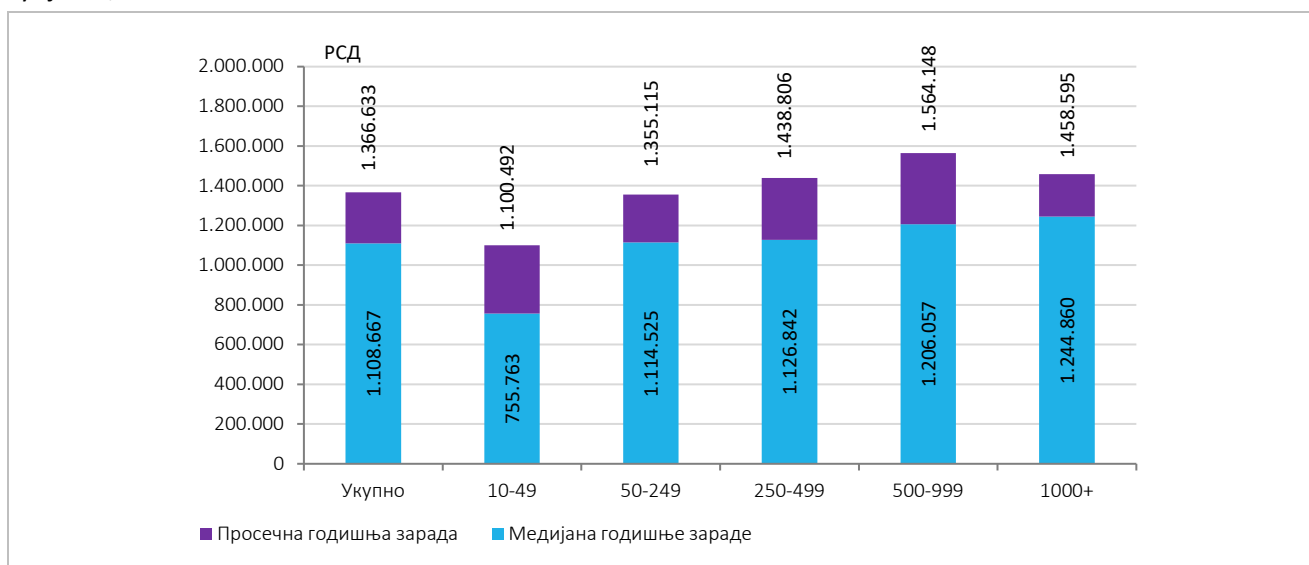
Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према облику својине доступни су у табели 2.1.2 на страни 42.

1.2.3. ЗАРАДЕ ПРЕМА ВЕЛИЧИНИ ПОСЛОВНОГ СУБЈЕКТА

Највећа просечна зарада (1.564.148 динара) остварена је у пословним субјектима који запошљавају између 500 и 999 запослених и већа је за 42,1% од просечне зараде у пословним субјектима који запошљавају између 10 и 49 запослених (1.100.492 динара).

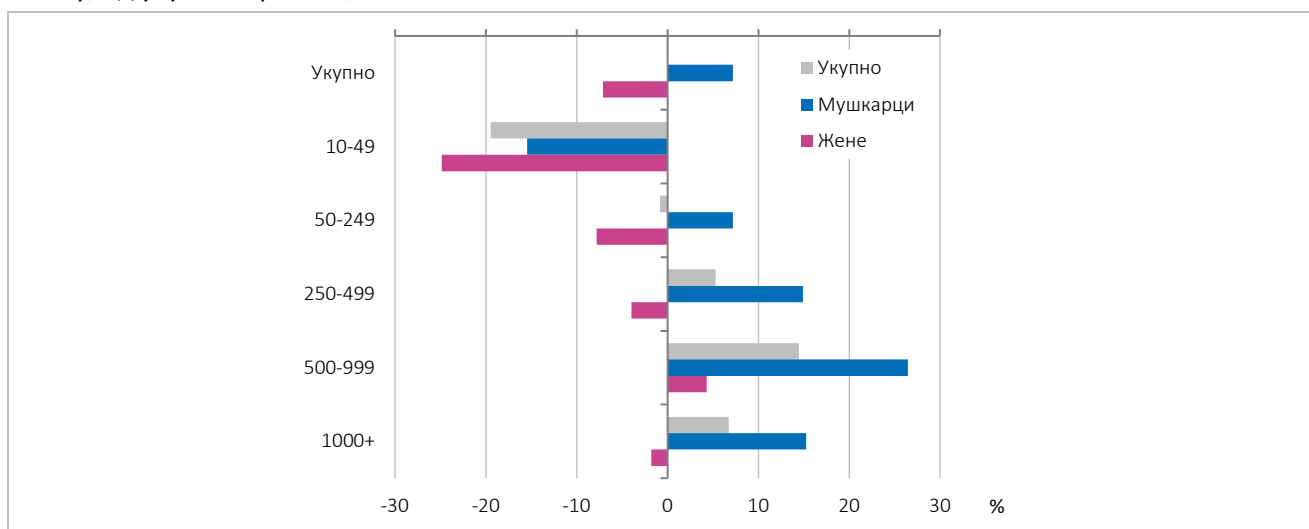
Медијана зараде била је испод просечне зараде у свим величинским категоријама пословних субјеката. Најмање одступање медијане од просечне зараде (14,7%) забележено је код пословних субјеката који запошљавају 1000 и више запослених. У пословним субјектима који запошљавају између 10 и 49 запослених, медијана зараде је износила 755.763 динара, односно 68,7% од просечне зараде, што је представљало и највеће одступање медијане од просека (31,3%).

Графикон 1.6. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према величини пословног субјекта, 2022.

Мушкарци су остварили већу просечну зараду од жена у свим величинским категоријама пословних субјеката. Највећа разлика између просечних зарада мушкараца и жена забележена је код пословних субјеката у категорији 500–999 запослених, где је просечна зарада мушкараца (1.728.058 динара) већа за 21,2% од просечне зараде жена (1.425.402 динара). У пословним субјектима који запошљавају између 10 и 49 запослених забележено је најмање одступање у просечним зарадама мушкараца и жена и износи 12,5% у корист мушкараца.

Графикон 1.7. Одступање просечне годишње зараде према величини пословног субјекта и полу, од укупног просека, 2022.

Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према величини пословног субјекта доступни су у табели 2.1.3 на страни 43.

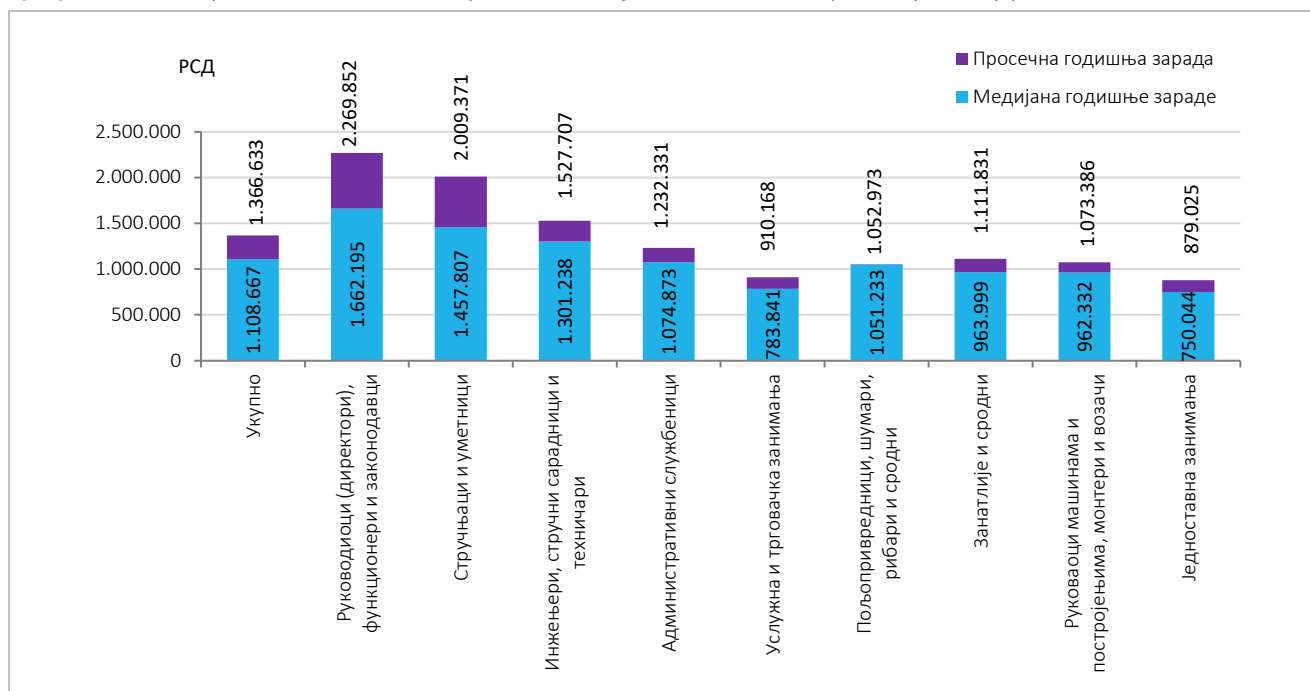
1.3. ПРОСЕЧНА ГОДИШЊА ЗАРАДА ПРЕМА КАРАКТЕРИСТИКАМА ЗАПОСЛЕНИХ

1.3.1. ЗАРАДЕ ПРЕМА ГРУПАМА ЗАНИМАЊА³

Посматрајући зараде према групама занимања, највишу просечну зараду, за 66,1% већу од укупног просека, остварили су Руководиоци (директори), функционери и законодавци (2.269.852 динара). Затим следе Стручњаци и уметници (2.009.371 динар) и Инжењери, стручни сарадници и техничари (1.527.707 динара). Стручњаци и уметници зарадили су у просеку за 31,5% више од Инжењера, стручних сарадника и техничара. Запослени из групе Једноставних занимања, као и запослени са Услужним и трговачким занимањима, остварили су најнижу просечну зараду, за 35,7%, односно 33,4% мању од укупног просека (879.025 динара, односно 910.168 динара, респективно).

Однос између медијане и просечне зараде разликује се у зависности од група занимања. Највеће одступање забележено је код занимања Стручњаци и уметници (медијална мања за 27,4%), док је најмање одступање забележено код Пољопривредника, шумара, рибара и сродних, где су просечна и медијална зарада скоро изједначене (медијална мања за 0,2%). Уколико изузмемо занимања која припадају пољопривреди, најмање одступање је у групи занимања Руководиоци машинама и постројењима, монтери и возачи (медијална зарада је мања за 10,3%).

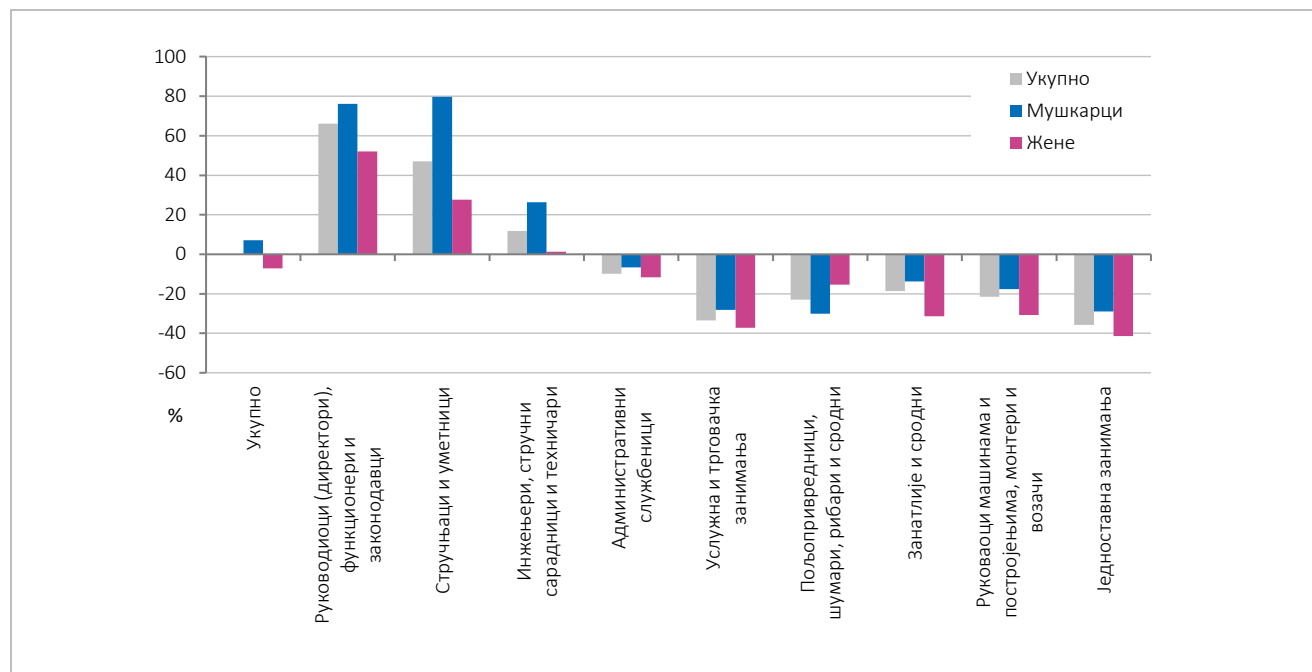
Графикон 1.8. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према групама занимања, 2022.

Иако мушкарци, генерално, зарађују више од жена, та разлика значајно варира у зависности од групе занимања. Најмања разлика између просечне зараде мушкараца и жена забележена је у групи Административни службеници, где су жене у просеку зарадиле 1.207.004 динара, а мушкарци за 5,7% више од тога (1.276.169 динара). Највећа разлика између просечне зараде мушкараца и жена забележена је код групе занимања Стручњаци и уметници. Жене из ове групе занимања оствариле су просечну зараду у износу од 1.745.211 динара, што је за 28,9% мање од просечне зараде мушкараца, која је износила 2.455.605 динара.

³ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер је очекивано да је та група занимања најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

Графикон 1.9. Одступање просечне годишње зараде према групама занимања и полу, од укупног просека, 2022.

Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према групама занимања доступни су у табели 2.1.4 на страни 43.

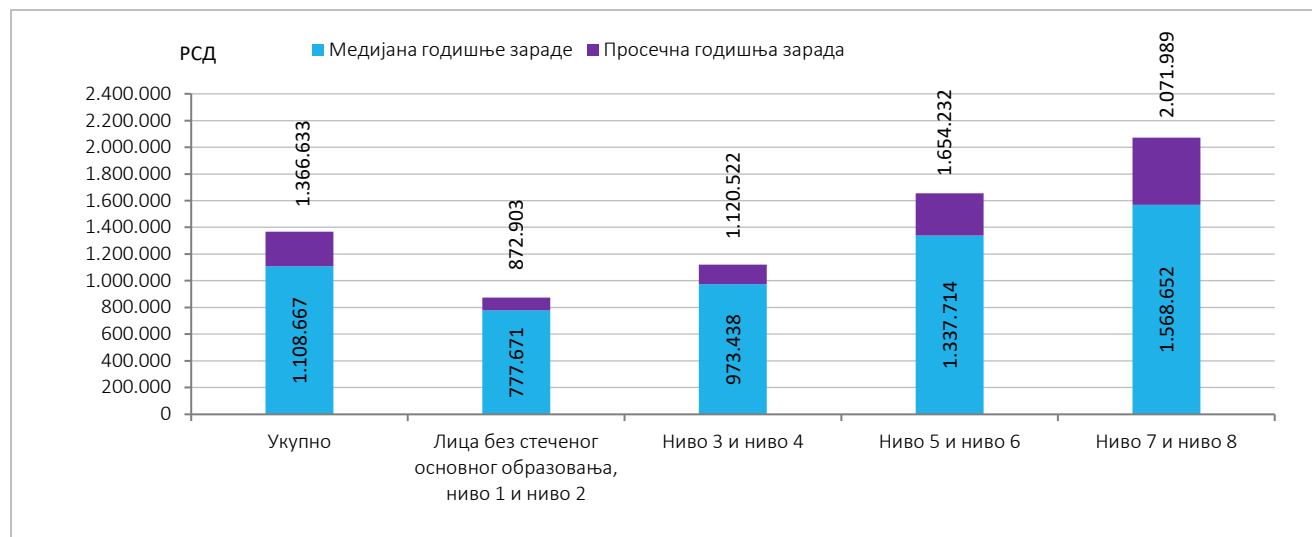
1.3.2. ЗАРАДЕ ПРЕМА НИВОУ КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Према подацима овог истраживања, виши ниво квалификације подразумева и вишу зараду. Сходно томе, највишу просечну зараду, у износу од 2.071.989 динара, остварили су запослени са највишим нивоом квалификације (нивои 7 и 8). Запослени из категорије Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2 остварили су најнижу просечну зараду, свега 872.903 динара, што представља 42,1% од просечне зараде запослених са највишим нивоом квалификације.

Просечна зарада запослених са нивоима квалификације 7 и 8 већа је за 51,6% од укупног просека. Такође, изнад укупног просека, за 21,0%, јесте и просечна зарада запослених са нивоима квалификације 5 и 6. Просечна зарада запослених са најнижим нивоом квалификације (Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2) је за 36,1% мања од укупног просека.

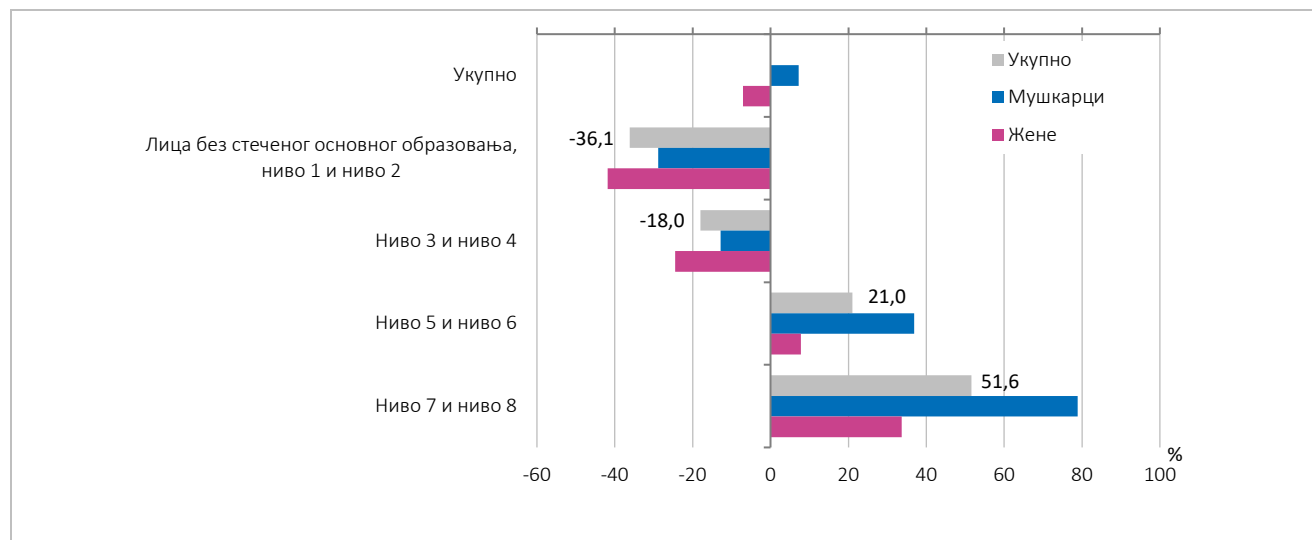
Највеће одступање медијалне од просечне зараде забележено је код запослених са вишим нивоом квалификације. Медијална зарада запослених са нивоима квалификације 7 и 8 мања је од просечне зараде за 24,3%, а запослених са нивоима квалификације 5 и 6 за 19,1%. Најмање одступање медијалне од просечне зараде је код категорије Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2 (медијална мања за 10,9%), а затим код запослених са нивоима квалификације 3 и 4 (медијална мања од просечне за 13,1%).

Графикон 1.10. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према нивоу квалификације, 2022.

Мушкарци су остварили вишу просечну зараду од жена у свим категоријама образовања. Најмања разлика између зарада забележена је код запослених са нивоима квалификације 3 и 4, где су жене у просеку оствариле за 13,4% мању зараду од мушкараца. Највећа разлика између зараде жена и мушкараца забележена је код запослених са највишим нивоом квалификације, ниво 7 и ниво 8, где су жене оствариле мању зараду за 25,2%.

Графикон 1.11. Одступање просечне годишње зараде према нивоу квалификације и полу, од укупног просека, 2022.

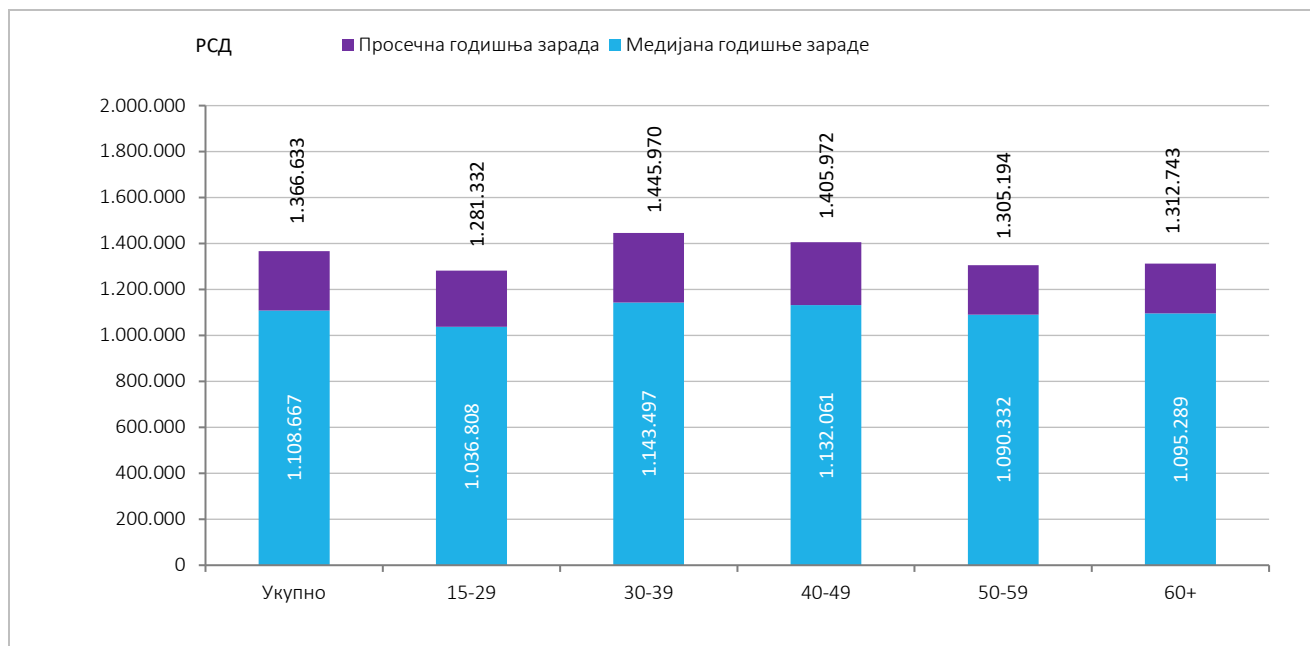
Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према нивоу квалификације доступни су у табели 2.1.5 на страни 44.

1.3.3. ЗАРАДЕ ПРЕМА СТАРОСНИМ ГРУПАМА

Највећу просечну зараду остварили су запослени у групи старости 30-39 година, за 5,8% већу од укупног просека. Просечна зарада запослених у најмлађој старосној кохорти (15-29 година) нижа је за 6,2% од укупног просека, док је просечна зарада запослених у најстаријој кохорти (60 и више година) мања од просечне за 3,9%.

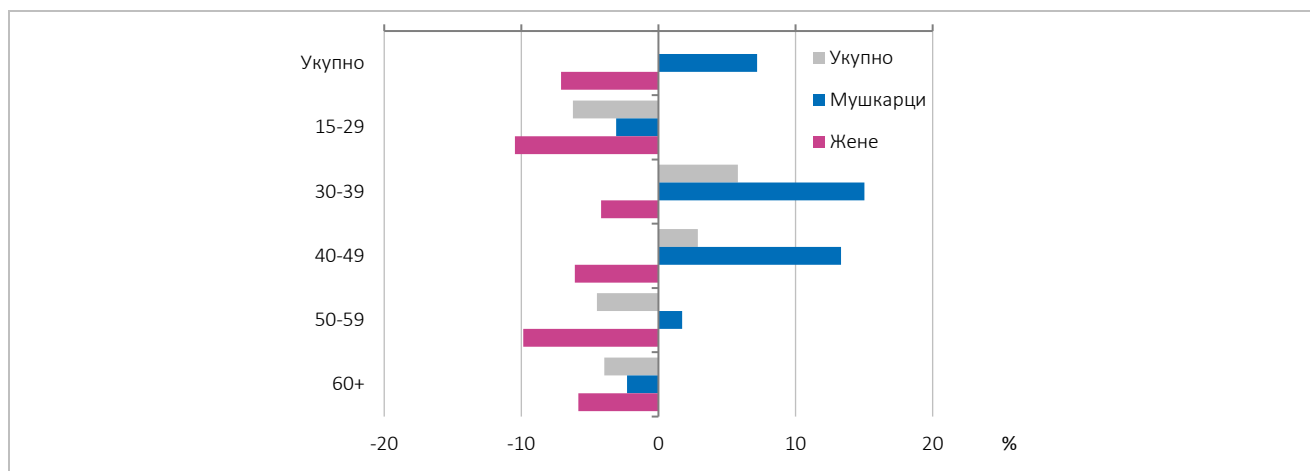
Медијана зараде мања је од просечне зараде у свим старосним групама. Најмање одступање медијане од просечне зараде забележено је код запослених старости 50–59 година, где је медијана зараде износила 1.090.332 динара, односно за 16,5% мање од просека. Код запослених старости 30-39 година, медијана зараде је износила 1.143.497 динара, што је за 20,9% мање од просечне зараде.

Графикон 1.12. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према старосним групама, 2022.

Просечна зарада мушкараца била је већа од просечне зараде жена у свим старосним групама. Највећа разлика у просечној заради мушкараца и жена, за 20,7% у корист мушкараца, забележена је код запослених са 40-49 година старости. Најмања разлика је у старосној групи 60 и више година, где је зарада мушкараца већа за 3,8%.

Графикон 1.13. Одступање просечне годишње зараде према старосним групама и полу, од укупног просека, 2022.

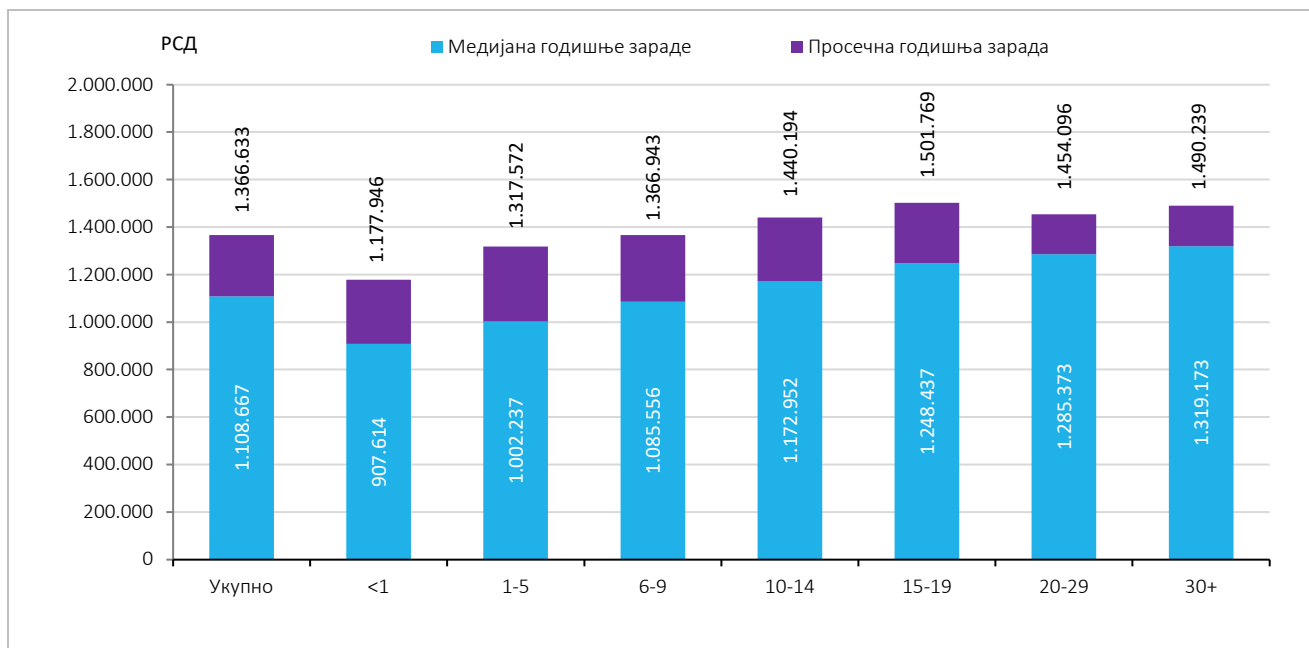
Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према старосним групама доступни су у табели 2.1.6 на страни 45.

1.3.4. ЗАРАДЕ ПРЕМА ДУЖИНИ СТАЖА У ПОСЛОВНОМ СУБЈЕКТУ

Највишу просечну зараду остварила су запослена лица са 15-19 година стажа у пословном субјекту, као и запослени са стажом 30 и више година, и њихова зарада је већа од укупне просечне зараде за 9,9%, односно 9,0%, респективно. Запослени са мање од годину дана стажа примили су, у просеку, најнижу зараду и у односу на укупан просек мања је за 13,8%.

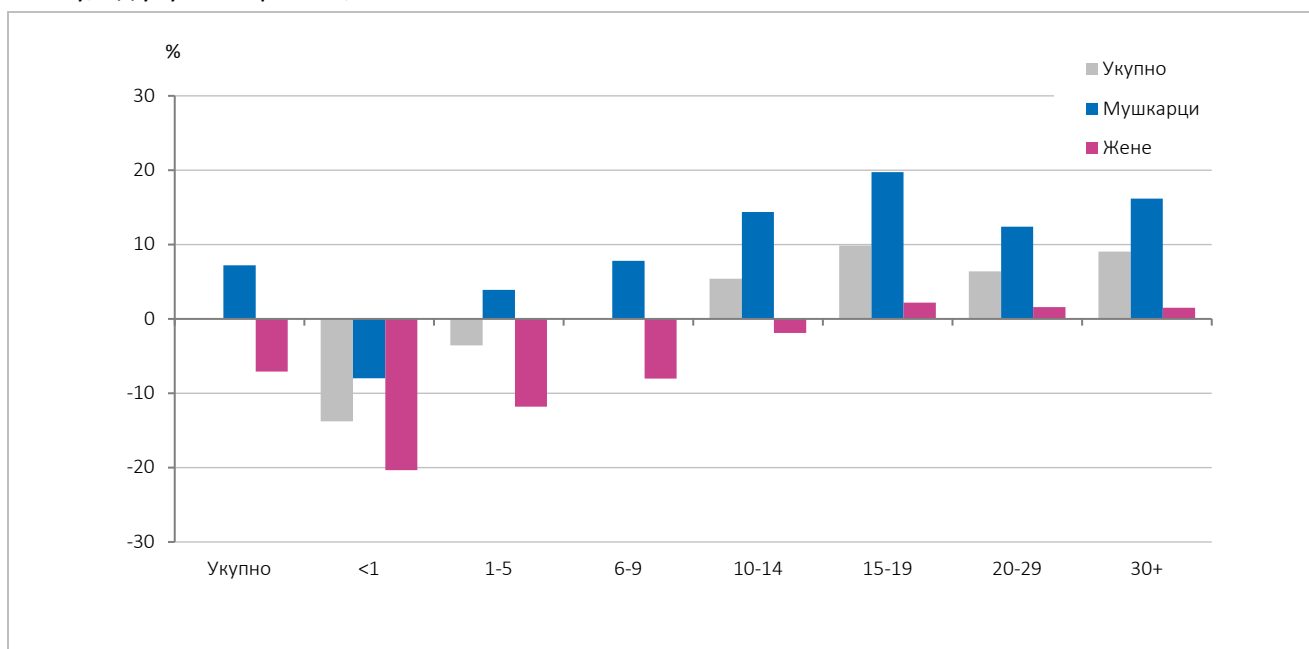
Медијана зараде запослених са стажом у пословном субјекту између 1 и 5 година била је за 23,9% мања од просечне зараде, што представља највеће одступање медијане од просека. Најмање одступање од 11,5% забележено је у категорији запослених са стажом 30 и више година.

Графикон 1.14. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према дужини стажа у пословном субјекту, 2022.

Просечне зараде мушкараца и жена најмање се разликују код запослених са стажом 20-29 година, где су мушкарци, у просеку, зарадили 1.536.318 динара, што је за 10,7% више од просечне зараде жена (1.388.209 динара). Највећа разлика између зарада мушкараца и жена забележена је код запослених са 1-5 година стажа, где су мушкарци остварили просечну зараду од 1.420.093 динара, док су жене са истом дужином стажа оствариле за 15,1% мању просечну зараду (1.205.130 динара).

Графикон 1.15. Одступање просечне годишње зараде према дужини стажа у пословном субјекту и полу, од укупног просека, 2022.

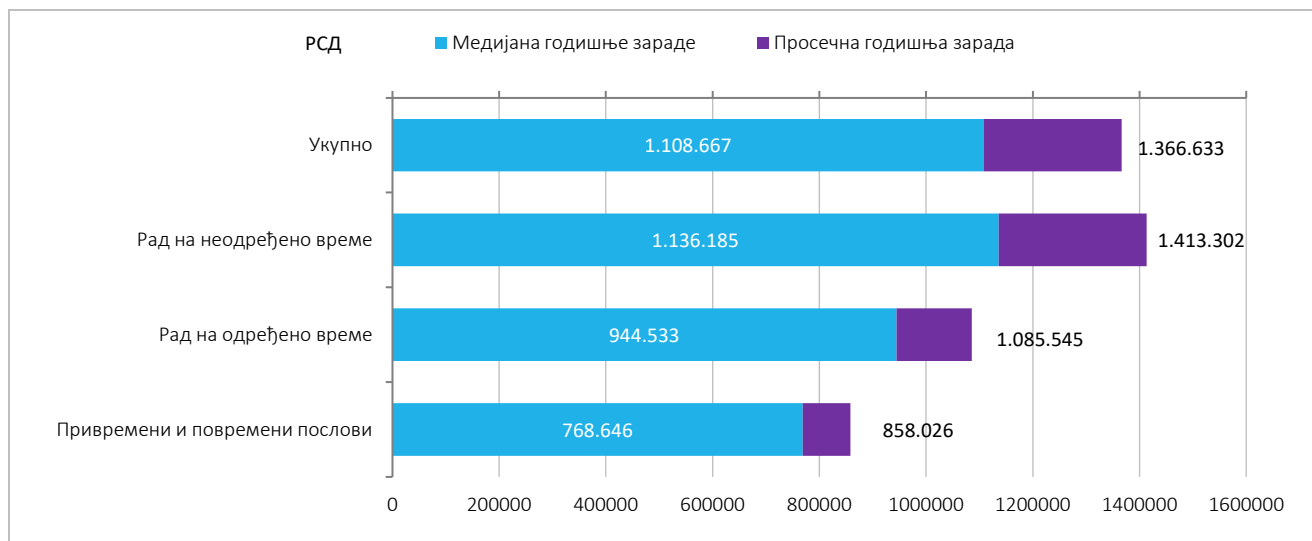
Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према дужини стажа у пословном субјекту доступни су у табели 2.1.7 на страни 45.

1.3.5. ЗАРАДЕ ПРЕМА ВРСТИ УГОВОРА

Висина просечне зараде значајно варира у зависности од тога да ли је лице запослено на неодређено или одређено време или по основу уговора о обављању привремених и повремених послова. Лица запослена на неодређено време примила су највишу просечну зараду, у износу од 1.413.302 динара, што је за 3,4% више од укупног просека. Најнижа просечна зарада (858.026 динара), за 37,2% мања од укупног просека, исплаћена је запосленима по основу уговора о привременим и повременим пословима, док је просечна зарада запослених на одређено време за 20,6% мања од укупног просека.

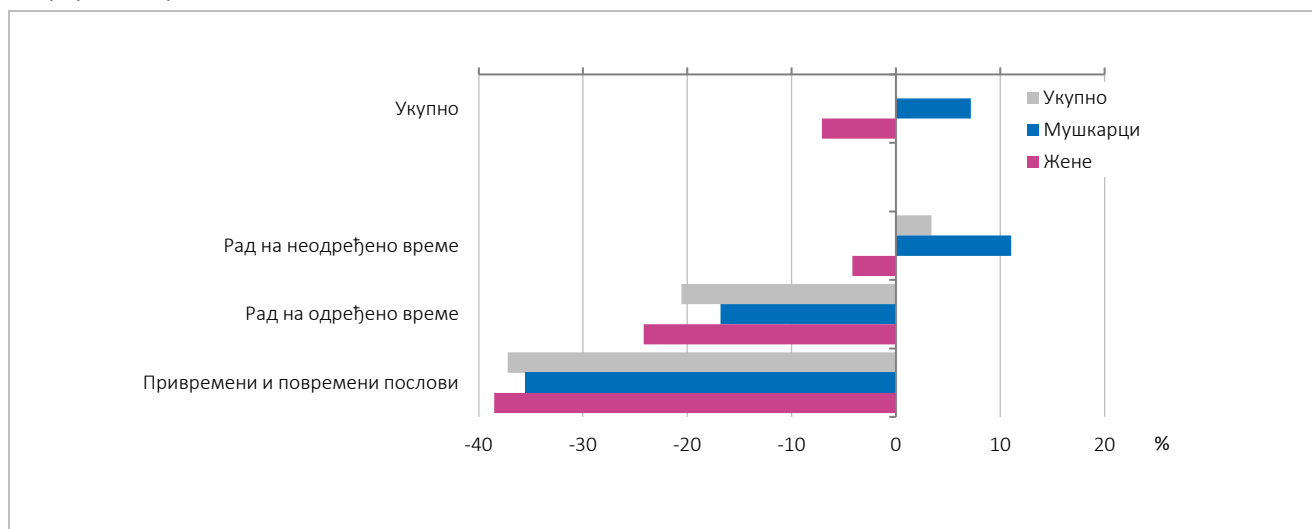
Медијана зараде запослених на неодређено време мања је за 19,6% од просечне зараде. Најмање одступање медијане од просека уочено је код запослених по основу уговора о привременим и повременим пословима, где је медијана за 10,4% мања од просечне зараде.

Графикон 1.16. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према врсти уговора, 2022.

Најмања разлика између зарада мушкараца и жена (4,8% у корист мушкараца) забележена је у категорији запослених по привременим и повременим пословима, где су мушкарци остварили просечну зараду од 880.755 динара, а жене од 840.345 динара. Највећа разлика између зарада мушкараца и жена (15,9% у корист мушкараца) забележена је у категорији запослених на неодређено време, где су мушкарци остварили просечну зараду од 1.517.724 динара, а жене 1.309.552 динара. Мушкарци запослени на одређено време остварили су просечну зараду у износу од 1.136.975 динара, за 9,7% већу од просечне зараде жена (1.036.183 динара).

Графикон 1.17. Одступање просечне годишње зараде према врсти уговора и полу, од укупног просека, 2022.

Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према врсти уговора доступни су у табели 2.1.8 на страни 46.

1.4. ДИСТРИБУЦИЈА ЗАРАДА

Медијана зараде износила је 81,1% од просечне зараде за 2022. годину.

На графикону 1.18 приказана је расподела зарада по полу. Расподела зарада је евидентно асиметрична удесно, што значи да већи број запослених има зараду испод укупног просека, док је веома мали број запослених са изразито високом зарадом. На овакву расподелу указује и чињеница да је медијана зараде мања од просечне зараде.

Графикон јасно приказује и однос висине зарада жена и мушкараца. На основу тога што је график функције густине расподеле зарада за жене изнад оног за мушкарце за вредности које су ниже од просечне зараде, може се закључити да процентуално има више жена него мушкараца са зарадом нижом од просечне.

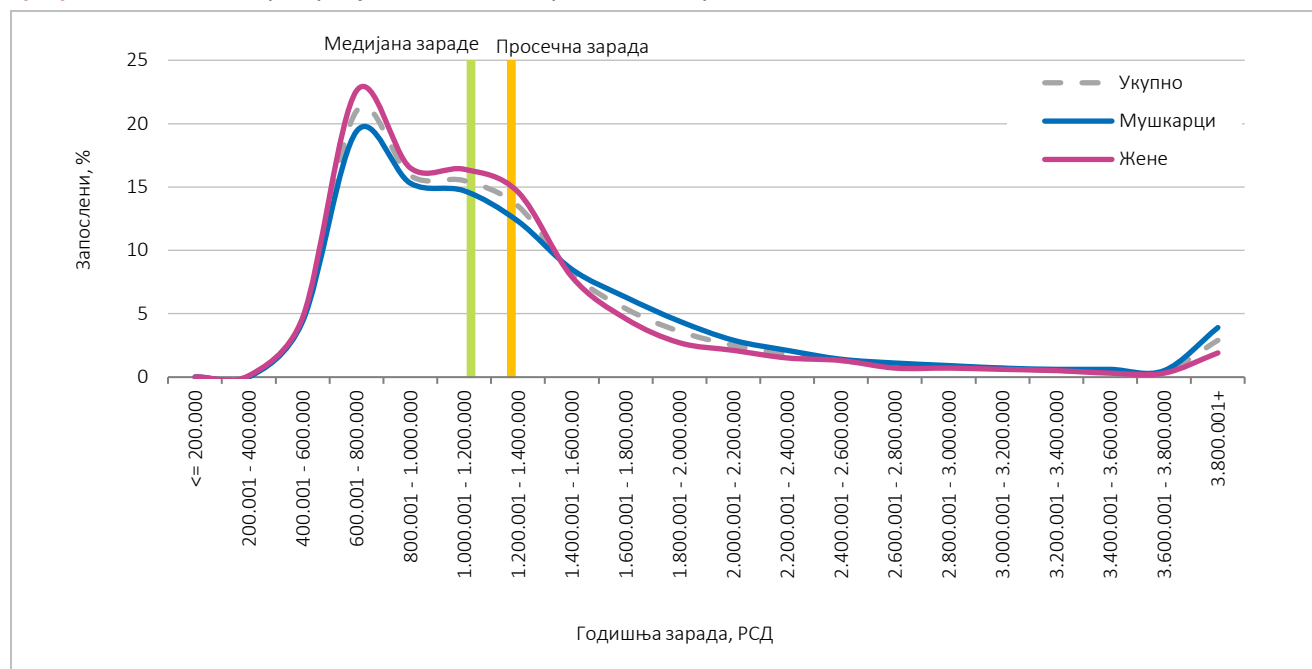
Због асиметричне дистрибуције зарада, као бољи показатељ средње вредности користи се медијана, која је мање осетљива на присуство екстремних вредности у односу на просек.

Највећи део запослених (21,0%) примио је зараду између 600.000 и 800.000 динара. Медијана зараде је износила 1.108.667 динара и мања је од просечне зараде (1.366.633 динара) за 18,9%.

Релативне разлике у зарадама могу се измерити уколико се рангира укупан број запослених према висини зараде у растућем низу и подели у десет група, при чему свака децилна група садржи 10% запослених. Пети децил представља медијалну вредност, што значи да је 50% запослених примило зараду до износа медијалне зараде.

Зараду до износа од 635.819 динара (вредност првог децила) примило је 10% најмање плаћених запослених, док је зараду већу од 2.182.042 динара (вредност деветог децила) примило 10% најбоље плаћених запослених. Однос деветог и првог децила износи 3,5, што значи да су зараде најбоље плаћених запослених (из девете децилне групе) 3,5 пута веће од зарада најмање плаћених запослених (из прве децилне групе).

Графикон 1.18. Дистрибуција годишњих зарада по полу, 2022.

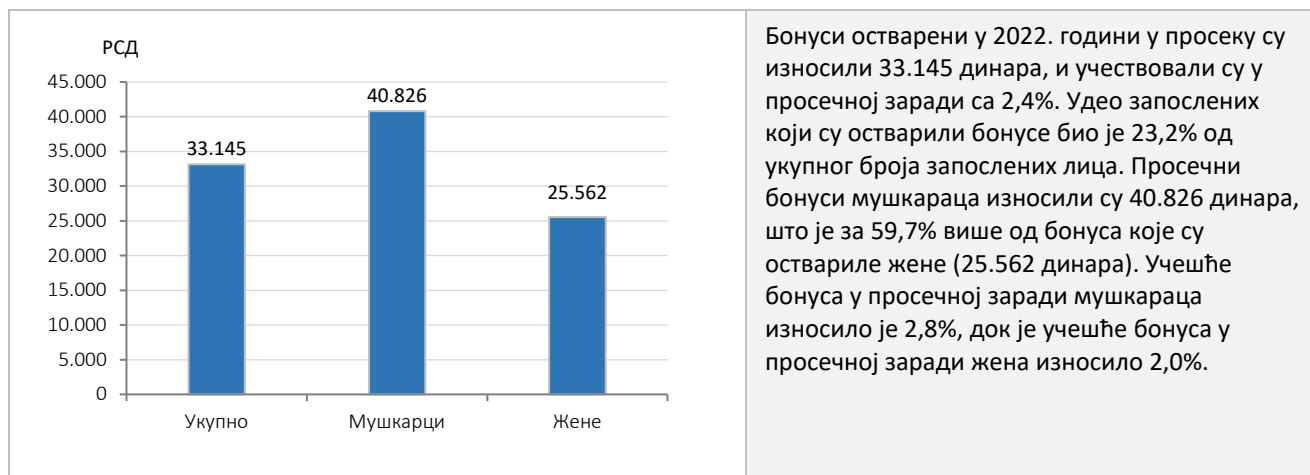
Табела 1.3. Годишња зарада по децилима, 2022.

Децили	1. децил	2. децил	3. децил	4. децил	5. децил	6. децил	7. децил	8. децил	9. децил
Годишња зарада, РСД	635.819	733.572	852.658	980.223	1.108.667	1.237.916	1.391.143	1.639.358	2.182.042

1.5. ОСТАЛИ ПОКАЗАТЕЉИ

1.5.1. БОНУСИ И НАКНАДЕ ТРОШКОВА ПРЕВОЗА

Графикон 1.19. Просечни бонуси по полу, 2022.

Графикон 1.20. Просечни трошкови превоза по полу, 2022.

1.5.2. БРОЈ ДАНА ГОДИШЊЕГ ОДМОРА

У 2022. години запослени су у просеку имали право на 26 дана годишњег одмора. Највећи просечан број дана годишњег одмора забележен је у сектору делатности Здравствена и социјална заштита, где су запослени имали право на 34 дана годишњег одмора. Најмањи просечан број дана годишњег одмора, 22 дана, имали су запослени у сектору делатности Административне и помоћне услужне делатности, Трговина на велико и мало и поправка моторних возила и Грађевинарство.

У погледу својине, запослени у пословним субјектима у приватној својини имали су у просеку 22 дана годишњег одмора, што је за четири дана мање од укупног просека. У пословним субјектима у државној својини, запослени су у просеку имали 31 дан годишњег одмора.

У погледу величине пословног субјекта, запослени у пословним субјектима са 50 и више запослених имали су, у просеку, исти или већи број дана годишњег одмора од укупног просека. Просечан број дана годишњег одмора био је најмањи код запослених у пословним субјектима 10–49 запослених и износио је 22 дана.

У погледу занимања, Стручњаци и уметници имали су право на највећи број дана годишњег одмора – у просеку 29 дана, што је за три дана више од укупног просека. Запослени са услужним и трговачким занимањима имали су право на најмањи број дана годишњег одмора – у просеку 22 дана.

У погледу образовања, запослени са квалификацијом ниво 7 и ниво 8, имали су право на највећи број дана годишњег одмора – у просеку 28 дана (два дана више од укупног просека). Док су лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2, као и запослени са нивоима квалификације 3 и 4, имали у просеку по 24 дана годишњег одмора.

Просечан број дана годишњег одмора повећава се са годинама старости, где су запослени старости 15–29 година у просеку имали право на 23 дана одмора, док су запослени са 60 и више година старости, у просеку, имали 28 дана годишњег одмора.

Запослени са стажом у пословном субјекту од 1 до 5 година, имали су право на 23 дана годишњег одмора, док запослени са 30 и више година стажа имали су право на највећи број дана годишњег одмора, и то у просеку 32 дана.

Запослени који раде на основу уговора на одређено време у просеку су имали два дана мање од запослених који имају уговор на неодређено време, а чији је просек дана годишњег одмора износио 26, односно онолико дана колико су сви запослени имали независно од врсте уговора.

1.5.3. БРОЈ ПЛАЋЕНИХ ЧАСОВА РАДА

Просечан број плаћених часова рада за октобар 2022. године износио је 171. Од укупног броја часова, запослени су у просеку имали три часа плаћеног прековременог рада, за које су у просеку били плаћени 2.279 динара. Мушкарци су у просеку имали 171 плаћени час рада, а жене 170 часова.

Број плаћених часова рада, у зависности од облика својине пословних субјеката, није се разликовао од укупног просека. Мушкарци, у пословним субјектима у приватној својини имали су у просеку 171 плаћени час рада, док су жене имале 170 плаћених часова. У пословним субјектима у државној својини просечан број плаћених часова износио је 172 код мушкараца и 170 часова код жена.

Највећи просечан број плаћених часова рада имали су запослени у пословним субјектима са 1000 и више запослених (173 часа), док су најмањи просечан број плаћених часова рада имали запослени из пословних субјеката са мање од 10 до 49 запослених (168 часова).

Највећи број плаћених часова рада (175 часова) имали су запослени из групе занимања Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи. Најмањи број плаћених часова рада забележен је код запослених у групи Стручњаци и уметници (168 часова).

Просечан број плаћених часова рада према нивоу квалификације није се битно разликовао од укупног просека, с тим да су запослени са квалификацијом ниво 7 и ниво 8 имали 169 плаћених часова рада, а запослени са нивоима квалификације 3 и 4 у просеку су имали 172 плаћена часа рада.

Посматрано по старосним групама, просечан број плаћених часова рада није се значајније разликовао од укупног просека.

Просечан број плаћених часова рада запослених са више од годину, а мање од 30 година стажа, није одступао од укупног просека. Запослени са мање од годину дана стажа имали су 169 часова у просеку, док су запослени са 30 и више година стажа имали у просеку 172 часа рада.

Запослени по основу уговора на неодређено време имали су у просеку 171 плаћени час рада, док су запослени на одређено време имали 170 плаћених часова рада.

1.6. ПЛАТНИ ЈАЗ ИЗМЕЋУ ЖЕНА И МУШКАРАЦА

Платни јаз између жена и мушкараца представља процентуално учешће разлике између просечне зараде по часу запослених мушкараца и жена у просечној заради по часу мушкараца.

Овај податак представља важан, међународно упоредиви, показатељ неравноправности полова у погледу зарада и као такав се користи у многим стратешким документима, како националним тако и међународним, нпр. Европска стратегија запошљавања (*European employment strategy* – EES⁴).

$$\left[\begin{array}{c} \text{Просечна} \\ \text{зарада} \\ \text{по часу} \\ \text{мушкараца} \end{array} \begin{array}{c} \text{—} \end{array} \begin{array}{c} \text{Просечна} \\ \text{зарада} \\ \text{по часу} \\ \text{жена} \end{array} \right] \div \begin{array}{c} \text{Просечна} \\ \text{зарада} \\ \text{по часу} \\ \text{мушкараца} \end{array} \times 100 = \text{Платни јаз} \\ \text{између} \\ \text{жена и} \\ \text{мушкараца}$$

Платни јаз између жена и мушкараца, израчунат на основу података Истраживања о структури зарада за 2022. годину, износио је 12,1% и указује на то да су жене биле мање плаћене од мушкараца за 12,1%, односно да је просечна зарада по часу жена износила 87,9% од просечне зараде по часу мушкараца.

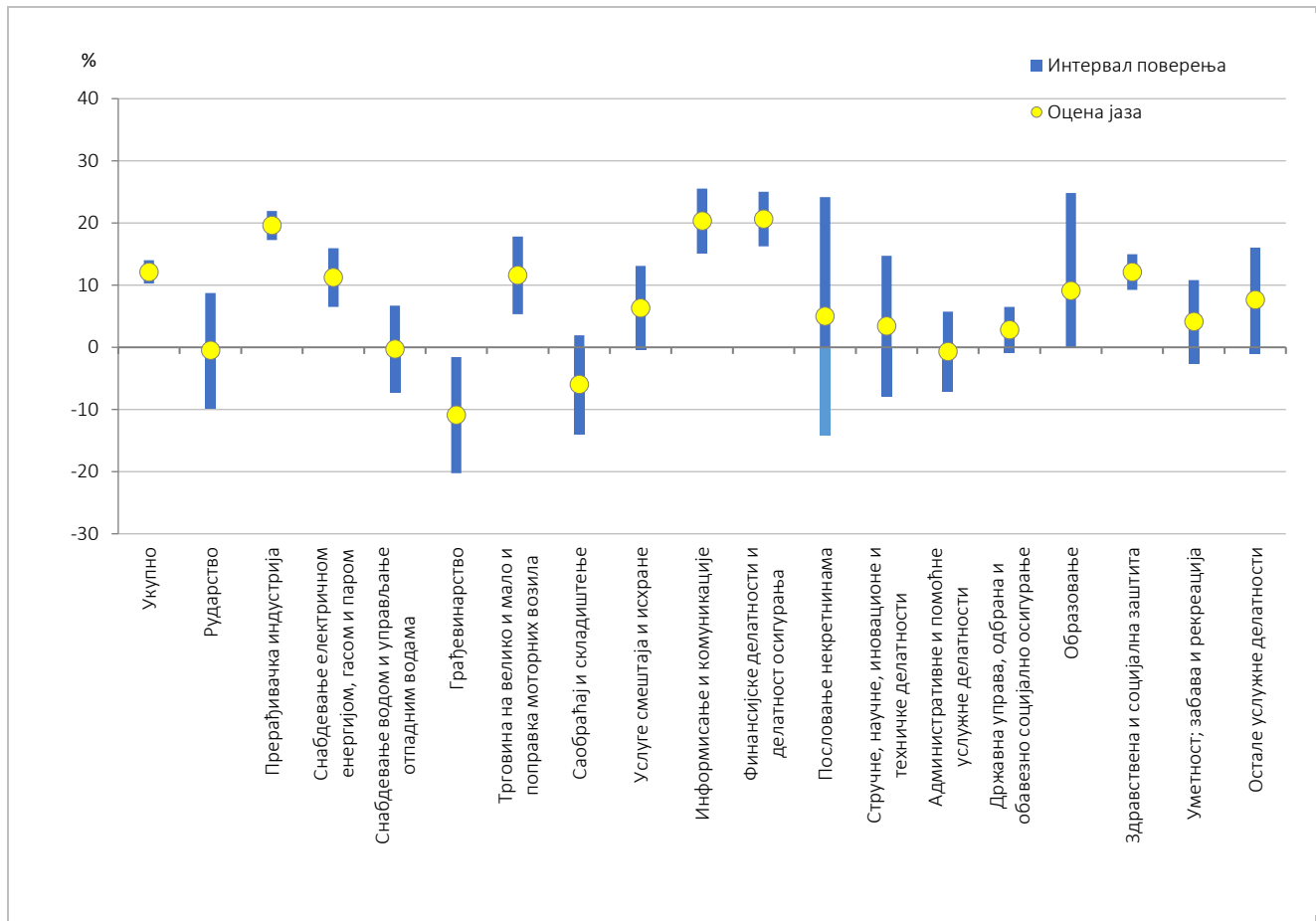
Када се из посматрања искључи сектор О – Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање, што је у складу са регулативама ЕУ, по којима је укључивање поменутог сектора у обухват овог истраживања опционо, платни јаз између мушкараца и жена износи 12,6%.

Разлике у зарадама по полу могу се јавити као последица различите структуре запослених мушкараца и жена по секторима делатности, облику својине, занимању, образовању, годинама старости и другим карактеристикама.

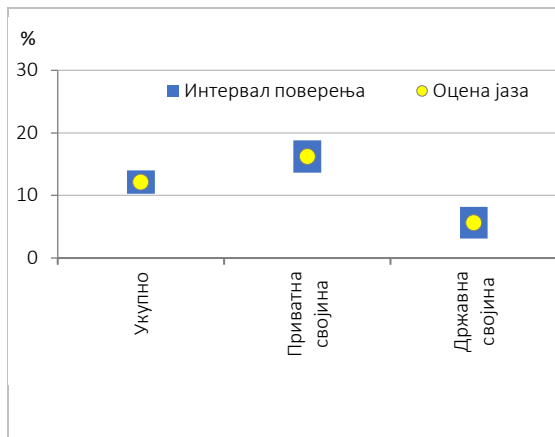
На графиконима 1.21–1.28 приказана је оцена платног јаза између жена и мушкараца, као и горња и доња граница 95-процентног интервала поверења. Ширина интервала говори о прецизности оцена. Што је интервал поверења ужи, оцена је прецизнија. Уколико интервал поверења садржи нулту вредност, тј. ако су границе интервала поверења различитог знака, на основу резултата истраживања и на нивоу значајности од 5% не може се закључити да постоји статистички значајна разлика између зарада жена и мушкараца. Код интервала поверења који не садрже нулу, односно ако су границе интервала поверења истог знака (обе позитивне или обе негативне), на нивоу значајности од 5% може се закључити да постоји статистички значајна разлика између зарада жена и мушкараца.

⁴ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=101&langId=en>

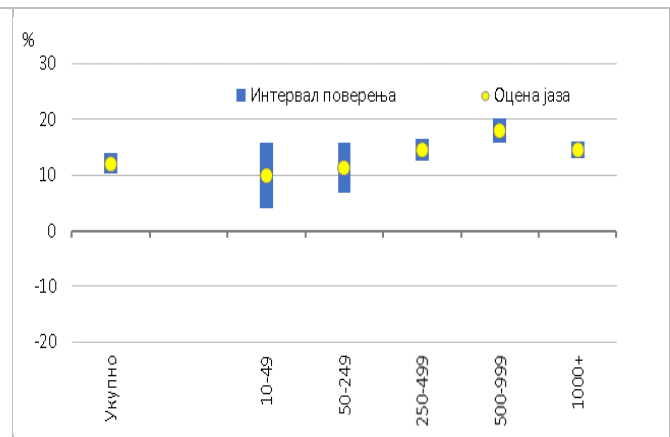
Графикон 1.21. Платни јаз између жена и мушкараца према секторима делатности, октобар 2022.

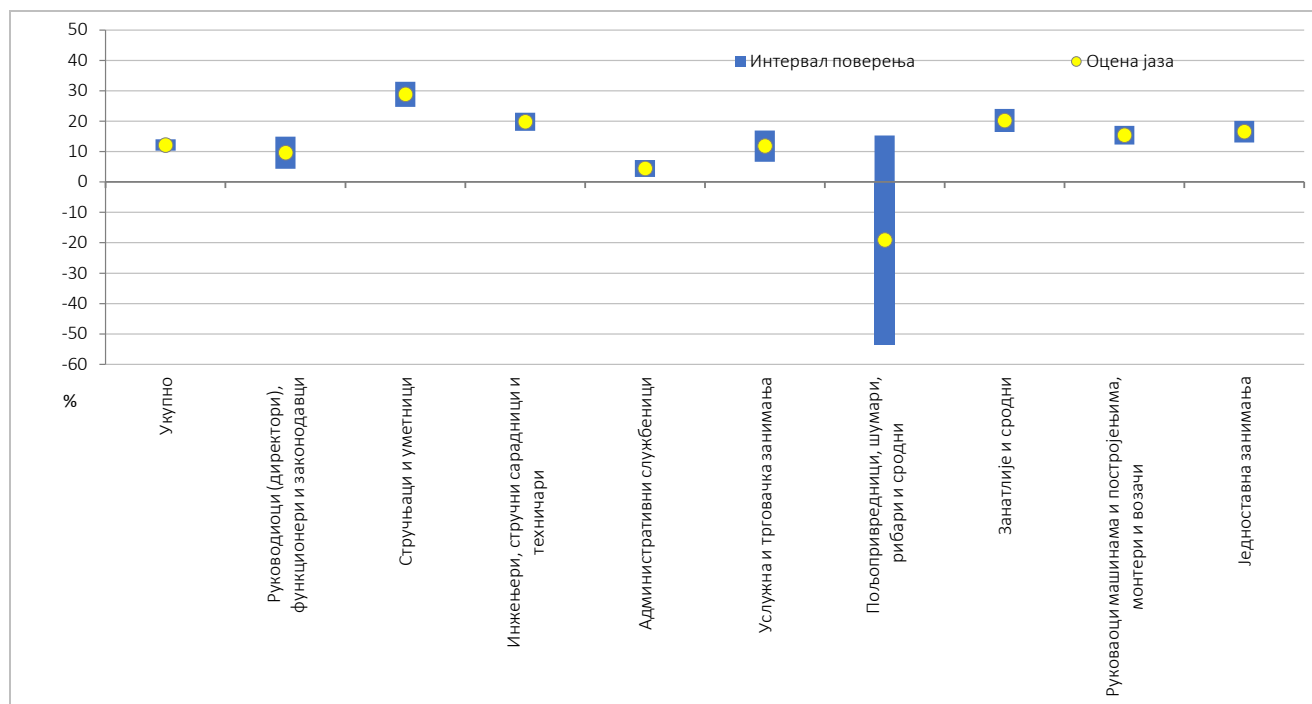
Графикон 1.22. Платни јаз између жена и мушкараца према облику својине, октобар 2022.

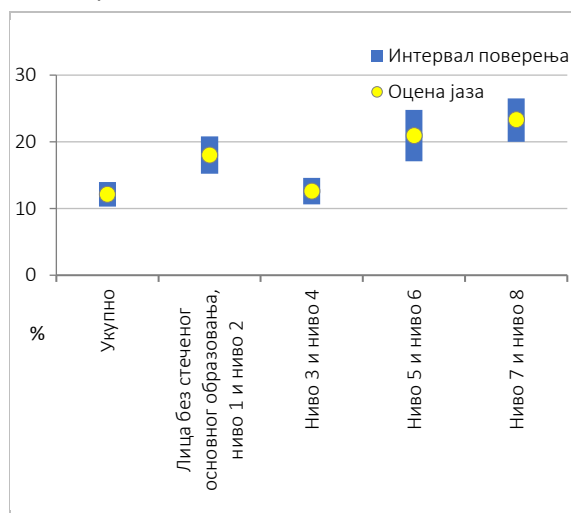
Графикон 1.23. Платни јаз између жена и мушкараца према величини пословног субјекта, октобар 2022.

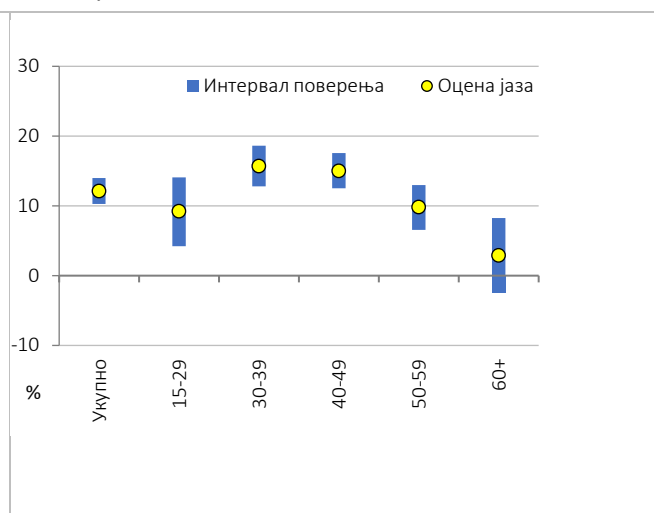
Графикон 1.24. Платни јаз између жена и мушкараца према групама занимања⁵, октобар 2022.

Графикон 1.25. Платни јаз између жена и мушкараца према нивоу квалификације, октобар 2022.

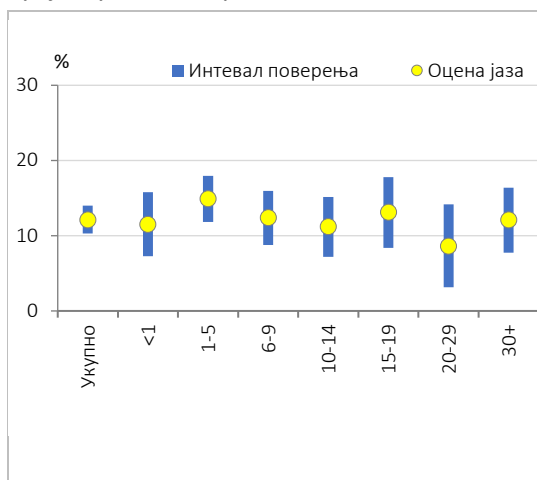

Графикон 1.26. Платни јаз између жена и мушкараца према старосним групама, октобар 2022.

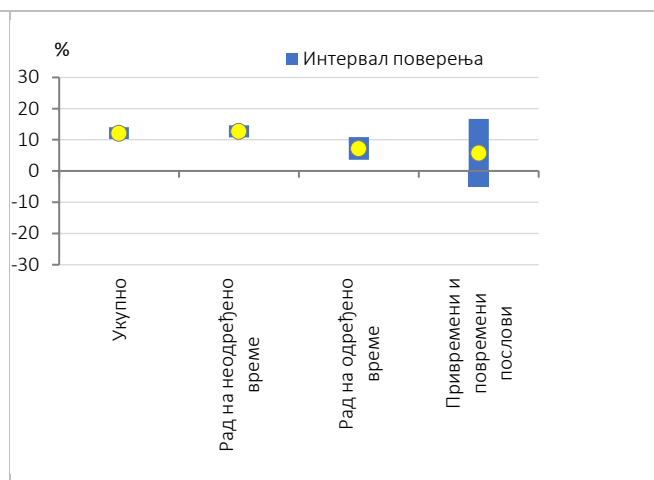

⁵ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер је за очекивање да је та група занимања најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

Графикон 1.27. Платни јаз између жена и мушкараца према дужини стажа у пословном субјекту, октобар 2022.

Графикон 1.28. Платни јаз између жена и мушкараца према врсти уговора, октобар 2022.

Напомена: Подаци о платном јазу између жена и мушкараца доступни су у табели 2.4 на страни 59.

Посматрано по секторима делатности највећи платни јаз је забележен у финансијским делатностима и делатностима осигурања, 20,6%, затим у сектору делатности Информисање и комуникације, 20,3%, и прерађивачкој индустрији, 19,6%.

Негативан платни јаз, односно разлика у зарадама између мушкараца и жена у корист жена забележен је у пет сектора делатности: Грађевинарство, -10,9%, Саобраћај и складиштење, -6%, Административне и помоћне услужне делатности, -0,7%, Рударство, -0,5%, и Снабдевање водом и управљање отпадним водама, -0,3%. Међутим, с обзиром на то да за наведене секторе делатности (осим у грађевинарству) интервал поверења садржи нулту вредност, не може се закључити да постоји статистички значајна разлика између зарада жена и мушкараца.

У октобру 2022. године платни јаз у пословним субјектима у приватној својини био је значајно већи него у државној својини. У пословним субјектима у приватној својини износио је 16,2%, а у државној својини 5,6%.

Посматрано према главним групама занимања највећи платни јаз забележен је међу Стручњацима и уметницима, где су жене биле у просеку за 28,8% мање плаћене од мушкараца. Најмања разлика забележена је код административних службеника, где су зараде жена у просеку биле за 4,4% мање од зарада мушкараца.

Без обзира на ниво квалификације, мушкарци у просеку имају већу зараду од жена исте квалификације. Највећи платни јаз забележен је код запослених са највишим нивоом квалификације (ниво 7 и ниво 8) и износио је 23,3%, најнижи платни јаз од 12,6% је у популацији запослених са нивоима квалификације 3 и 4, такозвано средњошколско образовање.

Платни јаз младих запослених (15-19 године) је релативно низак (9,2%) у односу на старије групе. Највећи платни јаз примећен је у старосној групи 30-39 и 40-49 година (од 15,7% до 15,0% респективно). Код старијих запослених (50 и више година) платни јаз опада.

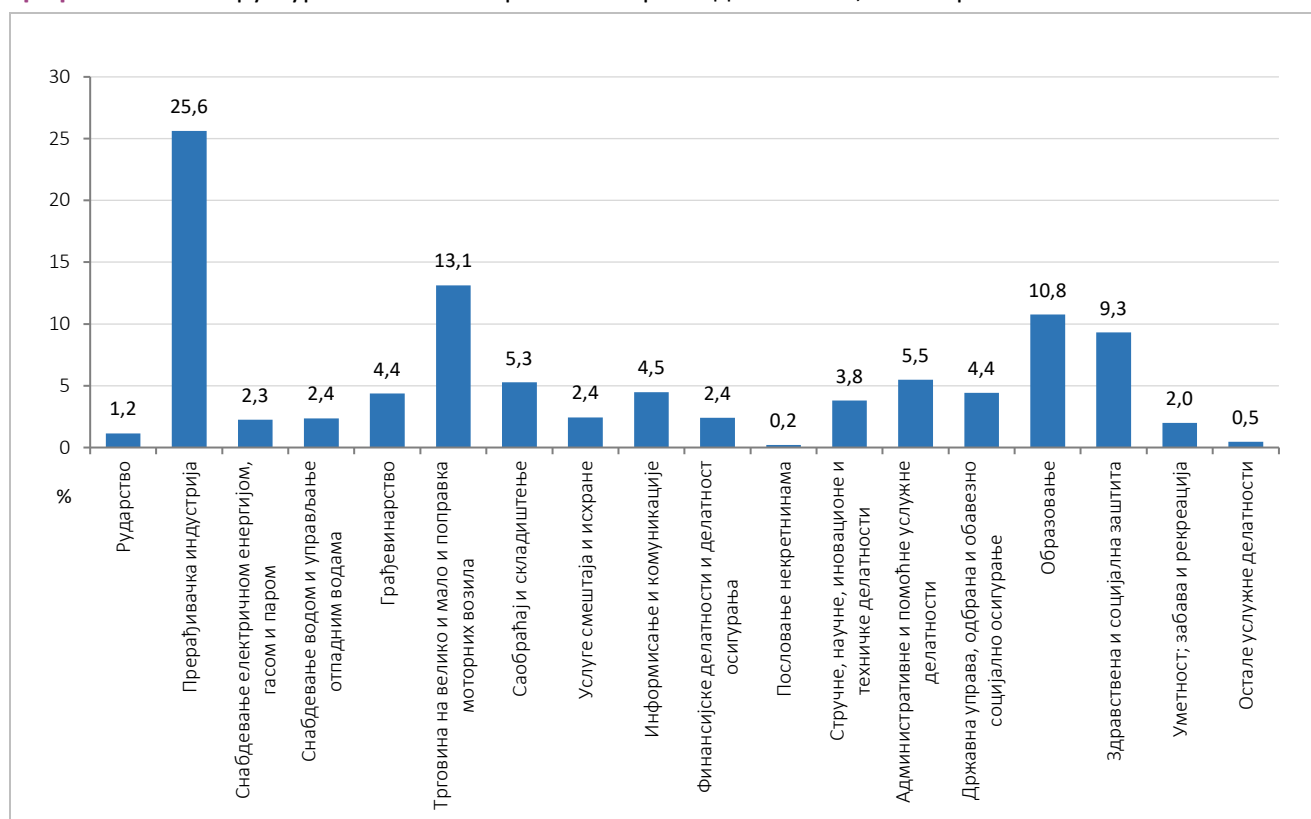
Посматрањем платног јазу према дужини стажа у пословном субјекту, не уочава се јасна корелација. Највећи платни јаз показује се у групи запослених са 1-5 година стажа у пословном субјекту (14,9%), док је најмањи платни јаз забележен у групи 20-29 година стажа у пословном субјекту (8,6%).

1.7. СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ

Оцењен број запослених који су примили зараду за октобар 2022. године (стање 31. октобра 2022.) износио је 1.620.235.

Напомена: Нису обухваћени запослени из пословних субјеката са претежном делатношћу Пољопривреда, шумарство и рибарство, као ни запослени у пословним субјектима са мање од 10 запослених.

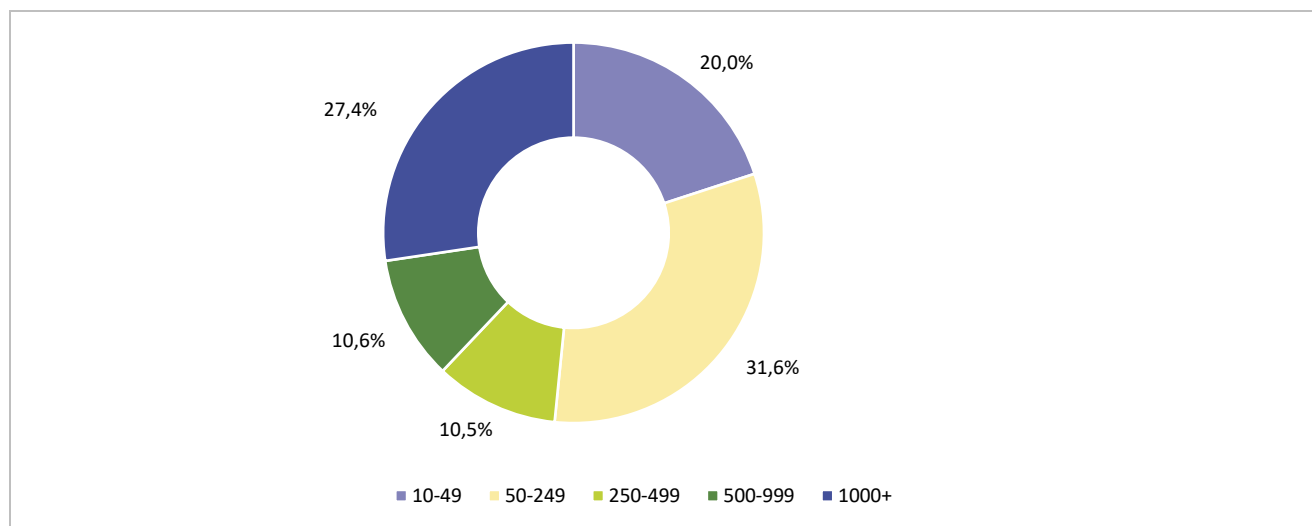
Графикон 1.29. Структура запослених према секторима делатности, октобар 2022.

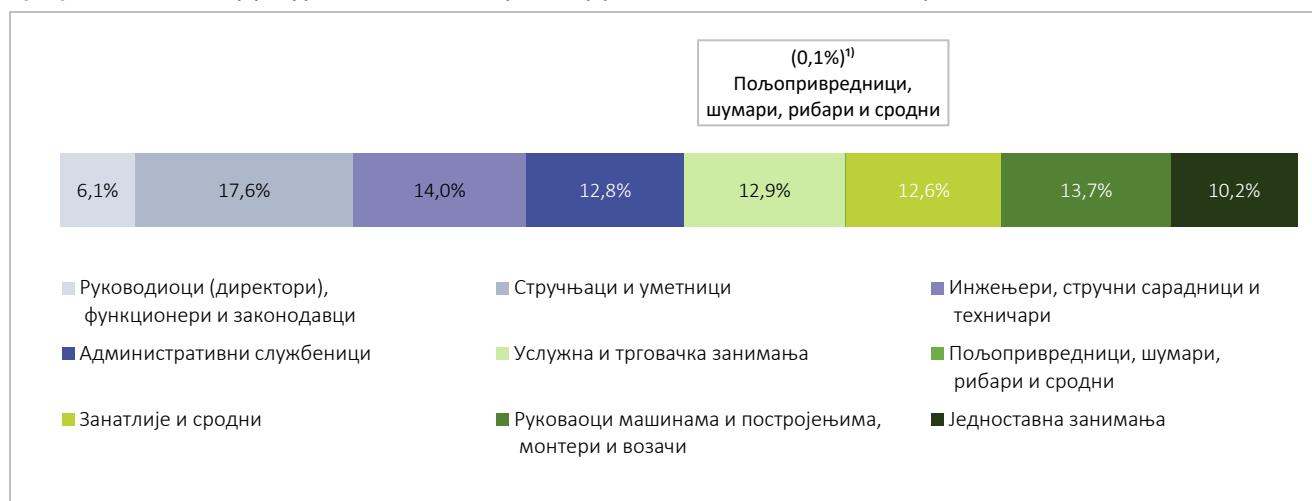
Графикон 1.30. Структура запослених према облику својине, октобар 2022.

Графикон 1.31. Структура запослених према величини пословног субјекта, октобар 2022.

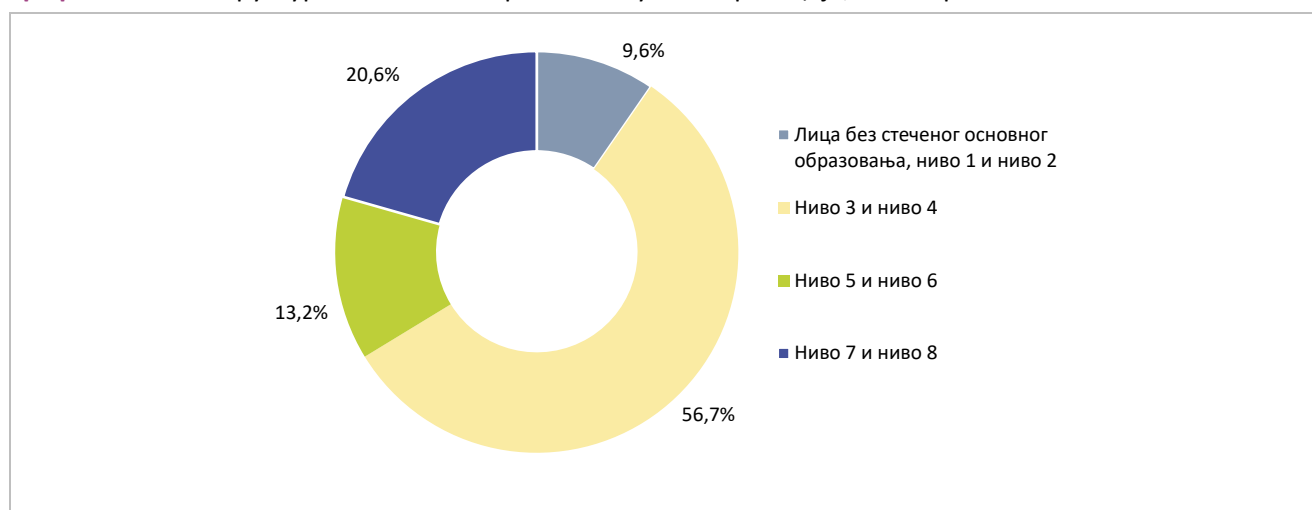

Графикон 1.32. Структура запослених према групама занимања⁶, октобар 2022.

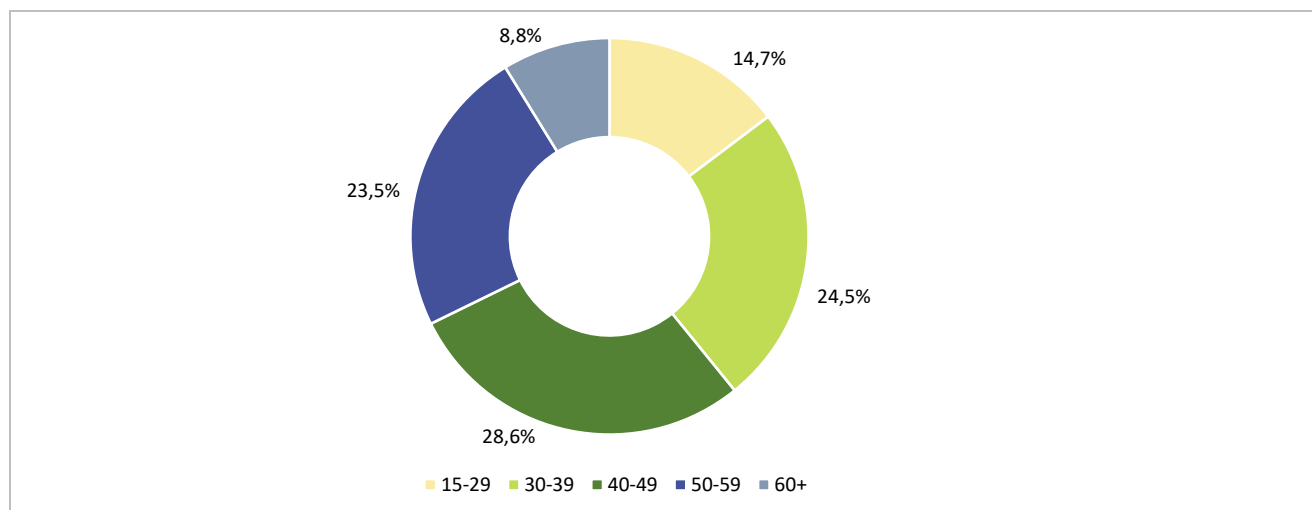
¹⁾ Податак приказан у заградама треба користити са опрезом (оцена броја запослених је мање прецизна).

Графикон 1.33. Структура запослених према нивоу квалификације, октобар 2022.

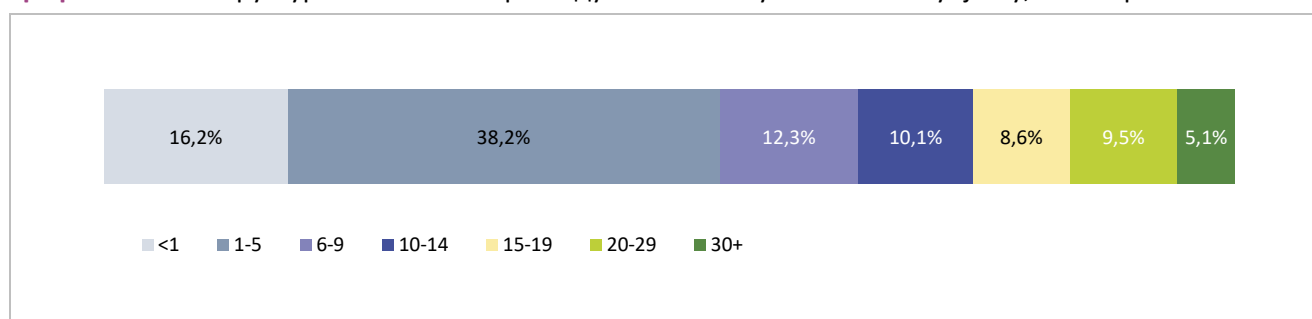

⁶ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер је за очекивање да је та група занимања најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

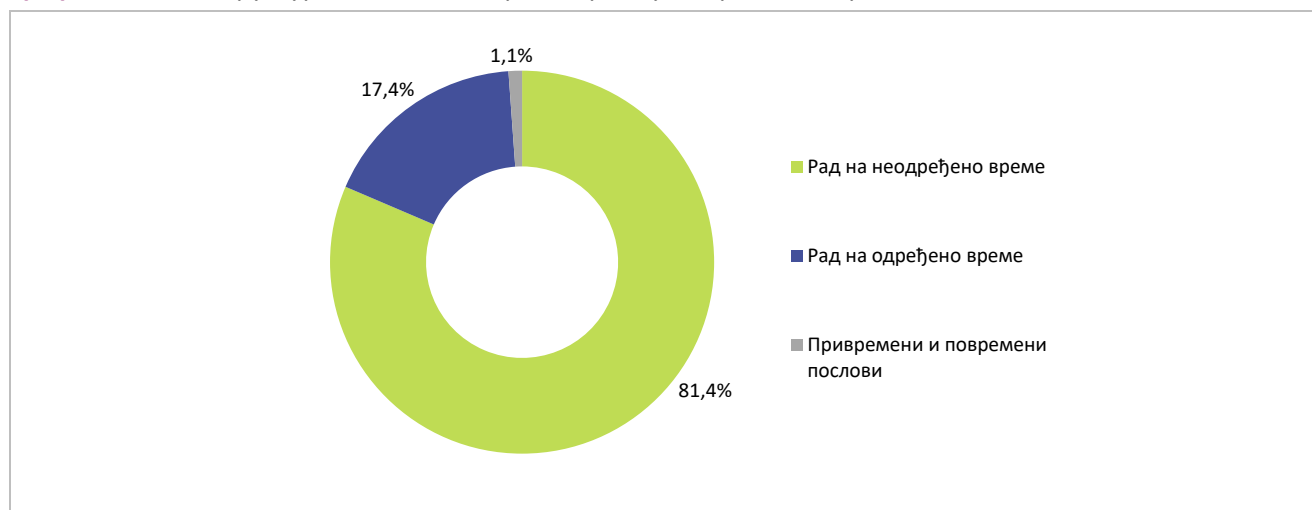
Графикон 1.34. Структура запослених према старосним групама, октобар 2022.

Графикон 1.35. Структура запослених према дужини стажа у пословном субјекту, октобар 2022.

Графикон 1.36. Структура запослених према врсти уговора, октобар 2022.

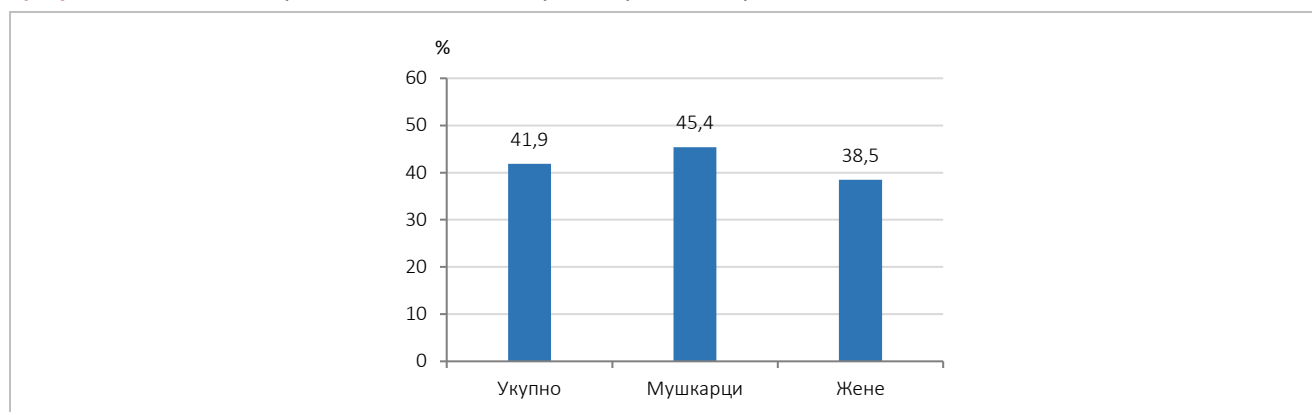

1.8. ИСТРАЖИВАЊЕ О СТРУКТУРИ ЗАРАДЕ, 2018–2022. – ПОРЕЂЕЊЕ –

1.8.1. ОПШТИ ПРЕГЛЕД

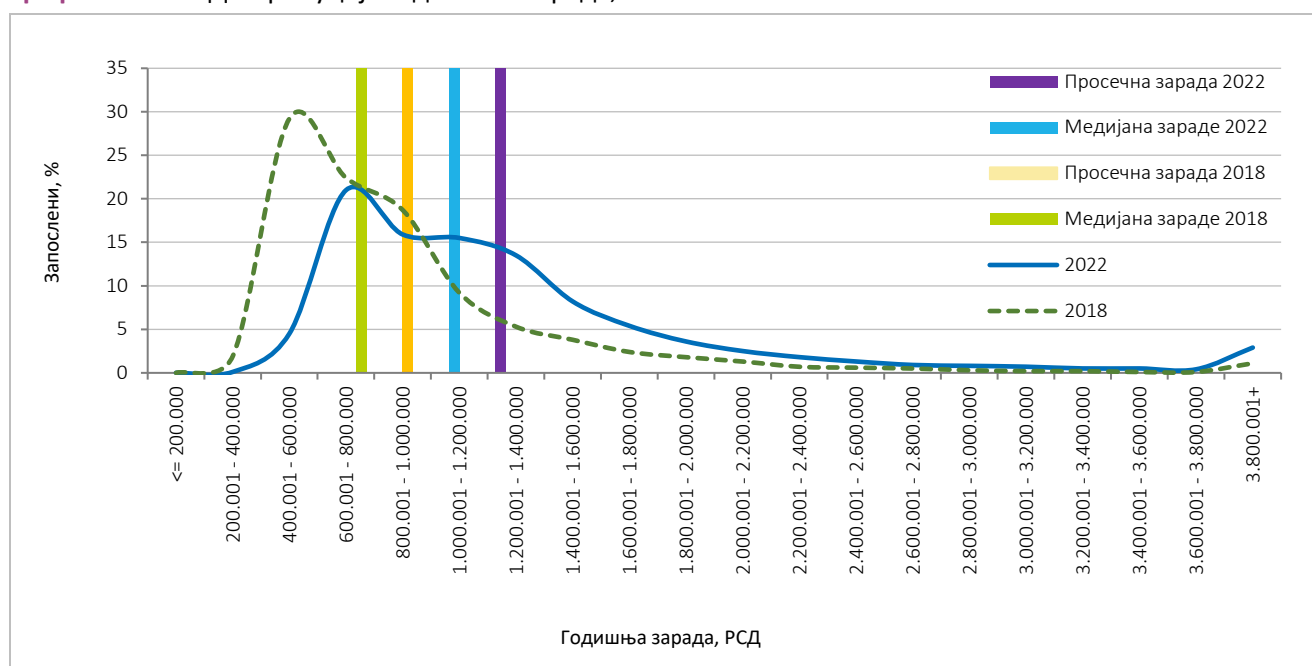
У 2022. години, у односу на 2018, просечна годишња зарада порасла је за 41,9%, док је медијана годишње зараде порасла за 44,9%. За разлику од 2018. године, када је медијална зарада износила 79,4% од просечне зараде, у 2022. години та разлика је смањена за 1,7 процентних поена (п. п.), када је медијална зарада била на 81,1% од просечне зараде. Повећање зараде је утицало на то да се дистрибуција зарада помери удесно. Поред раста зарада, на графикону 1.38 може се уочити да су зараде шире распоређене у 2022. години у односу на 2018, што показује нешто повољнији тренд у погледу дистрибуције зарада.

Графикон 1.37. Раст просечне годишње зараде према полу, 2018-2022.

Раст зарада у мушкој популацији већи је од раста зарада у популацији жена. У 2022. години, у односу на 2018. годину, зараде мушкараца порасле су за 45,4%, док раст просечне годишње зараде жена износи 38,5%, што за последицу има повећање родног платног јаза.

Графикон 1.38. Дистрибуција годишњих зарада, 2018. и 2022.

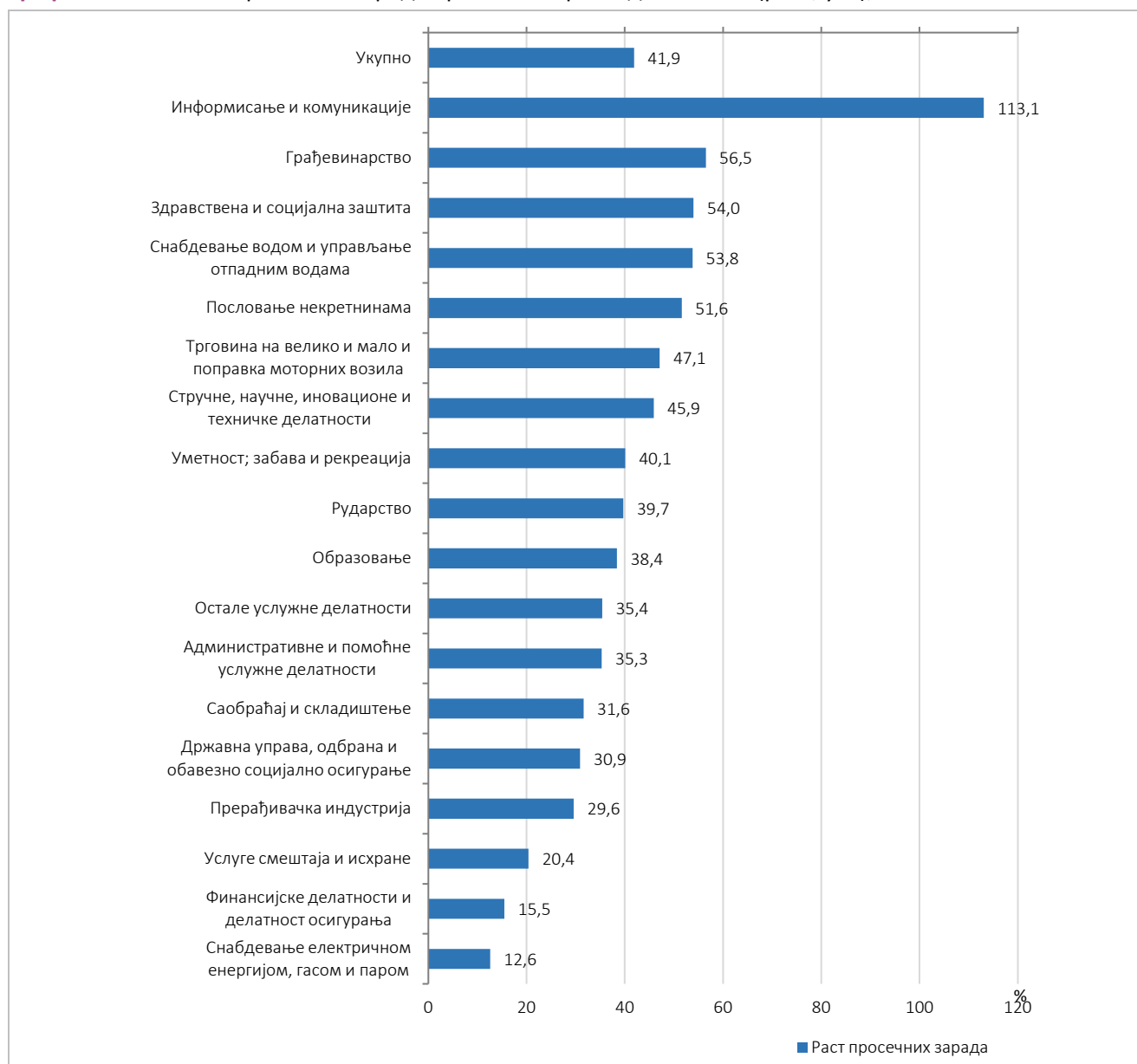
Табела 1.4. Основни резултати Истраживања о структури зарада за 2022. годину

	2018	2022
Просечна годишња зарада, РСД	963.347	1.366.633
Медијана годишње зараде, РСД	765.225	1.108.667
Просечни бонуси, РСД	18.031	33.145
Просечан број плаћених часова рада	184	171
Просечна зарада по часу, РСД	406,04	640,30
Медијана зараде по часу, РСД	335,34	524,42
Платни јаз између жена и мушкараца,%	8,8	12,1
Учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених*, %	17,86	21,83

¹⁾ Под запосленима са ниском зарадом сматрају се лица која зарађују мање или једнако 2/3 медијане зараде по часу.

1.8.2. КРЕТАЊЕ ГОДИШЊЕ ЗАРАДЕ ПРЕМА КАРАКТЕРИСТИКАМА ПОСЛОВНИХ СУБЈЕКТА

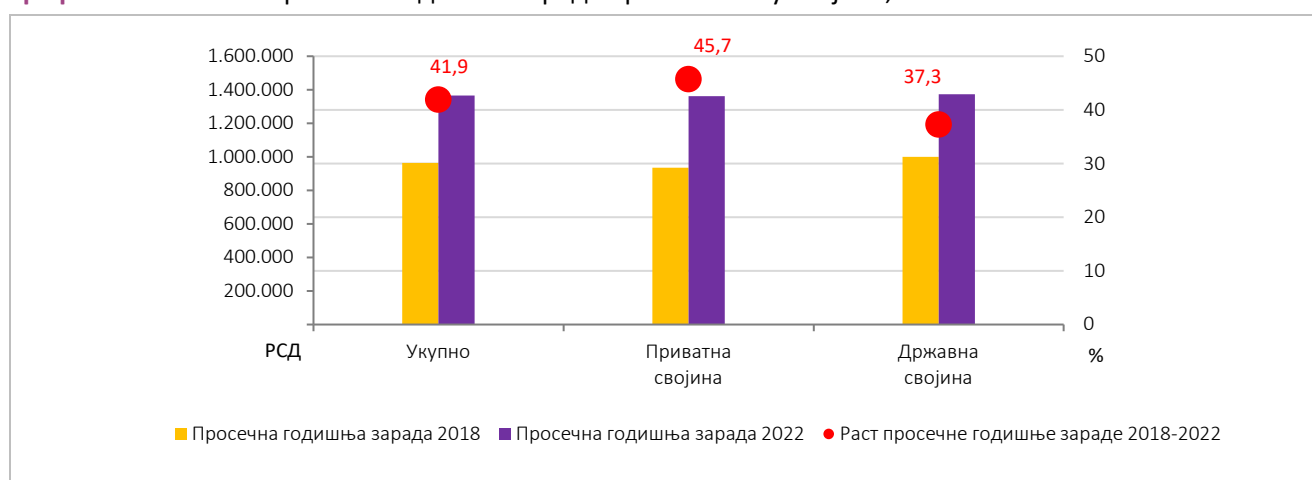
Графикон 1.39. Раст просечних зарада према секторима делатности (ранг, у %), 2018–2022.

Сви сектори делатности бележе раст просечних годишњих зарада у 2022. години у односу на 2018. годину, али је најубедљивији раст просечне годишње зараде остварен у сектору делатности Информисање и комуникације, 113,1%, који сведочи великом расту ИТ тржишта који се догодио између два истраживања. Сектор делатности Информисање и комуникације је сектор са највећом просечном годишњом зарадом у 2022. години, док је у 2018. сектор Финансијске делатности и делатност осигурања показивао највећу просечну зараду, а чији је раст између ова два истраживања био други најмањи (15,5%).

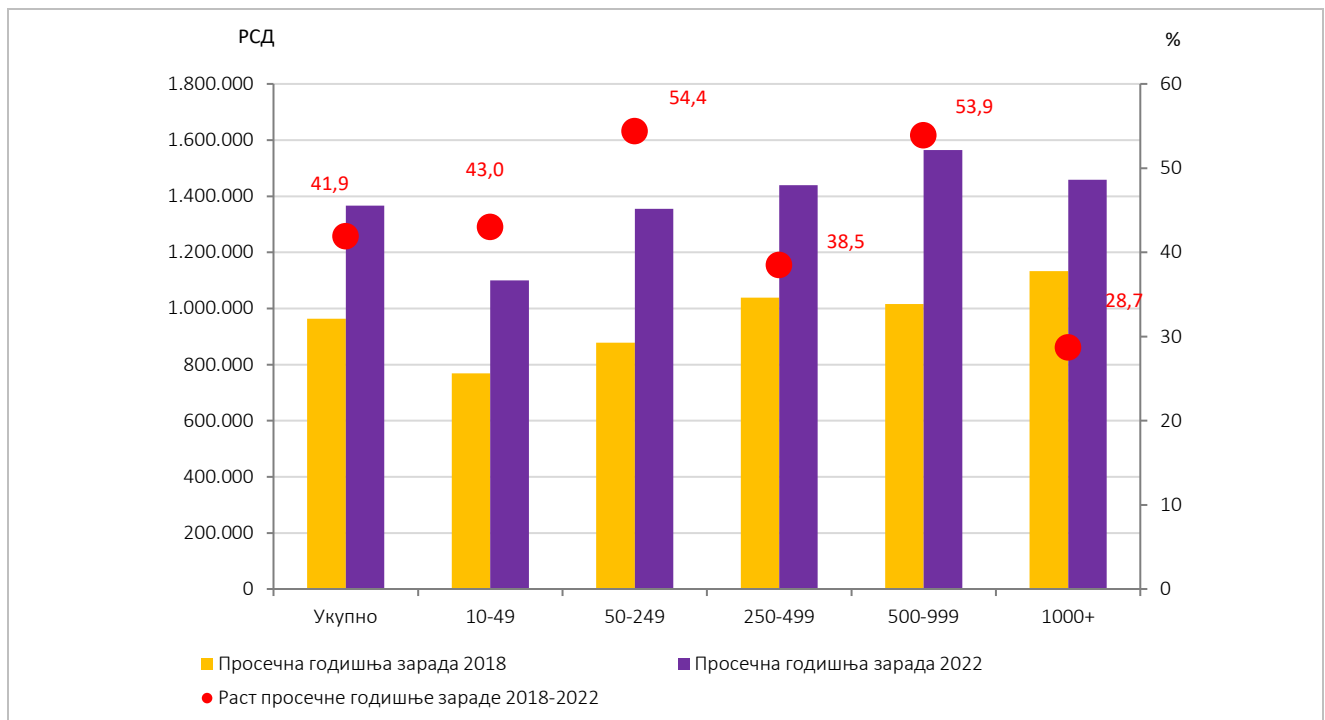
Када се пореди раст просечних годишњих зарада према облику својине између два истраживања, просечна годишња зарада запослених у приватној својини расла је више (45,7%) у односу на зараду запослених у пословним субјектима са претежно државном својином (37,3%). Упркос чињеници да је просечна годишња зарада и даље већа код запослених у пословним субјектима са претежно државном својином (за 0,9%), може се рећи да су субјекти са приватним власништвом показали тенденцију сустизања с обзиром на то да је та разлика у 2018. години износила 7,1% у корист субјеката у државном власништву.

Графикон 1.40. Раст просечне годишње зараде према облику својине, 2018–2022.

Највећи раст просечне годишње зараде 2022, у односу на 2018. годину, остварен је у предузећима од 50 до 249 запослених (54,4%), као и у предузећима од 500 до 999 запослених (53,9%), док је најмањи раст забележен код предузећа са 1000 и више запослених (28,7%). То је имало за последицу да у 2022. пословни субјекти са 500-999 запослених заузимају прво место према висини зараде у односу на остале величинске класе пословних субјеката, за разлику од 2018. године, када су највише просечне годишње зараде забележене у пословним субјектима са 1000 и више запослених.

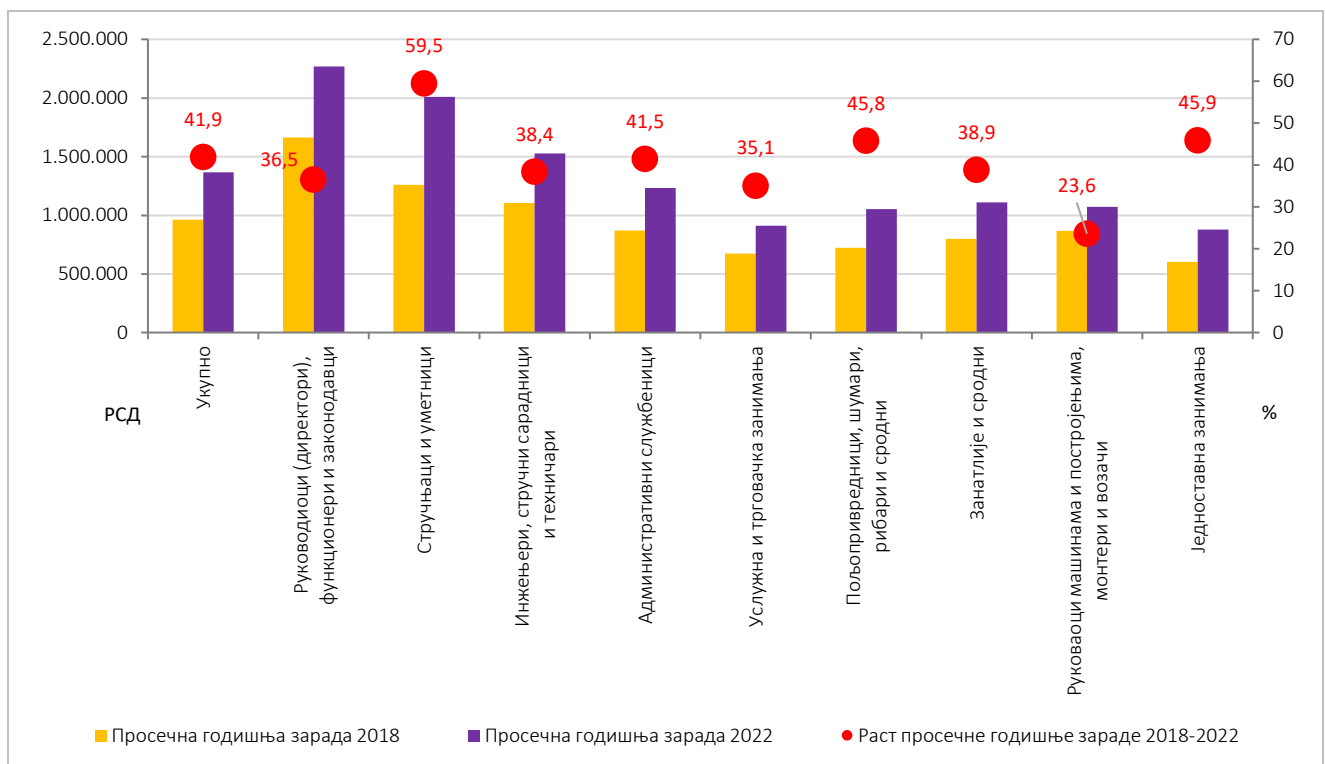
Графикон 1.41. Раст просечне годишње зараде према величини пословног субјекта, 2018–2022.

1.8.3. КРЕТАЊЕ ГОДИШЕ ЗАРАДЕ ПРЕМА КАРАКТЕРИСТИКАМА ЗАПОСЛЕНИХ

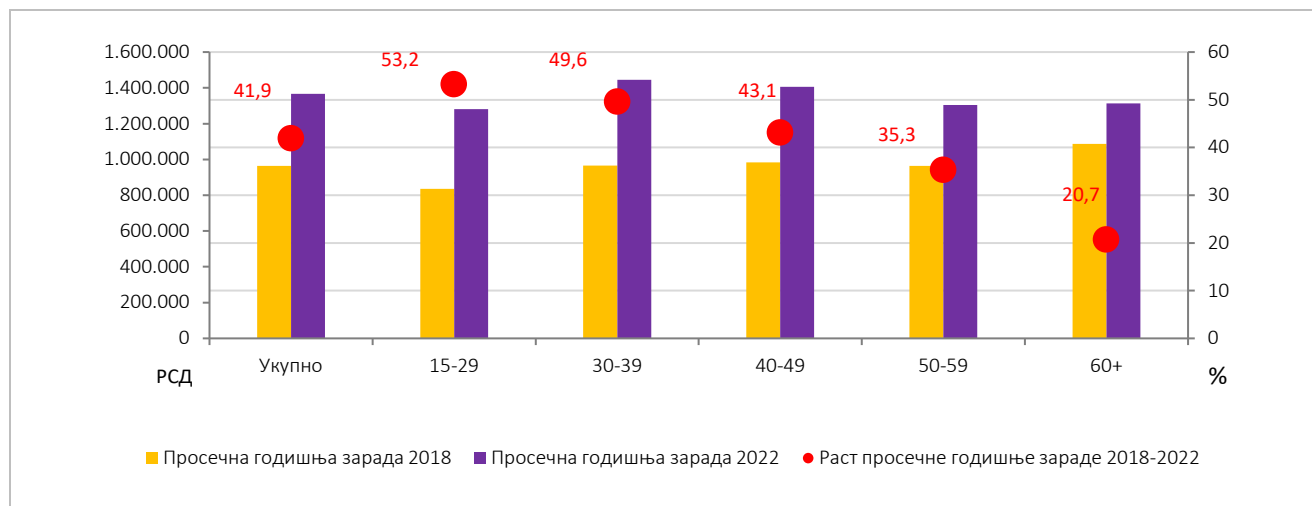
У периоду између два истраживања (2018-2022), највећи раст зараде остварен је у групи занимања Стручњаци и уметници (59,5%), док је најмањи раст остварен у групи занимања Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи (23,6%). Сва остале главне групе занимања су расле сличним интензитетом.

Графикон 1.42. Раст просечне годишње зараде према групама занимања, 2018–2022.

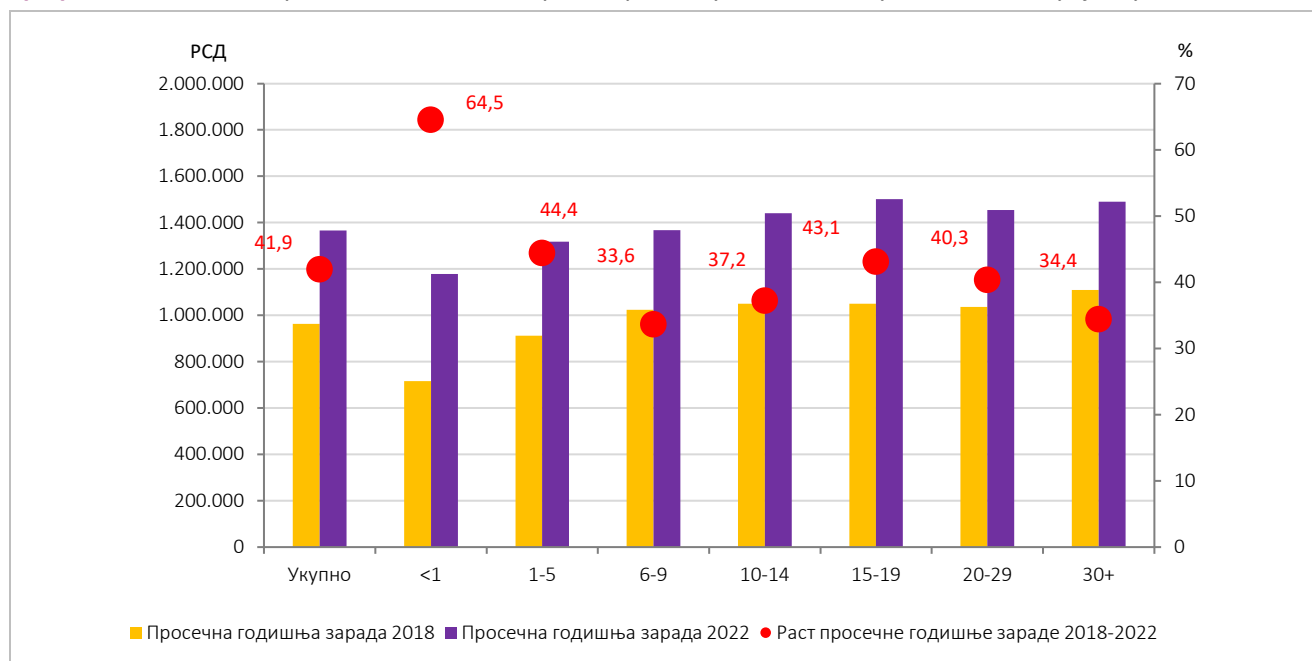
У односу на 2018, примећује се јака негативна корелација између раста просечних годишњих зарада и старосних група, па су тако најмлађи (15-29) бележили највећи раст од 53,2%, који се смањује са повећањем старости, да би запослени са 60 и више година старости имали најмањи раст од 20,7%. Ове промене су довеле до прерасподеле у нивоу просечних годишњих зарада по старосним групама. У 2022. години најплаћенији су запослени у старосној групи од 30 до 39 година, њих прате запослени од 40 до 49 година, док су најстарији са 60 и више година, чије су зараде у 2018. биле највише, сада на трећем месту по висини просечних годишњих зарада.

Графикон 1.43. Раст просечне годишње зараде према старосним групама, 2018-2022.

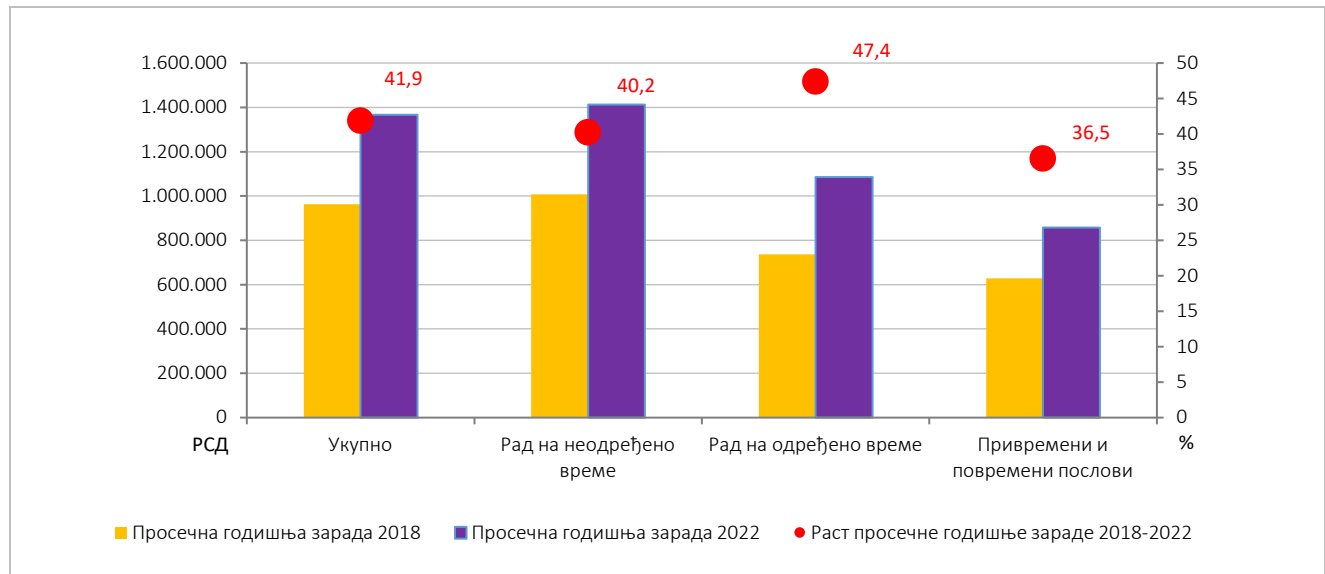
Графикон 1.44 показује раст просечне годишње зараде у односу на дужину стажа у периоду од 2018. до 2022. године. У поређењу са 2018, у 2022. години највећи раст просечне зараде забележен је код запослених са стажом краћим од једне године, са растом од 64,5%. Раст просечне годишње зараде опада са повећањем дужине стажа, тако да запослени са најдужим стажом (30 и више година) имају најмањи раст, од 34,4%. Корелација између просечне годишње зараде и дужине стажа у пословном субјекту нешто је слабија у односу на 2018, па је тако у 2022. години у просеку најплаћенија категорија запослених који имају 15 до 19 година стажа у пословном субјекту, док је 2018. године то била категорија од 30 и више година стажа. Запослени са најмање радног стажа (мање од једне године) у пословном субјекту и поред најзначајнијег повећања зарада (од 64,5%) и даље, као и 2018. године, имају најниже зараде у односу на запослене са више стажа у пословном субјекту.

Графикон 1.44. Раст просечне годишње зараде према дужини стажа у пословном субјекту, 2018-2022.

Упркос већем расту (2018-2022) годишњих зарада запослених на одређено време (47,4%), уговор о раду на неодређено време и даље доноси у просеку највећу зараду, која је 2022. године за 30,2% већа од зараде запослених на одређено време, док је та разлика 2018. године износила 36,9% у корист запослених на неодређено време.

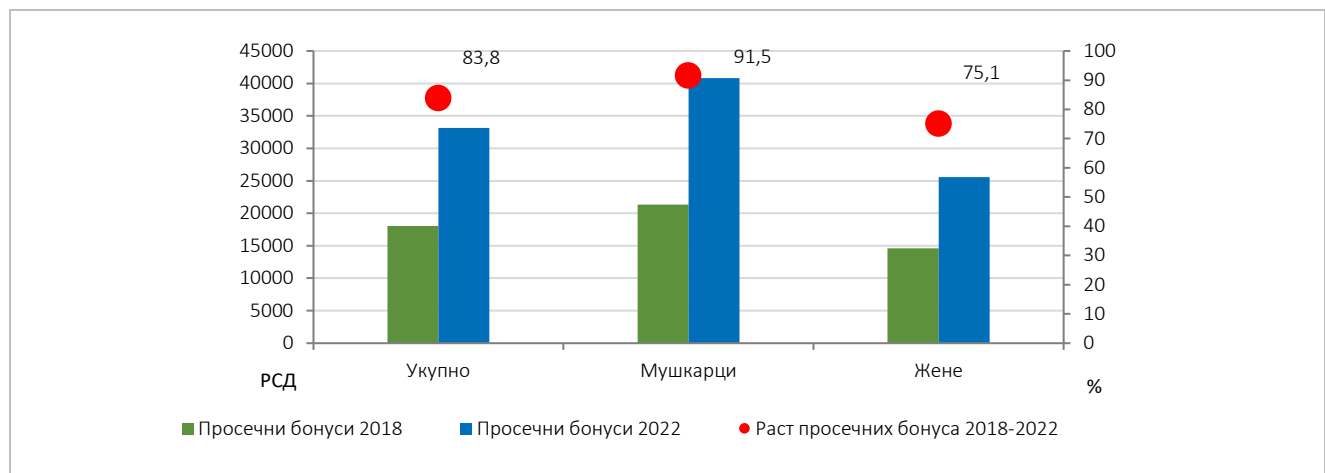
Графикон 1.45. Раст просечне годишње зараде према врсти уговора, 2018-2022.

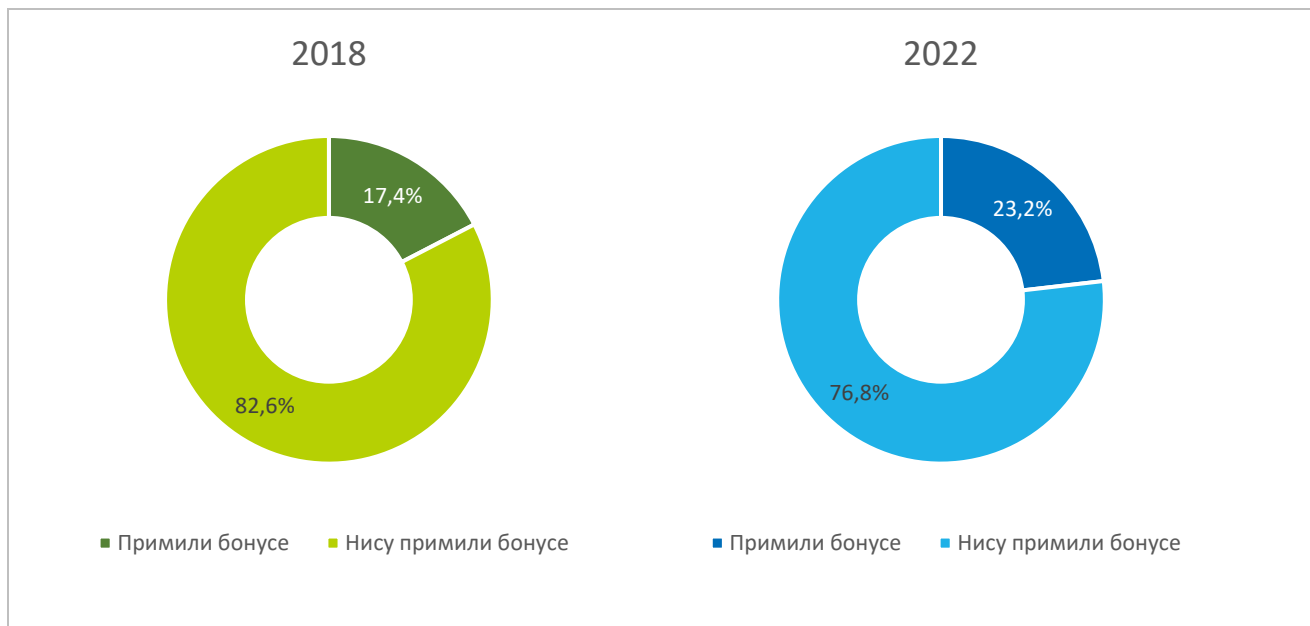
1.8.4. КРЕТАЊЕ БОНУСА

У периоду између два истраживања, просечни годишњи бонуси су порасли за 83,8%. Већи раст од 91,5% бележе мушкарци, док је раст просечних бонуса код жена износио 75,1%. Када се посматра удео запослених који су примили бонусе у укупном броју запослених, примећује се пораст броја запослених који су примили бонусе. У 2018. години, удео запослених који су примили бонусе износио је 17,4%, док је 2022. године тај удео износио 23,2%.

Графикон 1.46. Раст просечних годишњих бонуса, 2018-2022.

Графикон 1.47. Удео запослених који су примили бонус, 2018-2022.

1.8.5. ПЛАТНИ ЈАЗ, 2018–2022.

Укупан платни јаз између мушкараца и жена у периоду 2018–2022. порастао је за 3,3 п. п. са 8,8% на 12,1%.

Као и 2018. године, и у 2022. години највећи платни јаз забележен је у Финансијским делатностима и делатности осигурања, и износио је 20,6%, што је за 0,5 п. п. више него 2018. године.

На укупно повећање платног јаз са 8,8% на 12,1%, у периоду 2018-2022. године, различито су утицала кретања у приватној и државној својини. У 2018. години платни јаз у државној својини је био незнатно већи од оног у приватној. Међутим, у периоду између два истраживања платни јаз у државној својини је смањен са 11,6% на 5,6%, док је у приватној својини порастао са 10,1 на 16,2%.

Посматрано према величини пословних субјеката, једино је у највећим пословним субјектима (1000 и више запослених) дошло до смањења платног јаз, са 17,6% у 2018. години на 14,5% у 2022. години. У свим осталим величинским класама пословних субјеката дошло је до повећања платног јаз.

Посматрано према главним групама занимања, највећи раст платног јаз забележен је у групи Стручњаци и уметници, за скоро 10 п. п. (са 19,0% у 2018. години на 28,8% у 2022. години). То је условило да у 2022. години ова главна група занимања има највећи платни јаз, значајно већи од свих осталих група занимања. Продубљивање платног јаз није занемарљиво ни у групи Руководиоци (директори), функционери и законодавци, у 2022. години платни јаз је износио 9,6%, што у односу на 2018. годину представља повећање од 4,3 п. п.

Позитивни трендови у кретању платног јаз забележени су међу занатлијама и сродним занимањима, где су мушкарци у 2022. години зарађивали 20,2% више него жене, за разлику од 2018. године, када је платни јаз износио 23,8% у корист мушкарца.

Код лица без стеченог основног образовања, и са најнижим нивоом образовања платни јаз је смањен за 3,2 п. п. и сведен је на 18,0%. Укупно гледано, постоји тренд смањења платног јаз за особе са нижим нивоима образовања, али повећање платног јаз за особе са образовањем вишим од средњошколског.

Посматрано према старости запослених, платни јаз бележи раст у свим старосним групама. Најизраженији је међу најмлађим запосленим, где је платни јаз, у односу на 2018. годину, повећан за 4,6 п. п. и достигао је ниво од 9,2% у 2022. години. Значајан раст платног јаз забележен је и у категорији најстаријих запослених (60 и више година) за 3,6 п. п. Тако је ова старосна група, која је једина имала негативан платни јаз у 2018. години (-0,7%), у 2022. години имала платни јаз на нивоу од 2,9%.

У периоду од 2018. до 2022. године примећено је продубљивање платног јаза код запослених са најмањим стажом, као и смањивање јаза са повећањем стажа. Код запослених који имају мање од једне године стажа платни јаз је порастао за 6,1 п. п. и достигао је ниво од 11,5 %; насупрот њима, код запослених са најдужим стажом у пословном субјекту дошло је до смањења платног платног јаза на ниво од 12,1% (смањење за 3,9 п. п.). Највеће смањење платног јаза (за 6,2 п. п.) догодило се у групи од 20 до 29 година стажа у пословном субјекту, где је 2018. године платни јаз износио 14,8%, док је 2022. године платни јаз у тој категорији запослених износио 8,6%.

Табеларни прикази

2.1. ГОДИШЊЕ ЗАРАДЕ ЗА 2022.

2.1.1. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према секторима делатности и полу, 2022.

Сектори делатности	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефици-јент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	1366633	33145	31910	0,95	1108667	0,88	26
Рударство	1683004	38269	25663	1,79	1603227	0,92	30
Прерађивачка индустрија	1195131	37794	30984	1,18	992598	1,28	23
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	1776299	(19774)	46190	1,30	1681649	1,68	33
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	1133421	(15583)	37425	4,00	1047702	3,42	28
Грађевинарство	1174208	(24819)	26649	4,76	985111	5,99	22
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	1158568	/	25359	4,96	889096	3,19	22
Саобраћај и складиштење	1166594	26045	23849	1,78	1024490	1,03	25
Услуге смештаја и исхране	860321	/	(16050)	3,57	681929	4,06	23
Информисање и комуникације	3102133	132821	24438	3,98	2150500	4,56	25
Финансијске делатности и делатност осигурања	2005339	102715	33859	1,78	1597333	1,42	25
Пословање некретнинама	1519456	(37344)	29514	9,22	1155292	11,30	24
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	2036843	(68855)	25596	4,67	1484986	4,72	24
Административне и помоћне услужне делатности	1102187	(21050)	30346	2,85	907960	3,98	22
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	1385057	(2846)	39278	1,70	1255068	2,63	31
Образовање	1251642	/	35984	4,76	1213047	2,39	30
Здравствена и социјална заштита	1430106	19489	48334	1,05	1264487	1,13	34
Уметност; забава и рекреација	1111982	/	25523	3,30	931635	2,27	25
Остале услужне делатности	1322759	/	34019	5,70	1139460	7,81	24
Мушкарци							
Свега	1464841	40826	31589	1,14	1142114	1,12	25
Рударство	1679503	33532	26158	1,75	1612592	1,02	31
Прерађивачка индустрија	1324703	48326	34241	1,26	1121551	1,56	23
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	1827131	/	48858	1,42	1761568	2,01	33
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	1130472	(16826)	39797	3,78	1060521	3,52	28
Грађевинарство	1161491	/	26455	4,96	957297	6,30	22
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	1246116	/	23694	5,26	944823	4,08	21
Саобраћај и складиштење	1154523	23353	23050	2,18	1014421	1,44	25
Услуге смештаја и исхране	915396	/	(17075)	5,24	686898	5,56	22
Информисање и комуникације	3323176	(151417)	24154	4,35	2306703	6,16	25
Финансијске делатности и делатност осигурања	2320568	127942	33079	2,83	1797461	2,83	25
Пословање некретнинама	1528447	/	31706	8,80	1193469	7,35	24
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	2060447	(70607)	24642	5,82	1388132	7,40	23
Административне и помоћне услужне делатности	1112509	(20423)	32604	3,70	907614	4,74	22
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	1431636	(3369)	42772	2,59	1294974	3,55	31
Образовање	1371433	/	31996	9,26	1236796	11,55	30
Здравствена и социјална заштита	1609262	(23775)	51224	1,77	1337312	2,40	34
Уметност; забава и рекреација	1161274	/	25265	4,87	920050	3,17	25
Остале услужне делатности	1374653	/	39267	4,78	1215932	4,57	24

2.1.1. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према секторима делатности и полу, 2022. (наставак)

Сектори делатности	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефици-јент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Жене							
Свега	1269670	25562	32227	1,07	1076559	1,07	26
Рударство	1714562	(80973)	21197	5,01	1480510	6,08	29
Прерађивачка индустрија	1042324	25374	27142	1,46	898532	1,39	22
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	1599217	/	36895	2,50	1488057	2,14	32
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	1142481	/	(30140)	7,58	1029481	6,27	28
Грађевинарство	1245971	/	27742	5,30	1118309	6,36	24
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	1095012	/	26568	5,39	856301	3,70	22
Саобраћај и складиштење	1206614	34971	26495	2,70	1038580	1,51	26
Услуге смештаја и исхране	827044	/	(15431)	3,45	681269	4,04	23
Информисање и комуникације	2710506	99874	24941	5,01	1959610	4,63	25
Финансијске делатности и делатност осигурања	1836702	89219	34276	1,87	1525788	1,29	25
Пословање некретнинама	1510587	/	27351	12,11	1020953	14,39	23
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	2011232	(66953)	26632	5,70	1544793	3,60	24
Административне и помоћне услужне делатности	1085687	(22052)	26736	2,80	909400	3,95	22
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	1358761	(2550)	37305	1,53	1220945	2,55	31
Образовање	1203387	/	37591	3,03	1209833	1,73	30
Здравствена и социјална заштита	1378184	18246	47496	1,21	1250884	1,07	34
Уметност; забава и рекреација	1069406	/	25746	2,53	946525	2,35	26
Остале услужне делатности	1285254	/	30226	7,46	1069319	10,67	24

2.1.2. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према облику својине и полу, 2022.

Облик својине	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефици-јент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	1366633	33145	31910	0,95	1108667	0,88	26
Приватна својина	1362044	44120	27027	1,44	983105	1,35	22
Државна својина	1374110	15261	39867	1,01	1248730	0,79	31
Мушкарци							
Свега	1464841	40826	31589	1,14	1142114	1,12	25
Приватна својина	1476987	51091	27707	1,54	1058919	1,55	22
Државна својина	1439342	19278	39737	1,50	1276009	1,48	30
Жене							
Свега	1269670	25562	32227	1,07	1076559	1,07	26
Приватна својина	1225459	35837	26219	1,84	917185	1,51	22
Државна својина	1326580	12335	39962	0,92	1233511	0,74	31

2.1.3. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према величини пословног субјекта и полу, 2022.

Величина пословног субјекта	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	1366633	33145	31910	0,95	1108667	0,88	26
10–49 запослених	1100492	23437	18311	2,84	755763	2,28	22
50–249	1355115	(31038)	32780	2,70	1114525	2,48	26
250–499	1438806	37563	32674	0,84	1126842	0,61	26
500–999	1564148	46058	33224	0,51	1206057	0,35	27
1000 и више запослених	1458595	35552	39405	0,37	1244860	0,31	27
Мушкарци							
Свега	1464841	40826	31589	1,14	1142114	1,12	25
10–49 запослених	1155531	(27419)	16671	3,38	786718	2,78	22
50–249	1465172	(44617)	31346	3,24	1120041	3,48	25
250–499	1570585	47866	35118	1,14	1192132	0,83	25
500–999	1728058	55138	34990	0,91	1267873	0,50	25
1000 и више запослених	1575061	39761	40981	0,57	1360797	0,57	28
Жене							
Свега	1269670	25562	32227	1,07	1076559	1,07	26
10–49 запослених	1026788	(18105)	20507	3,05	733512	2,43	23
50–249	1259998	(19302)	34020	2,82	1111900	2,45	27
250–499	1312272	27670	30328	0,88	1066273	0,74	27
500–999	1425402	38372	31728	0,76	1155936	0,51	28
1000 и више запослених	1342301	31350	37831	0,56	1151268	0,37	27

2.1.4. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према групама занимања и полу, 2022.

Групе занимања ¹⁾	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефици- јент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосле- ном	од тога:		коефици- јент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	1366633	33145	31910	0,95	1108667	0,88	26
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	2269852	110165	27287	2,53	1662195	2,29	25
Стручњаци и уметници	2009371	(44979)	36218	2,45	1457807	2,92	29
Инжењери, стручни сарадници и техничари	1527707	31304	36808	1,08	1301238	1,05	28
Административни службеници	1232331	32250	31345	1,09	1074873	1,14	26
Услужна и трговачка занимања	910168	16453	27030	2,14	783841	2,39	22
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	1052973	/	34844	8,83	(1051233)	17,62	26
Занатлије и сродни	1111831	26719	30315	1,63	963999	2,17	24
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	1073386	19315	30445	1,30	962332	1,36	23
Једноставна занимања	879025	13943	30974	1,42	750044	2,06	25
Мушкарци							
Свега	1464841	40826	31589	1,14	1142114	1,12	25
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	2406978	129293	26195	3,17	1681938	2,74	25
Стручњаци и уметници	2455605	(73470)	34646	3,33	1828576	3,87	28
Инжењери, стручни сарадници и техничари	1727367	39179	33896	1,73	1405099	1,42	27
Административни службеници	1276169	38625	33437	1,54	1091834	1,31	26
Услужна и трговачка занимања	982063	18447	29579	2,44	844649	2,62	23
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	954848	/	(36310)	13,63	/	53,04	24
Занатлије и сродни	1178594	(30331)	32402	1,75	1049168	2,39	24
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	1125119	20288	30759	1,39	1023826	1,96	24
Једноставна занимања	970462	16026	29043	2,16	864918	3,39	24

2.1.4. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према групама занимања и полу, 2022. (наставак)

Групе занимања	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосле-ном	од тога:		коефици-јент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Жене							
Свега	1269670	25562	32227	1,07	1076559	1,07	26
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	2079131	83560	28805	2,88	1649246	2,82	26
Стручњаци и уметници	1745211	(28112)	37149	2,38	1349661	1,91	30
Инжењери, стручни сарадници и техничари	1385230	25684	38886	1,13	1256088	1,01	30
Административни службеници	1207004	28567	30136	1,23	1067830	1,48	26
Услужна и трговачка занимања	859239	15040	25224	2,68	749704	2,70	22
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	1157762	/	33279	2,47	1184554	0,95	27
Занатлије и сродни	937140	17271	24855	2,13	823378	2,33	22
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	946216	16923	29671	2,02	902243	1,51	22
Једноставна занимања	800127	12146	32640	1,68	689346	1,43	25

¹⁾ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер је за очекивање да је та група занимања најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

2.1.5. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према нивоу квалификације и полу, 2022.

Ниво квалификације	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефици-јент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	1366633	33145	31910	0,95	1108667	0,88	26
Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2	872903	14753	28917	1,30	777671	2,17	24
Ниво 3 и ниво 4	1120522	21888	31035	0,82	973438	0,98	24
Ниво 5 и ниво 6	1654232	46227	32360	1,50	1337714	1,23	27
Ниво 7 и ниво 8	2071989	63566	35342	2,09	1568652	2,85	28
Мушкарци							
Свега	1464841	40826	31589	1,14	1142114	1,12	25
Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2	972902	17025	30037	1,80	878295	2,77	23
Ниво 3 и ниво 4	1191890	25492	30928	1,08	1020174	1,18	24
Ниво 5 и ниво 6	1870275	56563	32792	1,89	1478955	1,68	27
Ниво 7 и ниво 8	2444475	99134	33975	2,64	1838040	2,60	28
Жене							
Свега	1269670	25562	32227	1,07	1076559	1,07	26
Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2	795011	12984	28044	1,46	714202	1,76	24
Ниво 3 и ниво 4	1032061	17421	31168	0,88	925000	1,20	25
Ниво 5 и ниво 6	1473655	37589	31998	1,88	1249415	1,35	28
Ниво 7 и ниво 8	1827394	40210	36240	2,21	1424386	2,40	29

2.1.6. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према старосним групама и полу, 2022.

Старосне групе	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	1366633	33145	31910	0,95	1108667	0,88	26
15–29 год.	1281332	27092	33364	1,88	1036808	1,24	23
30–39	1445970	37075	31285	1,37	1143497	0,95	24
40–49	1405972	38464	31971	1,37	1132061	1,21	26
50–59	1305194	27942	31974	1,41	1090332	1,39	27
60 и више год.	1312743	27931	31215	1,76	1095289	1,85	28
Мушкарци							
Свега	1464841	40826	31589	1,14	1142114	1,12	25
15–29 год.	1324583	29589	32436	2,79	1050783	1,47	22
30–39	1571995	46151	30931	1,79	1192460	1,33	24
40–49	1548778	50640	32004	1,66	1196840	1,55	25
50–59	1390145	34467	32162	1,80	1129175	1,86	27
60 и више год.	1335348	31063	29548	2,24	1081880	2,53	27
Жене							
Свега	1269670	25562	32227	1,07	1076559	1,07	26
15–29 год.	1223488	23753	34605	1,78	1015575	1,78	23
30–39	1309325	27233	31669	1,66	1098816	1,37	25
40–49	1283241	27999	31943	1,45	1085568	1,52	26
50–59	1231703	22298	31811	1,61	1062724	1,83	28
60 и више год.	1286918	24354	33120	2,57	1104115	2,46	29

2.1.7. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према дужини стажа у пословном субјекту и полу, 2022.

Дужина стажа у пословном субјекту	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефици- јент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	1366633	33145	31910	0,95	1108667	0,88	26
Мање од једне год.	1177946	19143	28182	1,90	907614	2,28	23
1–5	1317572	32009	30767	1,42	1002237	1,28	23
6–9	1366943	35295	29832	1,67	1085556	1,44	25
10–14	1440194	40994	32696	1,83	1172952	1,20	27
15–19	1501769	40958	33993	2,47	1248437	1,83	28
20–29	1454096	30469	35568	1,75	1285373	1,45	31
30 и више год.	1490239	34910	39275	2,10	1319173	2,01	32
Мушкарци							
Свега	1464841	40826	31589	1,14	1142114	1,12	25
Мање од једне год.	1257261	(23872)	27484	2,44	956020	2,92	22
1–5	1420093	37874	30504	1,76	1055008	1,48	23
6–9	1473496	43609	30427	2,21	1129687	1,86	24
10–14	1563290	56409	32253	2,47	1222227	2,09	26
15–19	1636306	54231	32993	3,81	1280162	2,77	28
20–29	1536318	39537	34545	3,10	1342213	3,45	30
30 и више год.	1587700	40203	41175	2,42	1421050	3,19	32

2.1.7. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према дужини стажа у пословном субјекту и полу, 2022. (наставак)

Дужина стажа у пословном субјекту	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Жене							
Свега	1269670	25562	32227	1,07	1076559	1,07	26
Мање од једне год.	1088389	13803	28969	2,22	856460	2,68	23
1–5	1205130	25577	31055	1,68	954927	1,64	24
6–9	1256760	26698	29216	1,79	1046363	1,71	25
10–14	1340866	28556	33054	1,94	1154289	1,27	27
15–19	1396205	30544	34778	2,10	1226198	1,84	29
20–29	1388209	23202	36388	1,31	1257340	1,07	31
30 и више год.	1387009	29305	37263	2,58	1257070	1,98	33

2.1.8. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према врсти уговора и полу, 2022.

Врста уговора	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	1366633	33145	31910	0,95	1108667	0,88	26
Рад на неодређено време	1413302	36738	32221	1,02	1136185	0,79	26
Рад на одређено време	1085545	10716	30821	1,92	944533	2,36	24
Привремени и повремени послови	858026	/	(14922)	3,73	768646	3,91	(8)
Мушкарци							
Свега	1464841	40826	31589	1,14	1142114	1,12	25
Рад на неодређено време	1517724	45359	31975	1,24	1168422	1,15	25
Рад на одређено време	1136975	12171	29694	2,03	989616	2,70	24
Привремени и повремени послови	880755	/	17564	3,21	820583	3,48	9
Жене							
Свега	1269670	25562	32227	1,07	1076559	1,07	26
Рад на неодређено време	1309552	28172	32465	1,14	1109379	1,02	27
Рад на одређено време	1036183	9320	31903	2,26	911018	2,97	25
Привремени и повремени послови	840345	/	/	5,83	754602	7,19	(8)

2.2. МЕСЕЧНЕ ЗАРАДЕ ЗА ОКТОБАР 2022.

2.2.1. Просечна месечна зарада према секторима делатности и полу, октобар 2022.

Сектори делатности	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	109188	2279	1201	2808	0,87	89394	0,88
Рударство	135178	1761	5806	2277	1,67	125888	1,03
Прерађивачка индустрија	95690	3452	1688	2776	1,03	82087	1,18
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	140693	(2369)	3647	3959	1,33	132503	1,36
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	86813	(1190)	(2407)	3158	2,56	83547	2,99
Грађевинарство	92151	/	554	2193	3,68	77555	6,14
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	90221	(914)	(251)	2118	4,24	72742	3,52
Саобраћај и складиштење	94523	2168	1169	2076	1,79	79895	1,39
Услуге смештаја и исхране	66137	/	/	(1376)	2,93	54308	3,27
Информисање и комуникације	254416	(612)	697	2081	3,40	177433	4,88
Финансијске делатности и делатност осигурања	156898	(440)	/	3022	1,78	128101	1,61
Пословање некретнинама	124124	/	/	2521	9,23	92613	10,26
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	161166	/	(112)	2240	4,27	117962	4,42
Административне и помоћне услужне делатности	87923	1474	(2174)	2552	2,59	71909	3,80
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	114011	4446	(251)	3713	1,76	103285	2,77
Образовање	102794	(660)	/	3286	4,24	99536	2,33
Здравствена и социјална заштита	113777	5115	2625	4475	1,07	102081	1,08
Уметност; забава и рекреација	89355	/	(228)	2203	2,45	76197	2,56
Остале услужне делатности	102294	/	/	2854	5,13	88430	7,57
Мушкарци							
Свега	116620	2655	1646	2745	1,06	91605	1,10
Рударство	135087	1793	6152	2329	1,75	126739	1,06
Прерађивачка индустрија	105358	3878	2216	3081	1,08	91041	1,36
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	144584	(2786)	4663	4098	1,48	139405	1,65
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	87058	(1456)	/	3275	2,54	84070	2,61
Грађевинарство	90999	/	564	2147	3,80	74256	5,80
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	96983	(999)	335	1985	4,31	77514	4,08
Саобраћај и складиштење	93454	2577	1387	1965	2,19	79055	1,82
Услуге смештаја и исхране	69111	/	/	(1486)	3,83	54308	4,65
Информисање и комуникације	275126	(647)	(962)	2068	3,88	189493	5,80
Финансијске делатности и делатност осигурања	181468	(576)	/	2919	2,78	144601	2,84
Пословање некретнинама	127625	/	/	2702	9,10	97191	7,86
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	164099	/	(135)	2165	5,49	110092	6,15
Административне и помоћне услужне делатности	88174	1929	(2938)	2809	3,29	71939	4,55
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	117379	(5941)	/	4094	2,57	109151	3,29
Образовање	109017	(740)	/	2724	8,74	96320	10,54
Здравствена и социјална заштита	128907	8816	3649	4760	1,73	107365	2,26
Уметност; забава и рекреација	91398	/	(184)	2112	3,49	74376	3,82
Остале услужне делатности	107425	/	/	3371	4,62	95047	5,31

2.2.1. Просечна месечна зарада према секторима делатности и полу, октобар 2022. (наставак)

Сектори делатности	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Жене							
Свега	101911	1911	766	2870	0,99	87282	1,04
Рударство	135979	(1476)	(2758)	1818	4,45	119385	7,41
Прерађивачка индустрија	84458	2956	1075	2423	1,37	73389	1,67
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	127078	/	/	3472	2,35	119271	2,10
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	86058	/	/	(2798)	4,09	81968	5,36
Грађевинарство	98890	/	(499)	2462	4,83	88197	6,10
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	85541	(855)	/	2211	4,79	69991	4,19
Саобраћај и складиштење	98026	(827)	(454)	2442	3,03	82322	1,96
Услуге смештаја и исхране	64366	/	/	(1311)	3,31	55223	3,54
Информисање и комуникације	219028	(553)	(246)	2102	3,49	159121	4,93
Финансијске делатности и делатност осигурања	144325	(370)	/	3074	1,82	121445	1,58
Пословање некретнинама	120727	/	/	2346	11,87	82563	12,59
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	158018	/	(86)	2320	4,93	123761	3,40
Административне и помоћне услужне делатности	87520	746	953	2142	2,58	71897	3,50
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	112109	3601	(81)	3498	1,61	101416	2,82
Образовање	100182	(626)	/	3522	2,57	100066	1,54
Здравствена и социјална заштита	109454	4057	2333	4393	1,22	101267	1,04
Уметност; забава и рекреација	87601	/	(266)	2281	2,57	76930	2,60
Остале услужне делатности	98711	/	/	2494	6,32	83998	8,43

2.2.2. Просечна месечна зарада према облику својине и полу, октобар 2022.

Облик својине	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	109188	2279	1201	2808	0,87	89394	0,88
Приватна својина	108384	1987	1003	2332	1,30	80236	1,34
Државна својина	110586	2786	1546	3638	0,97	101915	0,84
Мушкарци							
Свега	116620	2655	1646	2745	1,06	91605	1,10
Приватна својина	117364	2268	1319	2400	1,39	85301	1,43
Државна својина	114967	3514	2371	3512	1,54	103069	1,47
Жене							
Свега	101911	1911	766	2870	0,99	87282	1,04
Приватна својина	97962	1662	637	2253	1,66	75006	1,71
Државна својина	107403	2257	947	3730	0,81	101179	0,73

2.2.3. Просечна месечна зарада према величини пословног субјекта и полу, октобар 2022.

Величина пословног субјекта	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	109188	2279	1201	2808	0,87	89394	0,88
10–49 запослених	88008	(745)	(119)	1576	2,76	60975	2,38
50–249	106564	(1626)	(741)	2906	2,45	89653	2,46
250–499	115519	2945	1130	2904	0,56	92264	0,52
500–999	128678	2933	1767	2983	0,46	97679	0,28
1000 и више запослених	117732	3645	2333	3492	0,35	100733	0,28
Мушкарци							
Свега	116620	2655	1646	2745	1,06	91605	1,10
10–49 запослених	92022	(740)	(173)	1395	3,11	62910	2,51
50–249	114021	(2160)	(1012)	2753	3,03	88317	3,43
250–499	125317	3627	1556	3086	0,93	97303	0,62
500–999	142901	3522	2429	3089	0,87	102769	0,49
1000 и више запослених	127284	4116	3324	3615	0,54	110162	0,54
Жене							
Свега	101911	1911	766	2870	0,99	87282	1,04
10–49 запослених	82775	/	(49)	1813	3,33	58076	2,36
50–249	100097	(1163)	(506)	3039	2,48	90549	2,50
250–499	106071	2287	719	2727	0,76	88150	0,60
500–999	116545	2430	1203	2892	0,71	93981	0,43
1000 и више запослених	108465	3189	1371	3372	0,55	93495	0,37

2.2.4. Просечна месечна зарада према групама занимања и полу, октобар 2022.

Групе занимања ¹⁾	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	109188	2279	1201	2808	0,87	89394	0,88
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	175013	1927	463	2420	2,21	133621	2,15
Стручњаци и уметници	162242	2533	561	3336	2,25	119670	2,68
Инжењери, стручни сарадници и техничари	125000	1938	1995	3307	1,04	105905	1,01
Административни службеници	99327	1539	501	2771	1,03	87027	1,45
Услужна и трговачка занимања	72912	(1503)	(888)	2274	2,21	63738	2,84
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	89009	/	/	3235	9,30	(87817)	18,61
Занатлије и сродни	88973	2730	1825	2595	1,53	77610	2,45
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	87280	4045	2059	2692	1,20	80410	1,27
Једноставна занимања	69698	(1524)	1030	2588	1,34	59539	1,79

2.2.4. Просечна месечна зарада према групама занимања и полу, октобар 2022. (наставак)

Групе занимања ¹⁾	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Мушкарци							
Свега	116620	2655	1646	2745	1,06	91605	1,10
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	182005	1588	615	2283	2,56	136361	2,51
Стручњаци и уметници	198163	2879	803	3080	3,17	145070	4,11
Инжењери, стручни сарадници и техничари	141491	2192	2253	2967	1,71	114573	1,47
Административни службеници	102478	1824	831	2968	1,39	88063	1,58
Услужна и трговачка занимања	79133	(2331)	(1711)	2550	2,29	68684	2,94
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	(81376)	/	/	(3557)	15,04	/	62,23
Занатлије и сродни	94187	2853	2252	2751	1,58	84207	2,52
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	91031	3984	2060	2676	1,41	83981	1,72
Једноставна занимања	76736	1815	1569	2476	1,98	69035	3,21
Жене							
Свега	101911	1911	766	2870	0,99	87282	1,04
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	165362	(2395)	(252)	2609	2,76	133156	2,70
Стручњаци и уметници	140997	2328	417	3488	1,99	113400	1,93
Инжењери, стручни сарадници и техничари	113180	1755	1810	3550	1,03	102084	0,93
Административни службеници	97532	1376	(313)	2658	1,15	86523	1,62
Услужна и трговачка занимања	68704	(942)	(332)	2088	2,82	60031	2,92
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	97046	/	/	2896	2,88	98537	2,29
Занатлије и сродни	75558	2413	(726)	2191	2,38	66483	2,90
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	78039	4193	2054	2731	1,52	75061	1,60
Једноставна занимања	63333	(1260)	(541)	2690	1,41	55341	1,56

¹⁾ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да Овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер је за очекивати да је та група занимања најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

2.2.5. Просечна месечна зарада према нивоу квалификације и полу, октобар 2022.

Ниво квалификације	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	109188	2279	1201	2808	0,87	89394	0,88
Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2	69808	2154	977	2409	1,28	61455	2,12
Ниво 3 и ниво 4	89993	2274	1529	2697	0,79	78880	0,99
Ниво 5 и ниво 6	135893	2079	968	2850	1,51	108639	1,23
Ниво 7 и ниво 8	163358	2479	552	3276	1,85	125476	2,34
Мушкарци							
Свега	116620	2655	1646	2745	1,06	91605	1,10
Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2	77982	(2787)	1470	2515	1,76	69983	2,86
Ниво 3 и ниво 4	95729	2646	1949	2683	0,98	82717	1,17
Ниво 5 и ниво 6	153250	2565	1382	2801	2,14	119205	1,64
Ниво 7 и ниво 8	190297	2685	768	3064	2,29	145070	2,70
Жене							
Свега	101911	1911	766	2870	0,99	87282	1,04
Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2	63199	1641	579	2324	1,28	56605	1,72
Ниво 3 и ниво 4	83022	1821	1019	2713	0,95	75150	1,34
Ниво 5 и ниво 6	121253	1670	(618)	2892	1,72	102376	1,27
Ниво 7 и ниво 8	145961	2346	413	3413	1,88	118909	2,18

2.2.6. Просечна месечна зарада према старосним групама и полу, октобар 2022.

Старосне групе	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	109188	2279	1201	2808	0,87	89394	0,88
15–29 год.	102883	2072	1365	2790	1,77	83351	1,32
30–39	116463	2167	1156	2769	1,23	92402	0,95
40–49	111905	2350	1213	2850	1,22	91286	1,21
50–59	104282	2342	1209	2833	1,36	88193	1,40
60 и више год.	103731	2534	995	2748	1,63	88268	2,14
Мушкарци							
Свега	116620	2655	1646	2745	1,06	91605	1,10
15–29 год.	107779	2454	1750	2742	2,36	84873	1,46
30–39	126604	2600	1544	2691	1,67	95860	1,28
40–49	121982	2800	1760	2819	1,49	95829	1,49
50–59	110287	2694	1663	2788	1,72	90149	1,91
60 и више год.	105126	2646	1378	2589	2,04	87275	2,50
Жене							
Свега	101911	1911	766	2870	0,99	87282	1,04
15–29 год.	96868	1603	891	2849	2,01	81727	2,06
30–39	105874	1715	752	2851	1,27	89776	1,18
40–49	103289	1966	746	2876	1,33	88093	1,46
50–59	99020	2034	(811)	2873	1,58	86141	1,88
60 и више год.	102097	(2402)	(547)	2934	2,39	89554	2,78

2.2.7. Просечна месечна зарада према дужини стажа у пословном субјекту и полу, октобар 2022.

Дужина стажа у пословном субјекту	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	109188	2279	1201	2808	0,87	89394	0,88
Мање од једне год.	97471	1657	889	2242	1,71	73574	1,89
1–5	106524	2057	1177	2745	1,32	83469	1,13
6–9	109556	2309	921	2739	1,48	89153	1,10
10–14	115014	2596	1066	3050	1,65	97432	1,06
15–19	119283	2925	1323	3105	2,44	102001	1,52
20–29	118265	2697	1714	3218	1,54	107030	0,97
30 и више год.	120117	3347	2162	3514	2,06	108331	1,78
Мушкарци							
Свега	116620	2655	1646	2745	1,06	91605	1,10
Мање од једне год.	103471	1941	(1227)	2207	2,01	74828	2,16
1–5	115047	2431	1544	2712	1,67	86977	1,28
6–9	117224	2817	1261	2784	1,93	92787	1,60
10–14	122852	2664	1416	2921	2,21	99957	1,80
15–19	129254	3758	1873	2929	3,51	103870	2,56
20–29	124661	3367	2696	3026	2,96	109738	3,16
30 и више год.	127568	3497	3037	3616	2,39	115335	3,04
Жене							
Свега	101911	1911	766	2870	0,99	87282	1,04
Мање од једне год.	91023	1352	525	2279	2,20	72031	2,70
1–5	97356	1656	783	2781	1,49	80131	1,67
6–9	101734	1792	573	2692	1,66	86794	1,37
10–14	108849	2543	791	3151	1,77	95215	1,20
15–19	111495	2273	/	3243	2,05	100696	1,50
20–29	113130	2159	926	3372	1,21	105813	1,45
30 и више год.	112212	(3187)	(1235)	3406	2,50	104280	1,54

2.2.8. Просечна месечна зарада према врсти уговора и полу, октобар 2022.

Врста уговора	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	109188	2279	1201	2808	0,87	89394	0,88
Рад на неодређено време	114527	2347	1242	2883	0,93	92970	0,82
Рад на одређено време	86357	2056	1082	2585	1,71	75923	2,22
Привремени и повремени послови	76563	(784)	/	(920)	10,96	62509	5,11
Мушкарци							
Свега	116620	2655	1646	2745	1,06	91605	1,10
Рад на неодређено време	122644	2704	1686	2810	1,13	95489	1,13
Рад на одређено време	90029	2528	1552	2551	1,75	78386	2,27
Привремени и повремени послови	78959	(943)	/	959	10,53	63154	3,71
Жене							
Свега	101911	1911	766	2870	0,99	87282	1,04
Рад на неодређено време	106489	1994	803	2955	1,05	91175	0,96
Рад на одређено време	82948	1617	645	2616	2,18	73816	2,82
Привремени и повремени послови	74243	/	/	(882)	12,05	61733	8,32

2.3. ЗАРАДЕ ПО ЧАСУ ЗА ОКТОБАР 2022.

2.3.1. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама⁷ у укупном броју запослених према секторима делатности и полу, октобар 2022.

Сектори делатности	Просечна зарада по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: прековремених часова	оцена учешћа	интервал поверења	
								доња граница	горња граница
Укупно									
Свега	640,30	0,87	524,42	0,93	171	3	21,83	20,35	23,31
Рударство	796,76	1,68	744,62	0,94	170	2	5,40	3,78	7,02
Прерађивачка индустрија	550,66	0,95	463,24	1,28	174	6	23,82	20,83	26,81
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	826,91	1,33	783,73	1,51	170	(2)	0,47	0,11	0,83
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	510,31	2,43	495,63	3,03	170	(2)	11,45	4,54	18,35
Грађевинарство	537,98	3,51	458,06	5,70	171	/	29,60	21,84	37,36
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	533,86	4,26	429,43	3,54	169	(2)	32,35	26,24	38,47
Саобраћај и складиштење	553,28	1,76	469,77	1,53	171	3	22,65	17,18	28,12
Услуге смештаја и исхране	391,87	2,83	325,86	3,31	169	/	57,69	48,46	66,92
Информисање и комуникације	1513,28	3,43	1052,90	4,86	168	1	3,62	2,30	4,94
Финансијске делатности и делатност осигурања	939,24	1,80	762,59	1,57	167	0	4,84	3,99	5,69
Пословање некретнинама	742,66	9,22	552,68	10,11	167	/	23,05	8,01	38,10
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	958,41	4,29	700,32	4,49	168	/	16,34	12,26	20,41
Административне и помоћне услужне делатности	517,03	2,59	420,55	3,74	170	3	34,81	30,77	38,85
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	655,58	1,60	598,05	2,64	174	7	8,12	5,74	10,49
Образовање	623,17	4,01	607,64	1,85	165	(1)	18,77	13,07	24,47
Здравствена и социјална заштита	647,93	1,09	598,57	1,04	174	5	14,19	11,90	16,49
Уметност; забава и рекреација	528,59	2,46	452,67	2,57	169	/	26,77	21,24	32,30
Остале услужне делатности	611,13	5,10	530,65	7,88	167	/	29,62	19,14	40,10
Мушкарци									
Свега	682,13	1,06	535,54	1,05	171	4	20,52	18,79	22,24
Рударство	796,34	1,76	749,33	1,09	170	2	5,55	3,85	7,26
Прерађивачка индустрија	605,63	1,02	519,65	1,39	174	6	17,85	15,13	20,57
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	848,08	1,50	815,63	1,54	171	(3)	0,50	0,05	0,94
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	509,95	2,37	497,44	2,63	171	(3)	10,10	4,11	16,08
Грађевинарство	529,54	3,59	437,56	5,39	171	/	31,73	23,41	40,05
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	573,11	4,35	457,99	4,07	169	(2)	28,72	21,69	35,75
Саобраћај и складиштење	545,57	2,14	465,36	1,89	171	3	25,55	18,73	32,36
Услуге смештаја и исхране	408,06	3,79	323,26	4,46	170	/	56,70	45,57	67,83
Информисање и комуникације	1635,80	3,91	1119,67	5,79	169	1	3,18	1,98	4,37
Финансијске делатности и делатност осигурања	1087,70	2,85	862,99	2,78	167	(1)	4,4	3,03	5,77
Пословање некретнинама	761,92	9,10	574,61	7,60	168	/	17,71	3,44	31,98
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	974,36	5,52	649,91	6,23	169	/	19,51	14,40	24,62
Административне и помоћне услужне делатности	515,72	3,28	415,63	4,16	171	4	34,69	29,87	39,51
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	667,48	2,30	609,30	3,01	176	9	8,24	4,19	12,30
Образовање	665,95	8,44	600,57	8,33	164	/	22,99	10,12	35,86
Здравствена и социјална заштита	715,32	1,40	624,98	2,12	178	9	12,63	10,38	14,89
Уметност; забава и рекреација	540,59	3,49	440,48	3,91	169	/	32,66	25,65	39,67
Остале услужне делатности	639,61	4,56	565,76	5,39	168	/	22,44	14,23	30,64

⁷ Под запосленима са ниском зарадом сматрају се лица која зарађују мање или једнако 2/3 медијане зараде по часу.

2.3.1. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према секторима делатности и полу, октобар 2022. (наставак)

Сектори делатности	Просечна зарада по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога:	оцена учешћа	интервал поверења	
						прековре- мених часова		доња граница	горња граница
Жене									
Свега	599,34	0,98	512,62	1,18	170	3	23,11	21,17	25,06
Рударство	800,51	4,49	659,45	6,70	170	(2)	4,06	1,87	6,24
Прерађивачка индустрија	486,78	1,30	415,68	1,31	174	6	30,76	26,57	34,96
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	752,82	2,28	709,95	1,69	169	/	0,37	0,12	0,62
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	511,43	4,05	489,40	5,41	168	/	15,61	2,31	28,91
Грађевинарство	587,36	4,84	524,98	5,91	168	/	17,12	10,36	23,88
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	506,69	4,81	412,53	4,03	169	(2)	34,87	27,13	42,60
Саобраћај и складиштење	578,56	3,06	482,80	2,12	170	(1)	13,13	8,87	17,40
Услуге смештаја и исхране	382,23	3,08	332,48	3,78	169	/	58,28	47,62	68,94
Информисање и комуникације	1303,93	3,51	942,06	4,82	168	(1)	4,38	2,72	6,04
Финансијске делатности и делатност осигурања	863,27	1,81	726,56	1,45	167	(0)	5,07	4,15	5,98
Пословање некретнинама	723,98	11,89	491,45	12,58	167	/	28,24	12,14	44,34
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	941,29	4,91	736,67	3,39	168	/	12,93	8,68	17,18
Административне и помоћне услужне делатности	519,12	2,59	427,07	3,53	169	(1)	35,00	30,24	39,76
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	648,86	1,53	591,76	2,70	173	5	8,04	5,44	10,65
Образовање	605,21	2,39	610,52	1,35	166	(1)	17,00	12,86	21,14
Здравствена и социјална заштита	628,68	1,23	593,61	1,03	173	4	14,64	11,85	17,43
Уметност; забава и рекреација	518,30	2,58	457,18	2,57	169	/	21,71	16,05	27,37
Остале услужне делатности	591,24	6,29	511,29	9,10	166	/	34,63	20,70	48,56

2.3.2. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према облику својине и полу, октобар 2022.

Облик својине	Просечна зарада по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога:	оцена учешћа	интервал поверења	
						прековремених часова		доња граница	горња граница
Укупно									
Свега	640,30	0,87	524,42	0,93	171	3	21,83	20,35	23,31
Приватна својина	636,51	1,31	462,61	1,43	171	3	28,10	25,94	30,26
Државна својина	646,90	0,91	603,77	0,72	171	3	10,92	9,51	12,32
Мушкарци									
Свега	682,13	1,06	535,54	1,05	171	4	20,52	18,79	22,24
Приватна својина	688,18	1,40	493,74	1,48	171	4	25,53	23,31	27,75
Државна својина	668,69	1,50	603,65	1,45	172	4	9,39	6,57	12,20
Жене									
Свега	599,34	0,98	512,62	1,18	170	3	23,11	21,17	25,06
Приватна својина	576,54	1,67	432,99	1,49	170	3	31,08	28,05	34,12
Државна својина	631,06	0,74	603,95	0,65	170	3	12,03	10,84	13,22

2.3.3. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према величини пословног субјекта и полу, октобар 2022.

Величина пословног субјекта	Просечна зарада по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога:	оцена учешћа	интервал поверења	
						прековремених часова		доња граница	горња граница
Укупно									
Свега	640,30	0,87	524,42	0,93	171	3	21,83	20,35	23,31
10–49 запослених	524,68	2,78	358,58	2,27	168	(1)	48,73	44,37	53,08
50–249	630,08	2,41	536,51	2,56	169	(2)	23,22	19,46	26,98
250–499	672,36	0,55	537,65	0,52	172	4	14,97	13,78	16,16
500–999	750,74	0,46	569,60	0,28	172	4	11,60	11,22	11,98
1000 и више апослених	681,60	0,35	579,32	0,31	173	5	7,16	6,84	7,48
Мушкарци									
Свега	682,13	1,06	535,54	1,05	171	4	20,52	18,79	22,24
10–49 запослених	548,41	3,13	372,62	2,61	169	(1)	46,37	41,36	51,39
50–249	670,68	3,00	524,88	3,23	170	(3)	21,90	17,58	26,23
250–499	726,37	0,89	561,74	0,90	173	5	11,31	9,98	12,65
500–999	831,72	0,88	593,59	0,52	173	5	9,05	8,55	9,56
1000 и више апослених	735,92	0,55	631,49	0,52	174	6	4,96	4,53	5,39
Жене									
Свега	599,34	0,98	512,62	1,18	170	3	23,11	21,17	25,06
10–49 запослених	493,74	3,35	344,77	2,32	168	/	51,79	45,94	57,64
50–249	594,87	2,45	547,38	2,54	168	(2)	24,36	19,96	28,77
250–499	620,28	0,76	516,89	0,68	171	3	18,50	17,28	19,71
500–999	681,66	0,72	552,17	0,44	171	4	13,77	13,17	14,37
1000 и више апослених	628,90	0,55	540,58	0,44	173	5	9,29	8,77	9,80

2.3.4. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према групама занимања и полу, октобар 2022.

Групе занимања ¹⁾	Просечна зарада по часу, РСД	Коефици- јент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефици- јент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога:	оцена учешћа	интервал поверења	
						прековре- мених часова		доња граница	горња граница
Укупно									
Свега	640,30	0,87	524,42	0,93	171	3	21,83	20,35	23,31
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	1035,40	2,24	791,07	2,18	170	2	8,67	6,47	10,87
Стручњаци и уметници	959,92	2,19	711,56	2,45	168	2	4,00	1,63	6,36
Инжењери, стручни сарадници и техничари	734,43	1,05	618,14	0,95	171	3	7,25	6,00	8,50
Административни службеници	584,84	0,98	512,51	1,38	170	2	16,35	14,18	18,51
Услужна и трговачка занимања	427,79	2,17	374,39	2,58	170	3	43,57	37,94	49,20
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	522,11	9,35	(516,59)	18,37	170	/	28,46	-3,32	60,25
Занатлије и сродни	514,80	1,47	447,40	2,26	173	5	27,93	24,01	31,84
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	499,09	1,12	451,65	1,19	175	7	23,77	20,45	27,08
Једноставна занимања	409,09	1,30	351,87	1,62	170	3	49,47	45,54	53,40

2.3.4. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према групама занимања и полу, октобар 2022. (наставак)

Групе занимања ¹⁾	Просечна зарада по часу, РСД	Коефици- јент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефици- јент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога:	оцена учешћа	интервал поверења	
						прековрем- ених часова		доња граница	горња граница
Мушкарци									
Свега	682,13	1,06	535,54	1,05	171	4	20,52	18,79	22,24
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	1079,07	2,61	794,70	2,49	169	2	9,74	6,94	12,54
Стручњаци и уметници	1172,33	3,15	852,04	4,02	168	2	4,25	0,80	7,70
Инжењери, стручни сарадници и техничари	830,17	1,72	665,19	1,54	171	3	8,14	6,41	9,87
Административни службеници	601,86	1,39	516,20	1,54	170	3	17,01	14,11	19,92
Услужна и трговачка занимања	460,19	2,18	399,24	2,89	172	4	36,61	31,49	41,73
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	477,64	14,75	/	56,12	170	/	50,72	12,96	88,48
Занатлије и сродни	545,68	1,50	488,30	2,51	172	4	23,69	19,74	27,64
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	522,28	1,35	476,59	1,79	174	6	23,99	20,43	27,54
Једноставна занимања	448,00	1,94	405,26	3,00	171	3	37,89	31,93	43,86
Жене									
Свега	599,34	0,98	512,62	1,18	170	3	23,11	21,17	25,06
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	975,14	2,77	781,51	2,69	170	2	7,19	4,65	9,73
Стручњаци и уметници	834,29	1,90	673,08	1,78	168	2	3,84	1,85	5,84
Инжењери, стручни сарадници и техничари	665,81	1,08	599,66	0,81	170	2	6,62	5,03	8,20
Административни службеници	575,15	1,11	509,96	1,62	170	2	15,97	13,62	18,31
Услужна и трговачка занимања	405,87	2,79	355,25	2,84	169	(2)	48,27	40,29	56,26
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	568,93	3,06	586,53	2,45	170	/	5,03	-1,69	11,75
Занатлије и сродни	435,36	2,32	381,30	2,72	174	5	38,82	31,86	45,79
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	441,96	1,32	418,45	1,20	176	9	23,23	16,97	29,49
Једноставна занимања	373,90	1,38	328,45	1,47	169	(2)	59,94	55,46	64,43

¹⁾ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер је за очекивати да је та група занимања најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

2.3.5. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према нивоу квалификација и полу, октобар 2022.

Ниво квалификације	Просечна зарада по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога:	оцена учешћа	интервал поверења	
						прековре- мених часова		доња граница	горња граница
Укупно									
Свега	640,30	0,87	524,42	0,93	171	3	21,83	20,35	23,31
Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2	405,71	1,10	358,31	1,82	171	4	46,10	41,72	50,48
Ниво 3 и ниво 4	524,67	0,79	456,81	1,04	172	4	27,18	25,28	29,08
Ниво 5 и ниво 6	800,33	1,53	636,74	1,16	170	3	8,97	6,80	11,13
Ниво 7 и ниво 8	965,92	1,81	739,52	2,24	169	2	4,00	2,72	5,27

2.3.5. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према нивоу квалификација и полу, октобар 2022. (наставак)

Ниво квалификације	Просечна зарада по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога:	оцена учешћа	интервал поверења	
						прековре- мених часова		доња граница	горња граница
Мушкарци									
Свега	682,13	1,06	535,54	1,05	171	4	20,52	18,79	22,24
Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2	450,62	1,51	408,17	2,27	172	(5)	33,06	28,41	37,71
Ниво 3 и ниво 4	556,34	0,97	477,79	1,18	172	4	25,32	23,11	27,53
Ниво 5 и ниво 6	902,91	2,19	695,88	1,63	170	3	8,09	6,08	10,10
Ниво 7 и ниво 8	1124,98	2,29	853,62	2,48	169	2	4,62	2,35	6,89
Жене									
Свега	599,34	0,98	512,62	1,18	170	3	23,11	21,17	25,06
Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2	369,39	1,14	334,88	1,49	171	3	56,64	51,32	61,96
Ниво 3 и ниво 4	486,19	0,95	433,80	1,25	171	3	29,43	26,74	32,13
Ниво 5 и ниво 6	713,81	1,72	601,96	1,28	170	2	9,71	6,72	12,70
Ниво 7 и ниво 8	863,20	1,79	702,23	2,02	169	2	3,60	2,65	4,54

2.3.6. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према старосним групама и полу, октобар 2022.

Старосне групе	Просечна зарада по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога:	оцена учешћа	интервал поверења	
						прековреме- них часова		доња граница	горња граница
Укупно									
Свега	640,30	0,87	524,42	0,93	171	3	21,83	20,35	23,31
15–29 год.	603,39	1,77	487,90	1,37	171	4	25,48	22,38	28,58
30–39	685,24	1,26	544,18	0,90	170	3	18,73	17,15	20,31
40–49	655,80	1,23	537,04	1,19	171	3	20,24	18,27	22,20
50–59	610,11	1,37	515,34	1,59	171	3	23,63	21,27	25,99
60 и више год.	607,04	1,57	513,72	2,17	171	3	24,73	22,09	27,37
Мушкарци									
Свега	682,13	1,06	535,54	1,05	171	4	20,52	18,79	22,24
15–29 год.	629,25	2,40	493,09	1,57	172	4	24,69	21,61	27,77
30–39	742,36	1,71	557,38	1,20	171	4	18,07	16,03	20,11
40–49	713,61	1,51	557,63	1,48	171	4	17,54	15,51	19,57
50–59	643,56	1,72	527,70	1,87	171	4	21,48	18,39	24,57
60 и више год.	615,24	2,05	503,82	2,55	171	4	25,91	22,64	29,17
Жене									
Свега	599,34	0,98	512,62	1,18	170	3	23,11	21,17	25,06
15–29 год.	571,61	1,96	481,76	2,28	170	3	26,45	21,55	31,35
30–39	625,60	1,29	530,58	1,22	170	3	19,42	17,23	21,62
40–49	606,37	1,34	517,65	1,66	171	3	22,54	19,90	25,18
50–59	580,79	1,57	505,05	2,11	170	3	25,52	22,64	28,39
60 и више год.	597,44	2,18	527,40	3,04	170	3	23,35	19,61	27,09

2.3.7. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према дужини стажа у пословном субјекту и полу, октобар 2022.

Дужина стажа у пословном субјекту	Просечна зарада по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: прековремених часова	оцена учешћа	интервал поверења	
								доња граница	горња граница
Укупно									
Свега	640,30	0,87	524,42	0,93	171	3	21,83	20,35	23,31
Мање од једне год.	577,40	1,74	432,59	2,03	169	3	33,51	30,39	36,64
1–5	625,23	1,33	486,66	1,28	171	3	26,25	24,26	28,23
6–9	641,16	1,49	522,62	1,38	171	4	19,66	17,38	21,94
10–14	672,61	1,64	577,01	1,01	171	4	14,74	12,65	16,83
15–19	697,32	2,53	601,04	1,74	171	3	11,89	9,21	14,56
20–29	690,19	1,51	629,70	0,98	171	3	11,29	8,26	14,31
30 и више год.	698,45	2,07	636,44	1,66	172	4	7,22	5,35	9,08
Мушкарци									
Свега	682,13	1,06	535,54	1,05	171	4	20,52	18,79	22,24
Мање од једне год.	611,38	2,04	444,35	2,22	170	3	32,11	28,81	35,41
1–5	673,53	1,69	506,79	1,43	171	4	24,43	22,18	26,68
6–9	682,95	1,96	540,13	1,68	172	4	17,33	14,85	19,82
10–14	717,47	2,23	587,55	1,72	171	4	12,19	9,61	14,78
15–19	752,62	3,61	607,22	2,73	172	4	8,89	6,50	11,29
20–29	724,97	2,90	640,92	2,77	172	4	12,14	5,39	18,88
30 и више год.	741,84	2,45	664,87	2,99	172	4	5,71	3,76	7,67
Жене									
Свега	599,34	0,98	512,62	1,18	170	3	23,11	21,17	25,06
Мање од једне год.	540,88	2,22	416,91	2,70	169	2	35,02	30,64	39,41
1–5	573,29	1,50	463,63	1,77	170	3	28,20	25,20	31,20
6–9	598,53	1,65	507,87	1,64	170	3	22,03	19,01	25,06
10–14	637,32	1,76	568,80	1,24	171	4	16,74	13,80	19,68
15–19	654,12	2,11	599,36	1,40	170	3	14,22	10,38	18,06
20–29	662,27	1,22	623,26	1,42	171	3	10,60	8,36	12,85
30 и више год.	652,41	2,31	614,12	1,85	171	4	8,81	6,21	11,40

2.3.8. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према врсти уговора и полу, октобар 2022.

Врста уговора	Просечна зарада по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: прековремених часова	оцена учешћа	интервал поверења	
								доња граница	горња граница
Укупно									
Свега	640,30	0,87	524,42	0,93	171	3	21,83	20,35	23,31
Рад на неодређено време	670,65	0,94	545,68	0,87	171	3	19,43	17,88	20,98
Рад на одређено време	509,40	1,71	448,45	2,20	170	3	31,55	28,06	35,04
Привремени и повремени послови	472,12	13,74	357,26	3,43	167	2	/	36,77	52,88
Мушкарци									
Свега	682,13	1,06	535,54	1,05	171	4	20,52	18,79	22,24
Рад на неодређено време	716,48	1,14	555,49	1,09	172	4	18,51	16,63	20,38
Рад на одређено време	529,23	1,73	465,96	2,36	170	4	28,87	25,58	32,16
Привремени и повремени послови	486,54	13,30	363,04	2,41	167	2	(41,12)	34,50	47,74
Жене									
Свега	599,34	0,98	512,62	1,18	170	3	23,11	21,17	25,06
Рад на неодређено време	625,26	1,05	536,51	1,12	170	3	20,34	18,30	22,39
Рад на одређено време	491,00	2,17	429,86	2,90	169	3	34,04	29,23	38,85
Привремени и повремени послови	458,17	14,70	349,82	5,66	166	2	/	35,90	60,93

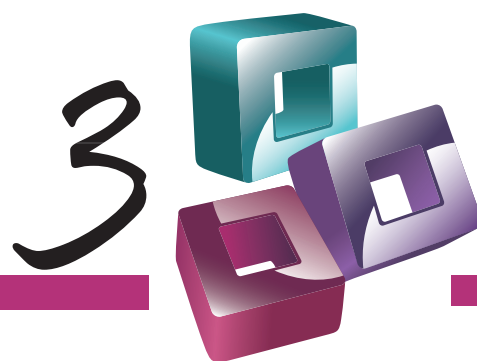
2.4. ПЛАТНИ ЈАЗ ИЗМЕЂУ ЖЕНА И МУШКАРАЦА, ОКТОБАР 2022.

	Платни јаз између жена и мушкараца, %		
	оцена јаза	интервал поверења	
		доња граница	горња граница
Укупно	12,1	10,28	14,00
Сектори делатности			
Рударство	-0,5	-9,79	8,75
Прерађивачка индустрија	19,6	17,29	21,96
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	11,2	6,52	15,95
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	-0,3	-7,30	6,72
Грађевинарство	-10,9	-20,27	-1,56
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	11,6	5,35	17,83
Саобраћај и складиштење	-6,0	-14,04	1,95
Услуге смештаја и исхране	6,3	-0,47	13,12
Информисање и комуникације	20,3	15,06	25,52
Финансијске делатности и делатност осигурања	20,6	16,23	25,03
Пословање некретнинама	5,0	-14,20	24,17
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	3,4	-7,95	14,74
Административне и помоћне услужне делатности	-0,7	-7,05	5,73
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	2,8	-0,91	6,48
Образовање	9,1	-3,30	21,55
Здравствена и социјална заштита	12,1	9,24	14,99
Уметност; забава и рекреација	4,1	-2,58	10,82
Остале услужне делатности	7,6	-0,94	16,07
Облик својине			
Приватна својина	16,2	13,65	18,79
Државна својина	5,6	3,10	8,15
Величина пословног субјекта			
10–49 запослених	10,0	4,07	15,87
50–249	11,3	6,82	15,79
250–499	14,6	12,61	16,60
500–999	18,0	15,93	20,16
1000 и више запослених	14,5	13,11	15,98
Групе занимања			
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	9,6	4,39	14,87
Стручњаци и уметници	28,8	24,72	32,95
Инжењери, стручни сарадници и техничари	19,8	16,82	22,78
Административни службеници	4,4	1,63	7,25
Услужна и трговачка занимања	11,8	6,69	16,92
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни ¹⁾	-19,1	-53,54	15,31
Занатлије и сродни	20,2	16,43	24,01
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	15,4	12,34	18,42
Једноставна занимања	16,5	12,97	20,11

2.4. ПЛАЗНИ ЈАЗ ИЗМЕЂУ ЖЕНА И МУШКАРАЦА, ОКТОБАР 2022. (наставак)

	Платни јаз између жена и мушкараца, %		
	оцена јаза	интервал поверења	
		доња граница	горња граница
Ниво квалификације			
Лица без стеченог основног образовања, ниво 1 и ниво 2	18,0	15,21	20,84
Ниво 3 и ниво 4	12,6	10,62	14,60
Ниво 5 и ниво 6	20,9	17,09	24,80
Ниво 7 и ниво 8	23,3	20,00	26,53
Старосне групе			
15–29 год.	9,2	4,24	14,08
30–39	15,7	12,81	18,64
40–49	15,0	12,50	17,55
50–59	9,8	6,54	12,96
60 и више год.	2,9	-2,47	8,25
Дужина стажа у пословном субјекту			
Мање од једне год.	11,5	7,26	15,80
1–5	14,9	11,81	17,96
6–9	12,4	8,76	15,96
10–14	11,2	7,18	15,16
15–19	13,1	8,39	17,78
20–29	8,6	3,15	14,15
30 и више год.	12,1	7,75	16,36
Врста уговора			
Рад на неодређено време	12,7	10,77	14,69
Рад на одређено време	7,2	3,56	10,89
Привремени и повремени послови	5,8	-5,05	16,71

¹⁾ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер је за очекивање да је та група занимања најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

Методолошка објашњења

3.1. ЦИЉ ИСТРАЖИВАЊА

Циљ Истраживања о структури зарада је добијање података о просечним месечним и годишњим зарадама, као и о просечним зарадама по часу рада, према индивидуалним карактеристикама запослених – занимање, пол, ниво квалификације, старост, дужина радног стажа у пословном субјекту, врста уговора запосленог (рад на неодређено и одређено време и рад по уговору о обављању привремених и повремених послова), као и према карактеристикама пословног субјекта у којем запослени раде – делатност, величина и облик својине пословног субјекта.

Истраживање је спроведено у складу са регулативама ЕУ, при чему је референтна година 2022. и референтни месец октобар.

3.2. ИЗВЕШТАЈНЕ ЈЕДИНИЦЕ, СТАТИСТИЧКЕ ЈЕДИНИЦЕ

Извештајне јединице су активни пословни субјекти (правна лица и предузетници) са 10 и више запослених (даље објашњење у делу Карактеристике узорка).

Јединице посматрања (статистичка јединица) јесу запослени у пословним субјектима који су примили зараду за октобар 2022. године, без обзира на тип уговора који су имали са послодавцем: запослени на одређено или неодређено време, као и лица која су радила по основу уговора о обављању привремених и повремених послова.

3.3. КАРАКТЕРИСТИКЕ УЗОРКА

Оквир за избор узорка формиран је на основу података о активним пословним субјектима из Статистичког пословног регистра (СПР) и Централног регистра обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО). Узорачки оквир чинили су пословни субјекти чија је претежна делатност из свих сектора КД (2010), изузев сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство, који су имали 10 и више запослених на дан 31. октобра 2022. године, према подацима из ЦРОСО. Оквир за избор узорка садржао је око 24 хиљаде активних пословних субјеката, са око 1,6 милиона запослених.

Истраживање је спроведено на двоетапном стратификованом случајном узорку. Јединице прве етапе били су пословни субјекти, а јединице друге етапе били су запослени.

Стратификација пословних субјеката извршена је на 81 области делатности из обухвата истраживања и пет величинских класа које су дефинисане према броју запослених (10–49; 50–249; 250–499; 500–999; 1000 и више). Стратуми јединица са 250 и више запослених били су пописни – све јединице ових стратума укључене су у узорак истраживања. Из преосталих стратума, који су били непописни, изабрани су случајни узорци. Укупно је дефинисано 314 стратума, од којих су 155 пописна.

Алокација узорка по стратумима одређена је као решење нелинеарног проблема оптимизације са задатим ограничењима за више променљивих и више домена (Bethel, 1989, ISTAT⁸). У случају једног помоћног обележја и једног домена, алокација одређена уз помоћ *Bethel* алгоритма, поклапа се са *Neuman*-овом алокацијом.

У табели 3.1 приказане су планиране максималне грешке, тј. коефицијенти варијације (CV) по унапред дефинисаним доменима за оцену помоћних обележја – укупан број запослених из ЦРОСО и просечна месечна зарада заснована на подацима из Пореске управе. Нису била расположива друга помоћна обележја, која би била у већој корелацији са индивидуалним карактеристикама запослених и која би допринела оптималнијој алокацији.

⁸ Bethel, J. "Sample allocation in multivariate surveys", Survey methodology, 15 (1989): 47-57.

Табела 3.1. Планиране грешке за оцену броја запослених и просечне месечне зараде, 2022.

Тип домена	Број домена	Планирана грешка за оцену броја запослених CV (%)	Планирана грешка за оцену просечне месечне зараде CV (%)
КД (2010) области	81	8,5	9,5
КД (2010) сектори	18	7	8
Величинске класе	5	3	3

Алоцирани узорак садржао је 2 541 пословни субјект, са око 860 хиљада запослених.

Пословни субјекти, јединице узорка прве етапе, изабрани су на прост случајан начин. Коришћена је секвенцијална шема избора уз помоћ перманентних случајних бројева униформне расподеле на интервалу (0,1). Почетна тачка избора узорка била је 0,75.

У другој етапи, унутар сваког изабраног пословног субјекта, извршен је избор систематског узорка са списка запослених који су примили зараду за октобар 2022. године. Избор запослених, према упутству за спровођење истраживања, вршило је лице надлежно за рачуноводствене послове.

Број запослених које је требало изабрати у узорак зависио је од величине пословног субјекта и биран је на начин приказан у табели 3.2.

Табела 3.2. Избор систематског узорка запослених, 2022.

Укупан број запослених у пословном субјекту, стање 31.10.2022.	Број запослених који су бирани у узорак
Између 51 и 99 запослених	50% (сваки други)
Између 100 и 249	25% (сваки четврти)
Између 250 и 1499	10% (сваки десети)
1500 и више запослених	150 запослених

Оцене тотала, количника, медијана и других параметара (*Horvitz-Thompson* оцене) израчунате су по стандардном поступку за стратификован двоетапни узорак са избором простог случајног узорка у обе етапе.

Оцене стандардних грешака тотала, количника и других рационалних функција тотала израчунате су по методи Тејлорове линеаризације, док је за оцену стандардне грешке медијане, која зависи од уређености низа вредности, коришћен метод „једначина за оцењивање“ (енг. *estimating equations*).

Узорачки пондер за јединице прве етапе био је једнак односу броја јединица у стратуму и броја јединица у узорку. Пондерацијом вредности јединица узорка израчунава се оцена параметра за пословне субјекте из стратума.

Пондер за јединице друге етапе (изабрана запослена лица унутар пословног субјекта) био је једнак односу укупног броја запослених у пословном субјекту и броја запослених у узорку из пословног субјекта.

Пондер за запослене, за одређивање оцене за запослене на нивоу стратума, једнак је производу пондера прве и друге етапе.

Коначни пондери за пословне субјекте и запослене израчунати су у неколико корака:

- Пондери јединица прве и друге етапе кориговани су за неодговор јединица са одговарајућом оценом вероватноће одговора јединице.
- Стратуми без јединица прве етапе у реализованом узорку, као и стратуми који су имали само једну јединицу у реализованом узорку, а по плану узорка су имали више од једне јединице у узорку, спојени су са сличним стратумима – са стратумима исте области делатности и приближне величинске класе.
- Детектовани су пословни субјекти који су се по вредностима кључних обележја значајније разликовали од осталих јединица стратума (енг. *outlier*). Јединице стратума које су имале изузетно високе вредности за укупан број запослених, зараде запослених за октобар или за просечну зараду по запосленом сврстане су у посебне, пописне стратуме. Кориговани су пондери јединица из стратума из којих су они искључени. Укупно је издвојено четрнаест великих јединица.

3.3.1. О ТАЧНОСТИ ПОДАТАКА

Оцене узорачких грешака (коефицијент варијације и интервал поверења) за кључне параметре истраживања приказане су у табелама, заједно са оценама параметара (поглавље 2). У зависности од вредности оцене коефицијента варијације (CV) утврђује се прецизност оцене:

- ако је вредност коефицијента варијације мања или једнака 15%, оцена је задовољавајуће прецизности;
- ако је вредност коефицијента варијације између 15% и 30%, оцена је мање прецизна и приказана је у заградама;
- ако је вредност коефицијента варијације већа од 30%, оцена је непрецизна и није публикована, односно приказан је симбол „ / “.

За варијабле *учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених и платни јаз између жена и мушкараца* приказане су њихове оцене са горњом и доњом границом 95-процентног интервала поверења. Што је разлика између горње и доње границе интервала мања, то је оцена прецизнија. Осим тога, ако су границе интервала поверења истог знака (обе позитивне или обе негативне), онда је на нивоу значајности од 5% права вредност параметра различита од нуле.

За Републику Србију – укупно коефицијент варијације износио је 0,95% за просечну годишњу зараду и 0,88% за медијану годишње зараде.

Табела 3.3. Коефицијенти варијације за просечну и медијалну зараду, 2022.

	Коефицијент варијације (%)
Просечна годишња зарада	0,95
Медијана годишње зараде	0,88
Просечна месечна зарада	0,87
Медијана месечне зараде	0,88
Просечна зарада по часу	0,87
Медијана зараде по часу	0,93

Учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених на нивоу Републике Србије креће се у распону од 20,35% до 23,31%, на нивоу поверења од 95%.

Резултати истраживања показују да на нивоу значајности од 5% постоји статистички значајна разлика између зарада по часу жена и мушкараца. Зараде жена су у просеку мање од зараде мушкараца и платни јаз се креће у интервалу од 10,28% до 14%.

У неузорачке грешке, које постоје без обзира на то да ли се истраживање спроводи на узорку или на целом скупу чије су јединице предмет истраживања, спадају грешке: обухвата, неодговора, мерења, обраде, импутација и сл.

Правилно тумачење резултата статистичких истраживања није могуће без сагледавања размере узорачких и неузорачких грешака у подацима.

У табелама 3.4–3.7 приказане су процене грешака обухвата и неодговора, као неке од неузорачких грешака које су начињене у овом истраживању.

Грешке обухвата најчешће су последица несавршености оквира за избор узорка. Ако оквир не садржи неке од јединица из домена истраживања, јавља се грешка мањег обухвата (енг. *under-coverage*). С друге стране, ако оквир садржи јединице које нису из обухвата истраживања, настаје грешка већег обухвата (енг. *over-coverage*).

Грешка мањег обухвата није рачуната у овом истраживању, али се претпоставља да она није значајно утицала на резултате. Приликом конструисања оквира за избор узорка, коришћен је податак о броју запослених из ЦРОСО на дан 31. октобра 2022. године, што је референтни датум истраживања. Евентуалне грешке мањег обухвата могле су да буду последица неажурности СПР-а, на пример, из разлога што постоји кашњење у погледу регистровања новоотворених пословних субјекта или промене њихове делатности.

Грешка већег обухвата процењена је на основу информације о одговору јединице који је разврстан у 12 класа:

- непотпуно попуњен образац;
- послује, одбија да преда извештај;
- није нађена (није испоручен образац);
- затворена, угашена;
- мирује, не послује;
- у процесу ликвидације;
- у стечају;
- нема исплаћених зарада за октобар 2022.;
- остали разлози (нпр. непознат разлог неодговора, организационе промене);
- предат извештај, послује;
- мање од 10 запослених;
- импутирани подаци.

Већи обухват чинили су пословни субјекти (а тиме и припадајући запослени) уколико је одговор био: затворена, угашена; мирује, не послује; у процесу ликвидације; стечај; нема исплаћених зарада за октобар 2022. и мање од 10 запослених.

У табелама 3.4 и 3.5 приказане су грешке већег обухвата по секторима и величинским класама.

Табела 3.4. Грешке већег обухвата по секторима делатности, 2022.

Сектор КД (2010)	Стопа већег обухвата (%)	
	пословни субјекти	запослени
Укупно	2,6	1,0
Рударство	2,3	0,6
Прерађивачка индустрија	1,6	0,4
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	0,0	0,0
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	0,0	0,0
Грађевинарство	3,7	1,2
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	0,0	0,0
Саобраћај и складиштење	2,8	0,7
Услуге смештаја и исхране	6,5	4,3
Информисање и комуникације	1,9	0,7
Финансијске делатности и делатност осигурања	6,7	2,8
Пословање некретнинама	4,9	2,8
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	2,7	1,5
Административне и помоћне услужне делатности	6,3	4,4
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	0,0	0,0
Образовање	0,0	0,0
Здравствена и социјална заштита	1,1	0,4
Уметност; забава и рекреација	2,3	0,9
Остале услужне делатности	7,9	4,1

Табела 3.5. Грешке већег обухвата по величинским класама, 2022.

Величинска класа	Стопа већег обухвата (%)	
	пословни субјекти	запослени
Укупно	2,6	1,0
Од 10 до 49 запослених	5,2	3,7
Од 50 до 249	1,2	1,1
Од 250 до 499	0,0	0,0
Од 500 до 999	0,0	0,0
Од 1000 и више запослених	0,0	0,0

На изабраном узорку пословних субјеката, грешке већег обухвата нису начињене у секторима Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром, Снабдевање водом и управљање отпадним водама, Грађевинарство, Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање и Образовање. Највеће грешке већег обухвата биле су у секторима Остале услужне делатности (7,9% за пословне субјекте; 4,1% за запослене), Финансијске делатности и делатност осигурања (6,7% за пословне субјекте; 2,8% за запослене), Услуге смештаја и исхране (6,5% за пословне субјекте; 4,3% за запослене) и Административне и помоћне услужне делатности (6,3% за пословне субјекте; 4,4% за запослене).

У табели 3.6 приказана је стопа одговора јединица узорка по секторима, а у табели 3.7 по величинским класама. Стопа одговора за пословне субјекте израчуната је као однос броја јединица које су предале извештај или за коју су подаци процењени према збиру јединица које су: предале, процењени, одбиле да попуне извештај, нису нађене на адреси и које из непознатог разлога нису одговориле. Стопа одговора за запослене израчуната је анологно, с тим што се подаци односе на број попуњених упитника за лица и планиране обиме узорака лица из одговарајућих пословних субјеката.

Табела 3.6. Стопа одговора по секторима делатности, 2022.

Сектор КД (2010)	Стопа одговора (%)	
	пословни субјекти	запослени
Укупно	87,1	92,2
Рударство	90,7	96,2
Прерађивачка индустрија	89,9	93,8
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	100,0	100,0
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	91,3	93,9
Грађевинарство	82,5	84,5
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	86,5	92,2
Саобраћај и складиштење	82,1	88,8
Услуге смештаја и исхране	77,6	85,6
Информисање и комуникације	83,2	88,5
Финансијске делатности и делатност осигурања	86,9	94,1
Пословање некретнинама	82,1	82,7
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	80,6	84,5
Административне и помоћне услужне делатности	81,4	88,1
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	97,1	97,7
Образовање	98,7	99,1
Здравствена и социјална заштита	96,6	98,1
Уметност; забава и рекреација	91,7	92,9
Остале услужне делатности	80,0	84,9

Посматрано по секторима, стопа одговора за пословне субјекте најмања је у секторима Услуге смештаја и исхране (77,6%) и Остале услужне делатности (80,0%). Највећа стопа одговора је у секторима Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром (100%), Образовање (98,7%), Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање (97,1%) и Здравствена и социјална заштита (96,6%).

Најнижа стопа одговора запослених је у секторима Пословање некретнинама (82,7%) и Стручне, научне, иновационе и техничке делатности (84,5%), а највиша је у секторима Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром (100%), Образовање (99,1%), Здравствена и социјална заштита (98,1%) и Државна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање (97,7%).

По величинским класама, најмања стопа одговора је за пословне субјекте са 10–49 запослених (77,5% за пословне субјекте и 78,3% за запослене), док је релативно уједначена за класе пословних субјеката са 250 и више запослених, око 99,9% за пословне субјекте и за запослене.

Табела 3.7. Стопа одговора по величинским класама пословних субјеката, 2022.

Величинска класа	Стопа одговора (%)	
	пословни субјекти	запослени
Укупно	87,1	92,2
Од 10 до 49 запослених	77,5	78,3
Од 50 до 249 запослених	84,6	84,5
Од 250 до 499 запослених	100,0	100,0
Од 500 до 999 запослених	99,6	99,7
1000 и више запослених	100,0	100,0

3.4. ОБУХВАТ ИСТРАЖИВАЊА

Истраживањем су обухваћена запослена лица која су у октобру 2022. године имала заснован радни однос са послодавцем на одређено или неодређено време, као и лица која су радила по основу уговора о обављању привремених и повремених послова (без обзира на то да ли су радила пуно или непуну радно време) и која су примила зараду за октобар 2022. године. Нису обухваћена запослена лица у пословним субјектима са мање од 10 запослених, као ни запослени у сектору Пољопривреда, шумарство и рибарство.

3.5. МЕТОД, ПЕРИОДИКА И ИЗВОРИ ЗА ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА

У истраживању је примењен извештајни метод прикупљања података путем обрасца ИСЗ, који су извештајне јединице достављале редовном поштом или у електронској форми.

Истраживање се спроводи у четворогодишњој динамици.

Извор за прикупљање података у овом истраживању биле су рачуноводствене и кадровске евиденције пословних субјеката, на основу којих су попуњавани подаци за запослене који су изабрани у узорак. Подаци о исплаћеним зарадама и накнадама, као и о плаћеним часовима рада, попуњавани су на основу рачуноводствене евиденције, док су подаци о демографским и радним карактеристикама запослених попуњавани на основу кадровске евиденције.

3.6. ДЕФИНИЦИЈЕ ОСНОВНИХ ОБЕЛЕЖЈА

Под појмом **запослени** у овом истраживању подразумевају се лица која су у октобру 2022. године имала заснован радни однос са послодавцем на одређено или неодређено време, као и лица која су радила по основу уговора о обављању привремених и повремених послова, без обзира на то да ли су радила пуно или непуну радно време.

ПОДАЦИ ЗА РЕФЕРЕНТНУ ГОДИНУ (2022.)

За разлику од појма зараде, дефинисаног чланом 105 Закона о раду, који обухвата редовну зараду са порезом и доприносима на терет запосленог, као и увећану зараду, накнаду зараде, редовне и периодичне бонусе и друга примања на која се плаћају порез и доприноси, у овом истраживању у зараду се укључује и цео износ накнаде трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла.

Годишњу зараду чине: исплате за рад са пуним, краћим од пуног или дужим од пуног радног времена (прековремени рад), заостале исплате или разлике у зарадама, додаци за дежурства, за рад ноћу и рад у сменама, рад недељом и празником, бонуси, редовни месечни бонуси, накнаде за исхрану у току рада, накнаде за неизвршене часове рада (годишњи одмор, плаћено одсуство, празници, боловања до 30 дана, одсуство због стручног усавршавања, застој у раду који није настао кривицом радника), као и накнаде трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла.

Бонуси (бонуси који се не исплаћују сваког месеца) обухватају бонусе исплаћене на основу периодичних и завршних рачуна, тринаесту плату, регрес за коришћење годишњег одмора и друга периодична примања која имају карактер зараде, као и јубиларне награде и отпремнине запосленима при одласку у пензију или за чијим је радом престала потреба.

Накнада трошкова превоза за долазак и одлазак са посла представља укупан износ (који је послодавац исплатио запосленом као накнаду трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла за референтну годину.

У зараду нису укључене накнаде: за боловања дужа од 30 дана, за време проведено на службеном путу у земљи и иностранству, за смештај и исхрану током рада и боравка на терену, за трошкове погребних

услуга, за штету због повреде на раду или професионалног обољења, као ни остала примања на која се не плаћају порез и доприноси. Такође, у зараду нису укључене ни зараде остварене за рад у иностранству.

Број дана годишњег одмора представља број дана годишњег одмора на који је запослени имао право у референтној години, без обзира на то да ли су ти дани искоришћени или не.

Напомена: При израчунавању просечне годишње зараде, медијане годишње зараде, просечних бонуса, просечне накнаде трошкова превоза, просечног броја дана годишњег одмора, узети су у обзир само запослени који су радили 30 и више недеља током 2022. године. У случају да запослена лица која су примила зараду за октобар 2022. нису радила током целе године (због боловања, неплаћеног одсуства, зато што је запослени почео да ради током октобра 2022. итд.), подаци за целу годину су добијени одговарајућим експандирањем. Такође, како би се елиминисале разлике у зарадама које су резултат различитог броја часова рада између запослених са пуним и непуним радним временом, зараде запослених са непуним радним временом су експандиране на износ зарада који одговара пуном радном времену.

Све наведене варијабле, које се прикупљају за референтну годину, експандиране су тако да одговарају подацима за целу годину (у случају да запослена лица нису радила током целе године). Додатна експандирања података за запослене са непуним радним временом рађене су код годишњих зарада и бонуса, како би се добили износи који одговарају пуном радном времену.

ПОДАЦИ ЗА РЕФЕРЕНТНИ МЕСЕЦ (ОКТОБАР 2022.)

Месечна зарада се дефинише као укупна зарада исплаћена за октобар 2022. године, без обзира на то у ком месецу је она исплаћена. У зараду су укључени и бонуси исплаћени у референтном месецу, додаци за прековремени рад, као и додаци за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником.

Додатак за прековремени, сменски или ноћни рад, рад недељом или празником представља део укупног износа зараде исплаћене за октобар. У складу са Уредбом Комисије (ЕЗ) 1738/2005, додатак за прековремени, сменски или ноћни рад, рад недељом или празником приказују се одвојено.

Накнада трошкова превоза за долазак и одлазак са посла представља укупан износ који је послодавац исплатио запосленом као накнаду трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла за референтни месец.

Укупан број плаћених часова рада представља укупан број часова за које је у референтном месецу (октобар 2022.) запосленом исплаћена зарада. Под плаћеним часовима подразумевају се извршени, неизвршени, као и плаћени прековремени часови. Неизвршени часови су плаћени часови које запослени није радио због: годишњег одмора, празника, боловања до 30 дана, професионалне обуке и др.

Број плаћених прековремених часова рада представља број плаћених часова које је запослени, на захтев послодавца, радио дуже од уговореног радног времена.

Просечна зарада по часу дефинише се као количник месечне зараде исплаћене запосленом за октобар 2022. године и плаћених часова рада за наведени месец.

Напомена: У случају да запослена лица, која су примила зараду за октобар 2022. нису радила током целог месеца (због боловања, неплаћеног одсуства, зато што је запослени почео да ради у пословном субјекту током октобра 2022. итд.), подаци за та лица су експандирани како би се добили подаци за цео месец. Такође, како би се елиминисале разлике у зарадама које су резултат различитог броја часова рада између запослених са пуним и непуним радним временом, зараде запослених са непуним радним временом су експандиране тако да износ зарада одговара пуном радном времену.

Све наведене варијабле, које се прикупљају за референтни месец, експандиране су тако да одговарају подацима за цео месец (у случају да запослена лица нису радила током целог месеца). Додатна експандирања података за запослене са непуним радним временом рађене су код месечних зарада и укупаног броја плаћених часова, како би се добили износи који одговарају пуном радном времену. Додатна експандирања података за запослене са непуним радним временом нису рађена за следеће варијабле: додатак за прековремени, сменски или ноћни рад, рад недељом или празником, накнада трошкова превоза за долазак и одлазак са посла и број плаћених прековремених часова рада.

Платни јаз између жена и мушкараца представља процентуално учешће разлике између просечне зараде по часу запослених мушкараца и жена у просечној заради по часу мушкараца.

Учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених дефинише се као удео оних запослених који зарађују две трећине или мање од медијане зараде по часу у укупном броју запослених.

Значење скраћеница:

ОАС – Основне академске студије

ИАС – Интегрисане академске студије

МАС – Мастер академске студије

САС – Специјалистичке академске студије

ОСС – Основне струковне студије

МСС – Мастер струковне студије

3.7. РАЗЛИКЕ У ОДНОСУ НА ПОДАТКЕ ИЗ ИСТРАЖИВАЊА О ЗАРАДАМА

У поређењу са подацима из Истраживања о зарадама, треба имати у виду следеће разлике:

- овим истраживањем нису обухваћени пословни субјекти чија је претежна делатност из сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство, као ни пословни субјекти са мање од 10 запослених;
- подаци се прикупљају на случајном узорку пословних субјеката и запослених у тим пословним субјектима, за разлику од Истраживања о зарадама које користи податке Пореске управе као извор података за израчунавање просечних зарада;
- просечна зарада рачуна се према броју запослених који су примили зараду за октобар, док се просечна зарада из Истраживања о зарадама израчунава на основу укупног износа обрачунатих зарада за извештајни месец;
- због међународне упоредивости података добијених овим истраживањем, у зараду је укључен цео износ трошкова превоза за долазак и одлазак са посла;
- зараде запослених који нису радили током целе године, односно целог месеца, експандиране су како би се добили подаци за целу годину, тј. за цео месец;
- приликом анализирања података о зарадама према делатностима, треба имати у виду да се у овом истраживању посматра претежна делатност пословног субјекта, а не претежна делатност локалне јединице, као што је то случај у Истраживању о зарадама.

3.8. КЛАСИФИКАЦИЈЕ КОЈЕ СЕ КОРИСТЕ У ИСТРАЖИВАЊУ

1. Класификација делатности (2010), коју је на основу Закона о класификацији делатности („Службени гласник РС“, број 104/09) прописала Влада уредбом од 29. јула 2009. године („Службени гласник РС“, број 54/10). Ова класификација је упоредива са Класификацијом делатности ЕУ (NACE, rev. 2).
2. Класификација занимања – превод Међународне стандардне класификације занимања, МСК3-08 (*International Standard Classification of Occupations 2008, ISCO-08*), проширен одређеним занимањима из Јединствене номенклатуре занимања (ЈНЗ), која је прописана као стандард за вођење података о занимањима у евиденцијама у области рада („Службени лист СРЈ“, број 9/98).
3. Шифарник нивоа и врста квалификација, према Одлуци о Јединственом кодексу шифара за уношење и шифрирање података у евиденцијама у области рада („Службени гласник РС“, број 56/18, 101/20 и 74/21), и у складу са Законом о Националном оквиру квалификација Републике Србије („Службени гласник РС“, број 27/18, 6/20, 129/21 и други закони, 76/23).

РЕЧНИК СТАТИСТИЧКИХ ТЕРМИНА⁹

Варијанса оцене параметра (*Variance of the estimate of a parameter*). Варијанса оцене параметра је просек квадрата разлика између појединих вредности оцена и њиховог очекивања преко свих могућих случајних узорака истог обима, изабраних независно, према датом плану узорка.

Величина (обим) узорка (*Sample size*). Величина узорка је број јединица изабраних у узорак. У случају вишефазног узорка, тај број се односи на број јединица у крајњој фази избора узорка.

Већи обухват или прекомерни обухват (*Over-coverage*). Већи обухват настаје када су у оквир за избор узорка укључене неке јединице које не припадају циљној популацији и последица је несавршености оквира. Јединице 'Over-coverage'-а могу се идентификовати у фази прикупљања података.

Грешка неодговора (*Non-response error*). Грешка неодговора настаје када се у истраживању не добије одговор на једно или сва постављена питања. Неодговор доводи до повећања варијансе услед смањења ефективне величине узорка, као и због чињенице да се мора применити метод импутације одговора. Методи импутације могу довести до пристрасности ако се неодговор и одговор разликују, узимањем у обзир обележја које се импутира.

Деведесетпетопроцентни интервал поверења (*95% confidence interval*). 95-процентни интервал поверења за параметар A је случајни интервал $a \pm 2 \cdot [v(a)]^{1/2}$, где је a оцена параметра, а $v(a)$ оцена њене варијансе $V(a)$. Интервал садржи праву вредност параметра са вероватноћом приближно једнакој 0,95 (у смислу да интервали поверења, конструисани на основу случајних узорака истог обима изабраних према датом плану, у 95% случајева садрже праву вредност непознатог параметра). Ова карактеристика интервала поверења важи под условом да је оцена a непристрасна и да има апроксимативно нормалну расподелу, као и да постоји конзистентна оцена $v(a)$ варијансе $V(a)$.

Извештајна јединица (*Reporting Unit*). Извештајна јединица је јединица или појединац од кога се тражи информација.

Јединице узорка (*Sampling units*). Јединице изабране у узорак (запослени / пословни субјекти) из оквира за избор узорка у циљу оцењивања параметара популације. Овај термин је синоним термину „Јединице истраживања“ / „Статистичке јединице“.

Коефицијент варијације (*Coefficient of variation*). Коефицијент варијације је однос стандардне грешке оцене и очекиване вредности оцене, често изражен процентуално. Коефицијент варијације представља релативну стандардну грешку и показује колики проценат очекиване вредности оцене износи стандардна грешка.

Конечна популација или основни скуп (*Finite population*). Конечна популација представља коначан скуп елемената. Циљ истраживања је прикупљање информација о коначној популацији или о њеним подскуповима (доменима истраживања).

Мањи обухват или необухват (*Under-coverage*). Мањи обухват настаје када су из оквира за избор узорка изостављене неке јединице које припадају циљној популацији и последица је несавршености оквира. У фази прикупљања података јединице необухвата не могу се идентификовати.

Медијана (*Median*). Медијана или средња вредност обележја је параметар популације коју представља вредност која се налази тачно на средини уређеног низа вредности обележја популације. Оцењује се одговарајућом пондерисаном медијаном вредности јединица узорка.

Неодговор (*Non-response*). У истраживању на узорку, недобијање информације од изабране јединице из било ког разлога (одбијање сарадње, није нађена на адреси и сл.) назива се неодговор. Пропорција неодговора и укупног броја јединица из узорка назива се стопа неодговора.

Неузорацке грешке (*Non-sampling errors*). Неузорацке грешке су грешке у оцени на бази узорка које се не могу приписати варијабилитету у узорку (види: Узорацка грешка). Ове грешке могу проистећи из разлога као што су неодговор, недостаци оквира за узорак, погрешно означавање јединица у узорку,

⁹ Manual for Business Tendency Survey, OECD, 2003.

недостаци у избору јединица узорка, грешке у прикупљању података услед неразумевања, нехата или немара од стране истраживача или извештајне јединице, грешке у контроли или обради података и сл.

Обележје истраживања (*Study variable*). Обележје истраживања је обележје (варијабла) чије су вредности придружене елементима коначне популације. Најчешће постоји више обележја истраживања.

Оквир за избор узорка (*Sampling frame*). Оквир за избор узорка је средство које омогућује прикупљање података о популацији која се истражује и користи се као основ за избор узорка, као и у процедурама оцењивања.

Оцена параметра популације (*Estimate of the finite estimation parameter*). На основу вредности обележја истраживања за које су прикупљени подаци на узорку оцењују се параметри популације. Оцена параметра популације је функција прикупљених вредности обележја истраживања. На бази случајног узорка може се оценити прецизност оцено (мерена варијансом оцено).

Очекивана вредност оцено (*Expected value*). Очекивана вредност оцено је просечна вредност оцено на бази свих могућих случајних узорака истог обима, изабраних независно, према датом плану узорка.

Параметар популације (*Population parameter*). Циљ истраживања је прикупљање података о непознатим карактеристикама или параметрима популације. Параметри су функције вредности обележја истраживања (на пример: просечна годишња зарада, просечна зарада по часу према степену образовања и полу итд.).

Паритет куповне моћи (*Purchasing power parity – PPP*) изједначава куповну моћ различитих валута, елиминисањем утицаја различитог нивоа цена између земаља. Користи се за превођење економских показатеља (између осталог и просечне зараде) изражених у националној валути у заједничку вештачку валуту **PPS (*Purchasing power standard*)**.

Просечна вредност или средина (*Mean*). Просечна вредност обележја је параметар коначне популације који је једнак суми вредности обележја елемената популације подељеној са њиховим бројем. Оцењује се просечном вредношћу пондерисаних вредности јединица узорка.

Прост случајан узорак (*Simple random sample*). Прост случајан узорак представља такав избор јединица да свака јединица популације има једнаку шансу да буде изабрана.

Случајни избор узорка (*Random sampling*). Случајни избор узорка је било који метод избора узорка који се базира на теорији вероватноће. У фази избора узорка мора бити позната вероватноћа избора било које јединице. То је једини познати општи метод који обезбеђује меру прецизности оцено.

Стандард куповне моћи (*Purchasing power standard – PPS*) означава термин, коришћен од стране Евростата, за заједничку вештачку валуту. Теоријски, једним **PPS**-ом може се купити иста количина робе или услуга у било којој земљи. Добија се дељењем економских показатеља изражених у националној валути са одговарајућим паритетом куповне моћи.

Стандардна грешка оцено параметра (*Standard error of the parameter estimate*). Стандардна грешка оцено је исте квадратни корен варијансе оцено.

Стратификација (*Stratification*). Стратификација је подела популације на дисјунктне делове који се називају стратуми. Стратуми би требало да буду изабрани тако да су јединице сваког стратума релативно хомогене, имајући у виду обележја која се мере. Стратификација се може извршити, на пример, по економској делатности или величини пословног субјекта.

Стратификовани узорак (*Stratified sample*). Стратификовани узорак је узорак изабран из популације која је стратификована. Избор узорка из сваког стратума врши се независно од избора узорака у осталим стратумима.

Узорачка грешка (*Sampling error*). Узорачка грешка је део разлике између вредности параметра популације и оцено те вредности изведене из случајног узорка, а настале услед чињенице да је посматрана само вредност из узорка.

Узорачки пондер (*Sampling weight*). Узорачки пондер је једнак реципрочној вредности вероватноће избора јединице у узорак. На пример, ако се за оцено просечне зараде скупа од 100 јединица изабере прост случајан узорак од 10 јединица онда је вероватноћа избора јединице у узорак 1/10, па је пондер 10. У овом случају, оцена просечне зараде израчунава се као количник тотала пондерисаних помножених са 10) вредности зарада јединица узорка и оцењеног броја јединица скупа (сума пондера тих јединица).

Одсек за комуникацију и информисање
Тел.: 011/24-01-284
Имејл: stat@stat.gov.rs

Библиотека
Тел.: 011/24-12-922, лок. 251
Имејл: biblioteka@stat.gov.rs

Број страна: 71
Тираж: 35
Периодика излажења: четворогодишња

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

311(497.11)

БИЛТЕН / Република Србија, Републички завод за статистику ; одговара Бранко Јосиповић. - 1991, бр. 333- . - Београд : Републички завод за статистику, 1991- (Београд : Републички завод за статистику). - 30 cm

Dostupno i na: <http://www.stat.gov.rs/publikacije>. - Годишње. - Од 2011. бројеви су тематски. - Је наставак: Билтен - Републички завод за статистику = ISSN 0582-6950
ISSN 0354-3641 = Билтен - Републички завод за статистику Србије

БИЛТЕН

712

